

**Kronika
mesta
Liptovský Mikuláš**

2001

**Tento zväzok KRONIKY MESTA LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ obsahuje 98 strán,
slovom deväťdesiatosem.**

**MUDr. Alexander Slafkovský
primátor**

**Iveta Blažeková
kronikárka**

OBSAH

Úvodné slovo	5
Demografické údaje	6
I. VEREJNÝ ŽIVOT	
Samospráva	8
Zasadnutia mestského zastupiteľstva	11
Verejnospoločenský život	16
Verejná správa	20
Významní hostia	21
Občianske združenia a nadácie	23
Politické strany a hnutia	24
Bezpečnostné zložky	24
Mimoriadne udalosti	26
II. HOSPODÁRSKY ŽIVOT	
Mestské podniky	28
Výstavba mesta	29
Priemysel	33
Stavebníctvo	37
Poľnohospodárstvo	38
Finančné ústavy	39
Obchod a služby	39
Cestovný ruch	41
Doprava a spoje	42
Životné prostredie	43
Klimatické pomery	45

III. ŠKOLSTVO	
Materské a základné školy.....	46
Fond vzdelávania MsÚ	48
Stredné školy	50
Vojenská akadémia	53
V. KULTÚRA, UMENIE	
Dom kultúry	54
Knížnica Gašpara F. Belopotockého	54
Liptovské osvetové stredisko	55
Múzeum Janka Kráľa	56
Galéria P. M. Bohúňa	57
Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva	58
Dom Matice slovenskej	59
Kalendárium podujatí	59
V. CIRKEVNÝ ŽIVOT	
Rímsko-katolícke farnosti	67
Evanjelický a.v. cirkevný zbor	67
YMCA	68
Zdravotníctvo	
Nemocnica s poliklinikou.....	69
Súkromní lekári a lekárnici	70
Zdravé mesto	71

ÚVODNÉ SLOVO

21. storočie prichádzajúce s rokom 2001 sa v medzinárodnom meradle ohlásilo násilím, terorom a strachom. Medzníkom roka sa stal 11. september, deň teroristického útoku na Spojené štáty americké. Dve unesené lietadlá amerických aerolínií pilotované teroristami vrazili osem minút po sebe do mrakodrapov Svetového obchodného centra v New Yorku. Po následnom požiari sa obe tzv. dvojčičky zrútili k zemi. V ich troskách zahynulo vyše dvetisícosemsto ľudí. Horela aj časť Pentagonu, sídla Ministerstva obrany vo Washingtone, atentát bol pripravený aj na amerického prezidenta George Busha. Oheň, dym, trosky, ľudia utekajúci pred nebezpečenstvom, to všetko sa objavilo priamo na televíznych obrazovkách. Zábery z New Yorku pripomínali jeden z amerických katastrofických filmov. Svet zachvátila strach a panika. Zatvorená bola americká burza, zrušené boli tamojšie spoločenské, kultúrne, zábavné a športové podujatia, medzi inými aj MS vo vodnom slalome, kde mali štartovať aj mikulášski vodní slalomári. Odložené bolo Valné zhromaždenie OSN ...

Prvé komentáre hovorili o tom, že svet už nebude taký ako predtým. Teroristický útok zorganizovaný hnutím Al Kadiá na čele s milionárom Usámom bín Ládinom, prekryl všetky predošlé udalosti v roku, do veľkej miery narušil stereotypy svetovej politiky a prispel k zblíženiu Ruska s Amerikou a Európou. Formovala sa koalícia proti terorizmu, prebiehali horúčkovité rokovania, hovorilo sa o možných formách odvety. Svet očakával útok na Afganistan, kde sa pod záštitou vládnuceho hnutia Taliban skrýval najhľadanejší terorista sveta. Hlava katolíckej cirkvi, pápež Ján Pavol II. varoval pred odplatou, nabádal politikov k rokovaniu. Americký prezident George Bush vyhlásil terorizmu permanentnú vojnu. Jeho predchodca Bill Clinton sa vyjadril, že útok bol cenou za nevídaný rast, ktorý Američania dosiahli vďaka globalizácii. Naliehal na nich, aby začali splácať svetu úroky z pôžičky, ktorú si vybrali bez toho, aby si od neho pýtali súhlas. Nasadením vojsk OSN v Afganistane (prvýkrát aj za účasti nemeckých vojakov) sa po urputných bojoch s teroristami v neprístupných horách krajina zbavila Talibanu, ale Usáma bín Ládina sa nepodarilo vypátrať.

Pre Slovensko bol rok 2001 rokom májového sčítania obyvateľov, domov a bytov, ale aj nedotiahnutej reformy verejnej správy. Parlament až v septembri schválil zákon o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na samosprávne kraje, známy ako „kompetenčný“ zákon. Podľa MUDr. Alexandra Slafkovského, primátora mesta: *„Odštartovala sa tak ešte pomerne dlhá cesta, ktorá by nás mohla priviesť k plnohodnotnej občianskej spoločnosti. Končí sa obdobie, kedy sa jednotlivé mestá a obce odlišovali navzájom len tým, ako sa starali o verejné priestranstvá, pešie zóny, športoviská a vybavenosť inžinierskymi sieťami. Samosprávy dostali na starosť to, o čom boli presvedčené, že im v demokratickej spoločnosti patrí. Bude to, podľa môjho názoru, ťažká úloha a veľa bude závisieť od toho, ako budú občania jednotlivých miest a obcí pristupovať k novým povinnostiam, ktoré dostali do vienka, aj keď ich budú zastupovať nimi zvolení poslanci, starostovia, primátori a predsedovia krajov.“* Tých sme si zvolili v decembrových historicky prvých regionálnych voľbách do samosprávnych parlamentov vo ôsmich vyšších územných celkoch. Prvýkrát

v tomto roku sme si ako štátny sviatok pripomenuli 17. november - *Deň boja za slobodu a demokraciu*, začiatok tzv. nežnej revolúcie.

A čo priniesol nový rok nášmu mestu? Z vyjadrenia primátora vyplýva, že: „*Obzretie sa dozadu za rokom 2001 hovorí, že to bol pre naše mesto rok úspešný. Hovoria o tom uskutočnené práce v rámci rekonštrukcie centra mesta, kde v spolupráci so správcami sietí (kanalizačné, elektrické, telekomunikačné rozvody) a dodávateľom stavby sa podaril na naše pomery husársky kúsok. Stavba za vyše 55 miliónov Sk bola odovzdaná do „skúšobnej prevádzky“. Dodávateľ splnil termín a správcovia sietí uskutočnili práce vo vlastnej réžii za takmer 20 miliónov Sk, za čo im patrí úprimné poďakovanie. Táto náročná investičná akcia neukrátila investície v prímestských častiach. Podarilo sa zabezpečiť zlepšenie infraštruktúry vybudovaním ďalšej časti kanalizácie, plynofikácie, chodníkov, ciest, čo opäť zlepšilo kvalitu bývania. Aj keď nie všetky potreby boli už uspokojené, darí sa nám každý rok odstraňovať nedostatky a zlepšovať podmienky pre kvalitnejší život našich občanov.*“

DEMOGRAFICKÉ ÚDAJE

Po desiatich rokoch realizoval Štatistický úrad SR nové **SČÍTANIE OBYVATEĽOV, DOMOV A BYTOV**. Doba sčítania bola určená od 19. mája do 10. júna, ale zákonom rozhodujúci okamih bol určený na polnoc z 25. mája na 26. mája. Sčítacie hárky, ktoré do domácností rozniesli sčítací komisári, vyplňali občania sami (za neplnoleté deti ich rodičia alebo zákonní zástupcovia). Z výsledkov vyplynulo, že okres Liptovský Mikuláš mal 73 984 obyvateľov. V meste Liptovský Mikuláš žilo 33 007 obyvateľov (15 975 mužov a 17 032 žien). Ekonomicky aktívnych bolo 17 354 osôb (8 720 mužov a 8 634 žien), čo bolo 52,6 percent z celkového počtu obyvateľov trvalo žijúcich v našom meste. V tomto údaji neboli zohľadnení pracujúci dôchodcovia.

Vekové rozvrstvenie obyvateľstva:

deti do 14 rokov	5 991
muži od 15 do 59 rokov	10 982
ženy od 15 do 54 rokov	10 981
muži nad 60 rokov	1 779
ženy nad 56 rokov	3 510
nezistené	164

predproduktívny vek	18,2 %
produktívny vek	65,3%
poproduktívny vek	16 %

Národnostné zloženie:

slovenská	31 049	94,1 %
-----------	--------	--------

maďarská	91	0,3 %
rómska	759	2,3 %
česká	694	2,1 %
moravská	47	
rusínska	17	0,1 %
ukrajinská	15	
nemecká	12	
poľská	17	
srbská	2	
ruská	10	
bulharská	1	
židovská	2	
iná	21	
nezistená	270	

(Zloženie obyvateľov podľa náboženského vyznania uvádzame v kapitole Cirkevný život.)

Na území mesta bolo sčítaných 3 501 domov (vrátane ubytovacích zariadení bez bytu). Trvalo bolo obývaných 3 180 domov, z toho 2 549 rodinných domov, neobývaných ich bolo 292. Z 11 547 bytov bolo trvalo obývaných 10 883, z toho 2 646 predstavovali byty v rodinných domoch. Nebývalo sa v 641 bytoch.

Pri sčítaní sa sledovali tiež úroveň bývania a vybavenosť domácností. V štatistickom vyjadrení mal priemerný mikulášsky obývaný byt s rozlohou 51,4 m² približne tri obytné miestnosti a troch obyvateľov. Na jedného obyvateľa teda pripadlo 16,2 m² obytnej plochy. Bezmála 70 percent trvalo obývaných bytov malo tri a viac obytných miestností. Ústredné kúrenie malo 88,2 percent bytov, kúpeľňu alebo sprchovací kút 98,2 percent bytov. 73,3 percent bytov bolo vybavených automatickou práčkou, 41,3 percent osobným automobilom a 18,1 percent počítačom.

Zo 641 neobývaných bytov bolo 101 určených na rekreáciu, pri 70 došlo k zmene užívateľa, 61 bytov bolo uvoľnených na prestavbu, 33 nespôsobilých na bývanie, 57 bytov bolo po kolaudácii, 37 v pozostalostnom alebo súdnom konaní a z iných dôvodov bolo neobývaných 282 bytov.

EVIDENCIA OBYVATELSTVA MESTSKÉHO ÚRADU v tomto roku evidovala 283 narodených, 257 zomrelých, 357 prihlásených a 352 odhlásených občanov Liptovského Mikuláša. Podľa údajov Zboru pre občianske záležitosti *Človek človeku* sa na mestskom úrade zosobášilo 227 párov.

Výnimočných sto rokov sa v tomto roku dožili dve obyvateľky mesta. Mária Čupková z Vrbice ich oslávila 5. augusta v mikulášskej nemocnici, kde sa zotavovala po operácii zlomeniny stehennej kosti. Vzhľadom na svoj zdravotný stav žila v Stredisku opatrovateľskej služby Slovenského Červeného kríža v Liptovskom Hrádku. Janka Dolníková dovŕšila stovku 26. novembra. Hoci pochádzala z Turca, žila teraz u jedného zo svojich šiestich detí v miestnej časti

Palúdzaka. Obom jubilantkám prišli zablahoželať aj primátor mesta s poslancami.

I. VEREJNÝ ŽIVOT SAMOSPRÁVA

ROZPOČET MESTA NA ROK 2001 schválilo mestské zastupiteľstvo vo výške 185, 307 mil. Sk ako vyrovnaný. Počas roka poslanci odsúhlasili spolu 120 zmien, ktorými rozpočet zvýšili o 73,874 tis. Sk. Upravený rozpočet tak dosiahol výšku 259, 181 mil. Sk, čo bol doteraz najvyšší rozpočet v histórii mesta. Nevídaná bola aj intenzívna investičná aktivita, ktorá predstavovala až 38 percent celkových výdavkov. Vo veľkej miere boli na ňu využívané granty a úverové zdroje, ktorých vysoký podiel v rozpočte bol naposledy zaznamenaný v roku 1996.

Ročné príjmy boli vytvorené vo výške 247,400 mil. Sk, čo bolo o 5 percent menej oproti plánu, pretože sa nepodarilo splniť príjmy z predaja majetku mesta a grantov. Najväčší podiel na príjmoch mali dane (42 percent), nasledovali nedaňové príjmy (29 percent), úvery (21 percent) a granty (8 percent, t.j. 19, 87 mil. Sk). Nepodarilo sa získať kapitálové granty zo Štátneho fondu životného prostredia, tieto boli dofinancované až v roku 2002.

Podstatnú časť príjmov samosprávy tvorili príspevky mestským organizáciám: VPS 44,47 mil., Bytový podnik 160 tis. Sk, Dom kultúry 1,735 mil. Sk, Múzeum Janka Kráľa 2,9 mil. Sk a Informačné centrum mesta 1,265 mil. Sk. Výdavky boli čerpané na 94 percent rozpočtu vo výške 242 mil. 652 tis. Sk. Aktívny prebytok rozpočtového hospodárenia dosiahol 4,748 mil. Sk. Do fondu vzdelávania bolo odvedených 46 482 Sk a do rezervného fondu mesta 4,602 mil. Sk. Z výsledkov hospodárenia príspevkových organizácii vyplývalo, že Bytový podnik odvedol z prevádzky do mestského rozpočtu 10,140 mil. Sk. a Verejnoprospešné služby 0,5 mil. Sk.

Mesto na základe uznesenia MsZ poskytlo 13. júla 2001 záruku tretej osobe - Stavoindustrii, a.s. Liptovský Mikuláš na úver pre výstavbu chirurgického pavilónu vo výške 50 mil. Sk na obdobie maximálne jedného roka. Ručiteľský záväzok mesta Liptovský Mikuláš zanikol 4. apríla 2002. Záväzky z vlastných úverov vzrástli o novoprijaté úvery na pešiu zónu a bytovú výstavbu. Prechodná finančná výpomoc - pôžička z rezervného fondu bola poskytnutá Športovému klubu Liptovský Mikuláš (250 tis. Sk) v súvislosti s likvidovaním následkov požiaru v jeho objekte. Najväčšie pohľadávky mesta boli zaznamenané na dani z nehnuteľnosti, a to 12,598 mil. Sk.

Podľa správy o výsledkoch inventarizácie majetku, pohľadávok, záväzkov, mánk a škôd malo mesto k 31. decembru 2001 celkový stav majetku vo výške 1 733 134 129,23 Sk. Bytový podnik evidoval voči Stavebnému bytovému družstvu spornú pohľadávku za odber tepla vo výške 2 314 134,80 Sk. (Výsledky hospodárenia mesta Liptovský Mikuláš za rok 2001, Liptov 30.4.2002, Mikuláš január 2001, marec 2002)

PERSONÁLNE ZMENY

Vo februári sa vzdal funkcie prednostu MsÚ Ing. Milan Marcinko. Na jeho miesto bola 9. marca vymenovaná Ing. Anna Rašiová, jeho doterajšia zástupkyňa. Zmeny nastali aj v zložení mestského zastupiteľstva po úmrtí poslanca Jána Vyparinu z Ploštína. Poslanecký mandát 18. apríla prevzala pani Ivona Balcová, ktorá sa stala aj členkou komisie kultúry MsZ. Neskôr bola z komisie odvolaná pre neúčast' na zasadnutiach. Z tejto komisie bola na vlastnú žiadosť odvolaná aj Mgr. Zuzana Kuběnová. Z funkcie predsedu komisie športu bol odvolaný Milan Kučera, ale členom komisie zostal do konca volebného obdobia. Za predsedu komisie bol zvolený Ing. Jozef Sališ.

Primátor mesta MUDr. Alexander Slafkovský, od feburára aj prvý podpredseda Demokratickej strany, sa v apríli stal poslancom Národnej rady SR. Prijal uvoľnený mandát po odstupujúcom poslancovi DS Petrovi Zajacovi. Poslanecký sľub Národnej rade Slovenskej republiky za Slovenskú demokratickú koalíciu zložil 9. mája. O svojom novom postavení sa primátor vyjadril: „*Od tejto funkcie očakávam, že pomôže mestu Liptovský Mikuláš a nielen jemu, ale i regiónu. Už prvé dni práce v parlamente ma v tom utvrdzujú. Predpoklad, že tam, kde má primátor dvere zatvorené, nájde dvere otvorené poslanec - primátor, sa mi potvrdil. V mojom vnútri som však zostal v prvom rade primátorom Liptovského Mikuláša a všetko svoje konanie tejto priority podriadiť. Z titulu poslaneckého mandátu sa podľa zákona vzdávam platu primátora, ktorý sa vrátil do rozpočtu mesta. Bohužiaľ, nebudem môcť zastupovať (ani bezplatne, tak ako doteraz) záujmy nášho mesta v spoločnostiach, do ktorých mesto Liptovský Mikuláš ako právny subjekt vstúpilo, pretože to zakazuje zákon. Pre občanov budem mať naďalej vyčlenené hodiny „otvorených dverí“ - a to vždy v stredu, keď nebude zasadať parlament, alebo v sobotu dopoludnia (v prípade zasadania parlamentu). Tím spolupracovníkov na MsÚ pod vedením môjho zástupcu, Ing. Jozefa Repaského, a prednostky úradu, Ing. Anny Rašiovej, si je vedomý, že máme rozpracované veľké akcie v našom meste, a preto bude potrebné vykasat' si rukávy, aby nebolo poznať moju častejšiu neprítomnosť v meste. Prínos pre naše mesto z toho, že som aj poslancom NR SR by sa mal prejaviť už tento rok, napríklad aj v zachránenej dotácii na kanalizáciu Demänová a v skordinovaní komplexného dofinancovania výstavby chirurgického pavilónu našej nemocnice. Náklady spojené s činnosťou poslanca budem refundovať formou nájmu kancelárie mesta Liptovský Mikuláš a odmenou asistenta pre prácu sekretariátu. Mojim príchodom do parlamentu sa Klub poslancov a primátorov rozšíril na deväť členov. Verím, že to prospeje tak parlamentu ako aj nášmu mestu.*“ V decembri bol MUDr. Alexander Slafkovský zvolený aj za poslanca samosprávy vyššieho územného celku Žilinského kraja.

ZAHRANIČNÉ KONTAKTY MESTA. V rozpočte samosprávy bolo na tieto aktivity vyčlenených 620 tis. Sk. Naplánované boli pobyty detí pre najlepších žiakov mikulášskych základných škôl v Grécku a v Maďarsku, vyslanie kultúrnych telies a športových kolektívov do Čiech, Maďarska a Poľska, prezentácie výtvarného umenia vo Francúzsku, pracovné a odborné pobyty predstaviteľov samosprávy v partnerských mestách v zahraničí (Opava, Kiskőrös, Nowy Targ), Krems (Rakúsko), Annecy (Francúzsko), Kalamária (Grécko), Denekamp

(Holandsko). Pokračovala aj aktívna účasť zástupcov mesta na pracovných zasadnutiach cezhraničného zväzku Euroregiónu Tatry. Ten vznikol z iniciatívy miestnych samosprávnych orgánov na poľsko-slovenskej hranici 26. augusta 1996. V priebehu piatich rokov sa Euroregión stal prínosom pre priateľskú spoluprácu, porozumenie a dobré susedské vzťahy Poliakov a Slovákov. Jeho sídlom na Slovensku bol Kežmarok.

Po trinásťročnej prestávke k nám 17. – 18. mája zavítali **PRACOVNÍCI A POSLANCI MAGISTRÁTU Z OPAVY**. Tridsaťtričlennú delegáciu viedol námestník primátora Ing. Václav Klučka, ktorý priniesol návrh novej zmluvy o vzťahoch medzi oboma mestami. Pôvodne mala byť podpísaná ešte tento rok, ale podarilo sa to až v roku 2002. Hostia z Opavy sa stretli s pracovníkmi MsÚ, prezreli si mesto, navštívili Demänovskú jaskyňu Slobody, skanzen v Pribyline a okúpali sa na termálnom kúpalisku v Bešeňovej.

NOVÉ ZAHRANIČNÉ KONTAKTY nadviazali predstavitelia mesta koncom augusta v nemeckom Lindenbergu im Allgäu v rámci trojdňového medzinárodného festivalu syra. Liptovský Mikuláš sa tu stal členom bratstva (cechu) *Európske mestá spojené syrom*, ktoré združovalo ďalších jedenásť európskych miest z Francúzska, Holandska, Nemecka, Slovinska, Švajčiarska a Talianska. Slávnosti syra okrem primátora mesta navštívili aj generálny riaditeľ Liptovskej mliekárne Ing. Ján Blcháč, podpredseda PD Smrečany Jozef Sališ, členovia folklórneho súboru Váh. Pracovníčky Múzea Janka Kráľa zabezpečovali inštaláciu výstavy *Liptovský Mikuláš vo fotografii*, pre túto príležitosť aktuálne doplnenú o históriu syrárstva v Liptove. Mimochodom, práve na tomto podujatí sa primátor prvýkrát predstavil vo svojom novom reprezentačnom odeve, ktorý tvoril tmavomodrý talár a baret.

Začiatkom septembra, už po desiatykrát, navštívila delegácia mesta Slovenské národnostné dni v maďarskom **KISKÖRÖSI**, tradične spojené s vinobraním. V delegácii, ktorú viedol zástupca primátora Ing. Jozef Repaský, boli po dvojročnej prestávke aj študenti Gymnázia M.M.Hodžu. Zo súťaže v netradičných športových disciplínach si domov priniesli pohár za tretie miesto. Po prvýkrát bol v Kiskörösi *Makoteam*, skupina okolo známeho Maka Szekelyho, ktorého celodenné varenie a podávanie bryndzových halušiek, pirohov a liptovskej kapustnice malo obrovský úspech. Maďarskí partneri pripravili už tradične vynikajúci, pohostinný program. Spoločne s Mikulášanmi konštatovali, že bude potrebné vzájomné kontakty rozšíriť aj na báze obchodných vzťahov a pracovných stáží. Prvé kontakty s Kiskörösom, mestom so silnou slovenskou komunitou začala skoro pred tridsiatimi rokmi ZŠ na Nábřeží Dr. Aurela Stodolu.

Občania mesta mohli tento rok po prvýkrát využiť nový **ZÁKON O VEREJNOM PRÍSTUPE K INFORMÁCIÁM** č.211/2000 Z. z. Na mestský úrad prišlo trinásť písomných žiadostí o poskytnutie informácii týkajúcich sa výrubu stromov, poplatkov za prenosné sklápacie garáže, pridelovanie bytov, haváriu skládky

odpadu, finančné hospodárenie mesta, odpadové hospodárstvo a dopravné značky. Nepotvrdili sa tak očakávania, že zákon spôsobí enormný nárast požiadaviek na informácie od pracovníkov mestského úradu. Na druhej strane všetky dostupné informácie o činnosti úradu a mestského zastupiteľstva boli uverejňované na internetovej stránke Liptovského Mikuláša. Ďalším krokom k lepšej informovanosti obyvateľov bolo zavedenie novej rubriky *Mikulášske ucho* v októbrom čísle infomačného mesačníka Mikuláš. Zodpovední na tomto mieste odpovedali na rôzne otázky Mikulášanov.

ZASADNUTIA MESTSKÉHO ZASTUPITEĽSTVA

sa v prvom polroku konali raz mesačne vo štvrtok, po odchode primátora do parlamentu bol rokovacím dňom pondelok. V marci poslanci odhlasovali zvýšenie svojej odmeny. Za každú účasť na mestskom zastupiteľstve a prácu vo volebnom obvode im patrila odmena vo výške deväťsto korún a za zasadnutie mestskej rady šesťsto korún.

Prvé tohtoročné mestského zastupiteľstva sa stretlo **8. februára**. Poslanci prerokovali:

- **zmenu Organizačného poriadku mestského úradu** - zvýšenie počtu pracovníkov oddelenia výstavby;
- **správu o plnení rozvojového programu mesta v roku 2000** predložil Ing. Milan Kuna, vedúci odd. výstavby MsÚ. Program bol schválený vo výške 31,21 mil. Sk a zmenami v rozpočte na základe aktuálnych požiadaviek upravený na 40, 892 mil. Sk. Z pohľadu rozvoja mesta bola najväčšou akciou realizácia projektu pešej zóny v troch etapách, s investíciou vyše 40 mil. Sk;
- **informatívnu správu o priebehu realizácie projektu pešej zóny** (ústne);
- **konceptiu rozvoja chýbajúcich sociálnych zariadení na území mesta** predložil zástupca primátora Ing. Jozef Repaský (pozri Sociálna starostlivosť)
- **návrh na predaj, kúpu, zámenu a nadobudnutie nehnuteľného majetku darovaním** predložila JUDr. Blanka Hliničanová vedúca právneho odd. MsÚ. Uznesením 2/2001 poslanci schválili predaj pozemkov v hodnote 1,3 mil. Sk za cenu takmer 4,5 mil. Sk a nadobudnutie nehnuteľného majetku v hodnote takmer 2,3 mil. Sk darovaním s cieľom získať tak prostriedky aj štátny príspevok na vybudovanie technickej infraštruktúry v rámci I. etapy výstavby obytného súboru individuálnej bytovej výstavby v Palúdzke;
- **zahraničné vzťahy mesta Liptovský Mikuláš v roku 2000, návrh akcií na rok 2001** - správu predložil Mikuláš Konečný vedúci odd. sekretariátu MsÚ;
- **správu o činnosti Mestskej polície za 2. polrok 2000** predložil náčelník mestskej polície Ing. Ľubomír Marjovič. Konštatoval v nej, že na území mesta došlo k nárastu priestupkov, hlavne v oblasti dopravy, požívania alkoholických nápojov na verejnosti, verejného poriadku, chovu spoločenských zvierat - predovšetkým psov, ale i v oblasti životného prostredia;
- **správu o činnosti útvaru hlavného kontrolóra mesta za 2. polrok 2000 a plán kontrolnej činnosti na rok 2001** preložil Ing. Ján Bonko, hlavný kontrolór;

– **interpelácie poslancov - Jana Marcinková** upozornila na nevyhovujúce pracovné a hygienické podmienky trhovníkov na mestskej tržnici pri supermarkete Verimex na Podbrezinách a objavujúci sa zosuv pôdy zo svahu Nicovô, **MUDr. Jaroslav Barok** hovoril o potrebe doriešiť vybudovanie pásu pre cyklistov smerom od Rachmaninovho námestia po vjazd do pešej zóny na Ulici 1. mája

Ing. Anna Janíková upozornila, že súpisné čísla rodinných domov v Andiciach a Beniciach sú rovnaké.

Na druhom zasadnutí **8. marca** MsZ schválilo:

- **poskytovanie odmien poslancom MsZ;**
- **informatívna správa o prenájme nebytových priestorov**, o odpredaji bytov a hospodárení s bytmi za II. polrok 2000;
- **správu o havarijnej situácii na skládke tuhého komunálneho odpadu Veterná Poruba**, kde okresný úrad vyhlásil mimoriadnu situáciu. Ministerstvo životného prostredia SR prisľúbilo 500 tis. Sk na realizáciu piatich-šiestich horizontálnych vrtovej na odvodnenie svahu. V ďalšej etape sa uvažovalo o prekrytí potoka Okoličianka v dĺžke zosuvu (110 – 120 m) s nákladom 5 mil. Sk. O tieto prostriedky požiada Okresný úrad v Liptovskom Mikuláši.

Poslanci schválili:

- **do funkcie prednostky mestského úradu Ing. Annu Rašiovú**, ktorá pôsobila od 1. júla 2000 vo funkcii zástupkyne prednostu MsÚ pre ekonomické otázky;
- **VZN č.1/2001**, ktorým sa zmenilo VZN č.6/1993 mesta Liptovský Mikuláš o **predaji bytov a nebytových priestorov v meste;**
- **odpredaj pozemku** o výmere 61 m² v Okoličnom za 100 Sk/m², priamy predaj humna s pozemkom a záhrady v L. Ondrašovej za 259 185 Sk a priamy predaj 2-izbového bytu na Nábřeží 4. apríla za 440 100 Sk;
- doplnenie uznesenia 90/2000, čím poslanci schválili **ručenie k refinančnému úveru na skládku Veterná Poruba vo výške 8,405 mil. Sk nehnuteľnosťou Domom služieb na Námestí mieru;**
- **poskytnutie bezúročnej finančnej návratnej výpomoci** vo výške 250 tis. Sk pre Športový klub L. Mikuláš so splatnosťou do troch rokov, pôžička sa použila na odstránenie škôd spôsobené požiarom v objekte Sokolovne na Vajanského ulici (pozri Mimoriadne udalosti).

Na treťom zasadnutí **18. apríla** poslanci prerokovali:

- **uprázdnenie mandátu poslanca a nastúpenie náhradníka**, po úmrtí pána Jána Vyparinu z volebného obvodu č.9 v Ploštíne nastúpila ako náhradníčka pani Ivona Balcová;
- **odvolanie a delegovanie zástupcov MsZ do Rady školy** v ZŠ na Ulici Čs. brigády a ZŠ Janka Kráľa
- **prípravu Stoličných dní;**
- **výsledky hospodárenia VPS, Bytového podniku, Múzea Janka Kráľa, Informačného centra, Domu kultúry za rok 2000;**
- **výsledky hospodárenia mesta Liptovský Mikuláš za rok 2000;**
- **zmenu rozpočtu mesta Liptovský Mikuláš na rok 2001;**

- výsledky inventarizácie majetku, vrátane pohľadávok, záväzkov, mánk a škôd mesta Liptovský Mikuláš a ním zriadených organizácii k 31. decembru 2000;
- **pohotovostný plán proti slintačke a iným nebezpečným nákazám zvierat;**
- **poskytnutie príspevkov z Fondu rozvoja vzdelávania** (pozri Školstvo);
- **zásady pridelovania bytov z mestského bytového fondu a povinnosti prenajímateľa - zmeny a doplnky;**
- **predaj nehnuteľného majetku mesta** Liptovský Mikuláš.

Poslanci vzali na vedomie:

- **návrh na zriadenie Domu Charitas Sv. Kláry** Spišskej katolíckej charity

Poslanci sa uzniesli:

- na **VZN č. 2/2001**, ktorým sa menilo a dopĺňalo VZN č.8/1993/ **o miestnych poplatkoch** v znení neskorších zmien a doplnkov;
- na **VZN č.3/2001**, ktorý sa menilo a dopĺňalo VZN č.2/1994 **o parkovaní a odstavovaní motorových vozidiel na verejných priestranstvách, o osobitnom užívaní pozemných komunikácií a o vjazde do historickej časti mesta Liptovský Mikuláš** v znení neskorších zmien a doplnkov;
- na **VZN č.4/2001 o poskytovaní dotácií a návratnej finančnej výpomoci z rozpočtu mesta.**

Na štvrtom zasadnutí MsZ **24. mája** poslanci odsúhlasili:

- **zmenu v dozornej rade spoločnosti Liptoinvest, a.s. Liptovský Mikuláš** po odstúpení primátora mesta v súvislosti s mandátom poslanca NR SR, novým členom dozornej rady sa stal hlavný mestský kontrolór Ing. Ján Bonko;
- návrh na **valorizáciu platu primátora mesta a zástupcu primátora;**
- návrh na **určenie platu hlavného kontrolóra mesta;**
- návrh na **doplnok Rokovacieho poriadku mestského zastupiteľstva**, podľa ktorého poslanec môže na jednom zasadnutí interpelovať maximálne trikrát;
- **správu o činnosti komisie ochrany verejného poriadku** predložila predsedníčka komisie PhDr. Edita Havránková (pozri Bezpečnostné zložky);
- **výsledky hospodárenia mesta Liptovský Mikuláš k 31. marcu 2001;**
- **stanovenie výšky nájomného pre obytný dom na Ulici Jura Janošku;**
- **návrh na predaj a nadobudnutie nehnuteľného majetku;**
- **vstup mesta Liptovský Mikuláš do združenia Priemyselný park Liptov** (pozri Výstavba mesta);
- informatívnu **správu o priebehu realizácie projektu pešej zóny** (ústne);
- informáciu **o dostavbe chirurgického pavilónu NsP Liptovský Mikuláš.**

Piate zasadnutie **24. júna** malo na programe program:

- **zmena člena predstavenstva spoločnosti BERENIKÉ, a.s.** v súvislosti s poslancekým mandátom v NR SR primátora mesta, novým členom sa stal zástupca primátora Ing. Jozef Repaský;
- **správa o sociálnej pomoci v meste**, schválenie novej pobočky Klubu dôchodcov v mestskej časti Demänová (pozri Sociálna starostlivosť);
- **projekt Letnej prázdninovej činnosti deti a mládeže** v priestoroch školských dvorov (pozri Školstvo);
- informatívna **správa o priebehu realizácie pešej zóny v meste;**

- informatívna **správa o stave tepelno-technických zariadení v meste**, riaditeľovi BP bolo uložené rozšíriť ju o perspektívu centrálného zásobovania teplom a na celom území mesta;
- informatívna **správa o využití skleníkového hospodárstva VPS v súvislosti s výstavbou priemyselného parku**;
- priority riešenia investičných akcií v jednotlivých volebných obvodoch.

Schválené boli uznesenia:

- **prenájom a prevádzkovanie kina Nicolaus** v rámci podnikateľskej činnosti Domu kultúry od 1. júla 2001 (pozri Kultúra);
- **zámer výstavby nájomných domov** v lokalitách: Palúdzka, Nábrežie a Podbreziny, na ktoré mali byť vyžiadané štátne dotácie. Poslanci uložili zástupcovi primátora zadať vypracovanie Koncepcie miestnej bytovej politiky, resp. Územného generelu bývania v meste Liptovský Mikuláš;
- **návrh na predaj a nadobudnutie nehnuteľného majetku**;
- poskytnutie záruk mesta Liptovský Mikuláš **za úver** (do výšky 50 mil. Sk na jeden rok) **na dostavbu chirurgického pavilónu Nemocnice s poliklinikou**;
- **zmena Zásad hospodárenia s majetkom mesta Liptovský Mikuláš** a Pravidlá rozpočtového hospodárenia mesta, poslanci podporili návrh legislatívnych zmien na zvýšenie účinnosti kontroly pri správe miestneho poplatku z predaja alkoholu a tabakových výrobkov a odporučilo primátorovi iniciovať v parlamente návrh na novelu zákona o miestnych poplatkoch.

Na šiestom zasadnutí **10. septembra** poslanci schválili:

- **ponuku britského programu Roma Rights and Access to Justice in Europa (RfAJE)** na zlepšenie vzájomnej komunikácie a porozumenie medzi mestom Liptovský Mikuláš, miestnou rómskou komunitou a inými etnickými skupinami pod názvom *Ludia v našej spoločnosti*;
- **výsledky hospodárenia Verejnoprospešných služieb, Bytového podniku m. p. Múzea Janka Kráľa, Informačného centra mesta a Domu kultúry za 1. polrok 2001**;
- **výsledky hospodárenia mesta Liptovský Mikuláš za 1. polrok 2001**;
- **informatívna správa o prenájme nebytových priestorov, odpredaji bytov a hospodárení s bytmi za 1. polrok 2001**;
- **predaj a nadobudnutie nehnuteľného majetku**;
- **správa o činnosti Mestskej polície za 1. polrok**;

Poslanci vzali na vedomie:

- **správu o zvláštnom užívaní miestnych komunikácií**;
- **správu o činnosti Útvary hlavného kontrolóra mesta za 1. polrok**;
- **informáciu o činnosti spoločnosti BERENIKÉ, a.s.**

Mestské zastupiteľstvo na svojom siedmom zasadnutí **15. októbra** prerokovalo:

- **návrh na odvolanie a delegovanie zástupcov MsZ do rád škôl**;
- **návrh na menovanie členov redakčnej rady internetovej stránky mesta**;
- **správu o činnosti mestských detských jasí** (pozri Sociálna starostlivosť);
- **správu o stave školstva na území mesta Liptovský Mikuláš** (pozri Školstvo);

- personálne obsadenie **operačného štábu zimnej služby na zimné obdobie 2001/2002;**
- **návrh na predaj nehnuteľného majetku;**
- **návrh VZN** o podmienkach pridelovania bytov určených na nájom pre obyvateľov mesta v bytových domoch postavených s podporou štátu;
- **zmenu rozpočtu** v rámci rozvojového programu návrh na postup pri prenajímaní voľných nebytových priestorov a stanovenie výšky nájomného;
- **postup pri prenajímaní voľných nebytových priestorov a stanovenie výšky nájomného;**
- **správu o stave tepelného hospodárstva** a pripravenosti na zimnú vykurovaciu sezónu;
- **návrh na zmenu finančného plánu** Bytového podniku, m. p.

12. novembra poslanci zasadali ôsmykrát s týmto programom:

- **voľba prísediacich Krajského súdu v Žiline** (na vyžiadanie súdu), zvolení boli JUDr. Branislav Kubík, Ladislav Pardel a Tatiana Bačíková na volebné obdobie 2002 – 2005;
  - **odvolanie a voľba predsedu komisie športu;**
  - **poskytnutie príspevkov z Fondu rozvoja vzdelávania** (pozri Školstvo) ;
  - **výsledky hospodárenia mesta Liptovský Mikuláš k 30. septembru 2001;**
  - **predaj nehnuteľného majetku** - časť pozemku Ondrejovi Droppovi v Andiciach za 5 680 Sk, predaj pozemkov obchodnej spoločnosti PeLiM, práčovne a čistiarne, s.r.o. za 539 500 Sk, predaj pozemkov o výmere 15 639 m² za kúpnu cenu 20 330 700 Sk obchodnej spoločnosti Liptovský Mikuláš Property Development so sídlom Grösslingova 45 Bratislava (pôvodný predaj pozemkov obchodnej spoločnosti FASTAV Development SR, čím došlo k zmene uznesenia 51/2000);
  - **odpredaj majetku vo vlastníctve mesta** - uhlovne na Jesenského ulici (nefunkčná po plynifikácii kotolne) firme Inštalatér Dušan Piatka, s.r.o., za cenu 1 962 250,- Sk;
- Poslanci vzali na vedomie:
- **informatívnu správu o priebehu realizácie pešej zóny;**
  - **správu o stave životného prostredia v meste** (pozri Životné prostredie)

Na poslednom tohtoročnom deviatom rokovaní MsZ **10. decembra** poslanci schválili:

- **program rokovaní mestskej rady a mestského zastupiteľstva na rok 2002;**
- **zmenu finančného plánu Bytového podniku, m. p. a zmenu rozpočtu Domu kultúry na rok 2002;**
- **nákup recyklovacieho asfaltového stroja pre VPS;**
- **mestský rozpočet a rozpočty príspevkových organizácií mesta na rok 2002**, ktorý bol zostavený ako vyrovnaný vo výške 198,242 mil. Sk;
- **zachovanie vysokoškolského štúdia na Vojenskej akadémii**, okrem vojenských smerov zabezpečiť aj rozvoj civilného štúdia;
- **VZN** o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi
- **VZN** o dani z nehnuteľnosti;

- **zmeny a doplnky VZN** o miestnych poplatkoch;
  - **zmenu VZN o používaní pyrotechnických predmetov na zábavné a oslavné účely**, keď vymedzený čas sa predĺžil o tri hodiny (31. decembra od 18.00 hod do 1. januára - namiesto do 3.00 až do 6.00 hod.) ;
  - **zmenu prílohy VZN k trhovému poriadku**, keď upravili poplatok za denný prenájom trhoviska z pôvodných 150 Sk na 300 Sk;
  - **návrh na odpredaj nehnuteľného majetku mesta**, ktorý je v nájme obchodnej spoločnosti Liptov, s.r.o. (Garbiarska ulica 8) za kúpnu cenu 9 mil. Sk. Súhlasili s nadobudnutím nehnuteľností (polovica objektu a pozemok) kúpou od spoluvlastníka Hokejového klubu 32 Vojenská akadémia Liptovský Mikuláš za 4,5 mil. Sk. Odpredané boli aj tri byty (1-izbový za 351 101 Sk, 2-izbový 441 tis. Sk, 3-izbový z 536 550 Sk) a garsónky (za 220 184 Sk) víťazom výberových konaní za celkovú sumu takmer 1,549 mil. Sk. Firme I.T.C. Inox, s.r.o. Liptovský Mikuláš bola za 1,8 mil. Sk odpredaná uhľovňa na sídlisku Podbreziny;
  - **vklad mesta Liptovský Mikuláš do zvýšenia základného imania v spoločnosti Tatra Development Group, a.s. Liptovský Mikuláš** vo výške 2,4, mil. Sk na navýšenie jej základného podielu (zo súčasných 8,1 na 9 percent) a na zabezpečenie financovania výstavby vodného a zábavného relaxačného centra Ráztoky, ktorá vychádzala z potenciálu využitia existujúceho geotermálneho vrtu. Rozpočtové náklady na prvú etapu výstavby predstavovali 65 mil. Sk;
  - **prevzatie príslušného počtu akcií**, ktoré odovzdalo mesto Fondu národného majetku SR v súvislosti s privatizáciou Severoslovenských vodární a kanalizácii, š.p. Žilina.
- Poslanci vzali na vedomie:**
- **informatívnu správu** o priebehu realizácie prvej etapy pešej zóny po 30. kontrolnom dni.

VEREJNOSPOLOČENSKÝ ŽIVOT

VÍTANIE NOVÉHO ROKA 2001 bolo na Námestí osloboditeľov spojené s tradičnou diskotékou. Obyvatelia mesta sa stretli už štyri hodiny pred polnocou a zabávali sa pri hitoch končiaceho sa 20. storočia. Námestie bolo hodinu pred polnocou plné ľudí, zábavnej pyrotechniky a alkoholu. Z tribúny prehovorili primátor mesta Alexander Slafkovský s prednostom okresného úradu Jaroslavom Lehotským a všetkým popriali veľa zdravia, šťastia a úspechov. Primátor pripomenul, že budúce privítame nový rok už na upravenej pešej zóne. Slová sprevádzali výbuchy zábavnej pyrotechniky a ohňostroj, ktorý pripravil mestský úrad. Na bezpečnosť dozerali mestskí policajti a dobrovoľníci zo územného spolku Slovenského Červeného kríža. Víťanie nového roka viditeľne „unavilo“ niektorých oslavujúcich. Nevadila im ani zamrznutá dlažba, na ktorú sa uložili. Rušnú noc mali aj zdravotníci. Podľa MUDr. Ladislava Gašpara, vedúceho lekára Rýchlej lekárskej pomoci, ošetrili niekoľko popálenín neopatrných „pyrotechnikov“ i rezné rany spôsobené črepinami fliaš.

Fašiangový čas priniesol do kultúrnych domov zábavy, plesy a detské karnevaly. **11. BENEFIČNÝ PLES PRIMÁTORA MESTA** sa konal v sobotu 20. januára v Dome kultúry. Plesajúcich zabávali speváčka Marcela Molnárová, hudobná skupina *Extrakt* z Prievidze, vo vestibule a bare hrala mikulášska ľudová hudba *Haluška* a Jaroslav Hrnčiar s Katkou Bránikovou. Ples slávnostné uviedli žiačky tanečného odboru ZUŠ a Tanečná škola *Maestro* s ukázkami štandardných tancov. Výťažok z predaných vstupeniek (jedna za sedemsto korún) v celkovej hodnote 23 200 Sk dostal fond *Úsvit* na pomoc mentálne postihnutým deťom z L. Mikuláša.
(FA MJK 10 620)

V ten istý večer plesali aj sympatizanti SDĽ v reštaurácii *Vrbica* na Nábřeží Dr. Aurela Stodolu. Okresný výbor Sociálnodemokratickej ľavice tu zorganizoval **PLES SDĽ** k 10. výročiu vzniku strany. Na letáku organizátori ponúkali „hudbu-predtancovanie-občerstvenie-tombolu“ za vstupné dvesto korún na osobu. Na druhý deň v Dome kultúry pripravil karneval pre svojich rovesníkov detský parlament mesta.

Fašiangové veselie neobišlo ani **MESTSKÉ ČASTI**. V Bodiciach v sobotu 24. februára už po sedemnástykrát, prešiel obcou veselý sprievod. Vyše päťdesiat účastníkov vo veselých kostýmoch neobišlo ani jeden bodický dom. Ich obyvatelia sa na vinšovníkov náležite pripravili - ponúkali samé slovenské dobroty - tradičné šišky, slaninku i klobásy, ale i zaručené „medicíny“ - pálenku a hriatô. Podobný sprievod zorganizovali aj v Ploštíne.
(Pravda 12.1.2001, 16.1.2001, príloha)

Redaktorka Slovenského rozhlasu Milena Čeganová, rod. Vechterová (rodáčka z Liptovského Mikuláša) pripravila v utorok 27. februára v Pongrácovskej kúrii **VEREJNÚ NAHRÁVKU PUBLICISTICKEJ RELÁCIE KONTAKTY**. Relácia bola sondou do bohatej minulosti i najhorúcejšej súčasnosti Liptovského Mikuláša. Pred mikrofónom sa vystriedali primátor mesta, novinári (za STV Ladislav Hámor, za Hospodárske noviny Martin Droppa), zástupcovia mestského úradu, Múzea Janka Kráľa, Domu kultúry, Liptovského osvetového strediska, detského a študentského parlamentu, občianskeho zoskupenia Rómov *Budúcnosť*, členovia klubov dôchodcov, predstavitelia mikulášskych firiem Gabor a Liptovská mliekareň, zástupcovia záujmových združení schádzajúcich sa v priestoroch M-klubu (Kardioklub, Podporná skupina dojčiacich matiek, klub postihnutých detí Koliesko) ale tiež mikulášskej pobočky YMCA. Úsmevným slovom prispela známa maratónska seniorka Ľudmila Šunová. V relácii zazneli piesne Stana Štofčíka zo skupiny *Mince vo fontáne* a rómskeho tria sestier Kokiových s Jánom Puškom. *Kontakty* z Liptovského Mikuláša vysielal Slovenský rozhlas v piatok 9. marca.

Konfederácia odborových zväzov SR zvolala do nášho mesta celoslovenské **PRVOMÁJOVÉ PROTESTNÉ ZHROMAŽDENIE**. Organizátori pôvodne avizovali päťtisícovú účasť, nakoniec prišlo zhromaždenie na Námestí osloboditeľov

podporiť približne tritisíc účastníkov. Základnou myšlienkou stretnutia odborárov bola kritika nezamestnanosti, poklesu reálnych miezd v rozpočtovej a príspevkovej sfére a úrovne sociálneho dialógu. V stánku s označením *Vláda* sa rozdávali opasky ako symbol znižujúcej sa životnej úrovne, v stánku zamestnávateľov s porekadlom *Sýty hladnému neverí* porciovali priamo z vriec čerstvé seno. Cyklisti v bielych tričkách sa na niekoľko hodín stali ministrami rôznych rezortov a rozdávali letáky s porovnaním koalíčných sľubov a dnešnej neutešenej reality. Odboroví predáci z tribúny kritizovali sociálnu i ekonomickú situáciu, vládu, zamestnávateľov, verejné služby i agóniu zdravotníctva. Krajinou „veľkej skupiny chudákov a malej skupiny chytrákov, tunelárov a bohatých“ nazval Slovensko prezident Konfederácie Ivan Saktor. V závere odznela výzva vláde SR a poslancom Národnej rady SR na zlepšenie súčasnej situácie.

(SME 26.4.2001, Pravda 2.5.2001)

DEŇ DETÍ pripravil ako každý rok Dom kultúry v spolupráci s Galériou Petra M. Bohúňa a Centrom voľného času. Oslavy rozložili na štyri dni od 30. mája do 2. júna. *Hrajme sa a tvorme ...* nazvali predpoludnie 30. mája organizátori z Galérie Petra M. Bohúňa. Popoludnie ďalšieho dňa patrilo deťom z Podbrezín. V tombole mohli vyhrať ako prvú cenu horský bicykel. V piatok 1. júna bolo pre deti pripravené tanečné predstavenie tanečného odboru ZUŠ *Malý princ, Gotická rozprávka* skupiny historického šermu *Páni Váhu a Tatier*, po ktorej nasledovala diskotéka so súťažami. V sobotu 2. júna program v Areáli vodného slalomu pripravovali členovia záujmových krúžkov Centra voľného času. Pre rodičov s deťmi bola pripravená rozprávková cesta zdravia. Podujatia sponzorovali Slovenská poisťovňa a Slovenský sporiteľňa.

Od 28. júna do 1. júla ožil Liptovský Mikuláš prvými **STOLIČNÝMI DŇAMI 2001** nadväzujúcimi na minuloročné *Svetové stretnutie Liptákov*. Stoličné dni sa mali stať letným protipólom decembrového *Mikulášskych trhov*. Mestský úrad ich usporiadal aj napriek prebiehajúcej výstavbe pešej zóny, aby tak neprerušil kontinuitu veľkých letných podujatí. Štvordňové slávnosti mesta priniesli nielen jarmok, ale i mnohé podujatia, ktoré kultúrne inštitúcie sústredili práve na tieto dni. Celé dianie sa presunulo z rozkopaného centra mesta na Štúrovu ulicu, Námestie mieru a Hollého ulicu. Svoje stánky si tu rozostavili predavači rôzneho spotrebného tovaru, oblečenia a obuvi. Pred Domom služieb mali vyhradené miesto tradiční ľudoví výrobcovia. Tým sa ale umiestnenie, až za stánkami s občerstvením, nevelmi pozdávalo. Aj z pohľadu návštevníka boli akosi „zašití“ či „odsunutí“. Spôsobil to zrejme aj veľký záujem predávajúcich, ktorí chceli získať povolenie mestského úradu ešte ráno, v deň Stoličných dní. Organizátori im na poslednú chvíľu prideliť miesta, ktoré sa nakoniec ukázali ako najlukratívnejšie.

Organizačný výbor Stoličných dní 2001 zhodnotil celé podujatie v mesačníku *Mikuláš*. „Aj keď najväčší rozruch nastane postavením stánkov, ktoré navodia jarmočnú atmosféru, netreba prehliadať ponuku kultúrnych podujatí. Tohoročná bola nielen pestrá, ale aj kvalitná. Začali sme vo štvrtok

výtvarným umením. Popredný slovenský umelec, čestný občan mesta akad. sochár Miroslav Ksandr mal pri príležitosti jubilea vernisáž v Galérii P. M. Bohúňa. (pozri Kultúra, Kalendárium podujatí). V piatok predpoludním účinkovali detské a mládežnícke talenty, (resp. mali, pretože silný dážď prekazil vystúpenie na pripravenom pódiu na parkovisku pri Dome služieb, pozn. kronikárky), koncertovala *Teslácka dychovka*, folklórny súbor *Váh*, po slávnostnom otvorení vystúpili *mažoretky*, koncertoval *Big Band* vyššej umeleckej školy z *Nowého Targu* a deň ukončil *Juniáles s Ploštín Punkom*. Stoličné dni boli príležitosťou aj na pozvanie delegácií z partnerských miest. Pozvanie prijali všetci, no na poslednú chvíľu sa ospravedlnili z *Opavy* a *holandského Denekampu*. Programu SD sa zúčastnili delegácie z *Kalamárie*, *mestskej časti gréckych Thesaloník*, z *maďarského Kiskőrösa*, z *poľského Nowého Targu* a *Galanty*. Z *Nowého Targu* prispeli do kultúrnej časti SD aj dvomi hudobnými telesami, ktorých vystúpenia patrili k vrcholom SD. V sobotnej pestrej ponuke vystúpení v knižnici, v kine *Nicolaus* a na tribúne predviedli svoje umenie krúžky a súbory u nášho mesta. Vyvrcholením dňa bola opereta *Čardášová princezná*, ale svojim vystúpením zaujali aj tanečníci *Štúdia tanca* z *Banskej Bystrice* a *Taeatra Tatra* z *Nitry* s projektom *Lietajúca Frída*. V nedeľu na slávnostnej omši v kostole sv. *Mikuláša* spieval spevácky zbor z *Nowého Targu*, ktorý bol aj hosťom *vydarenej prehliadky zborového spevu* v *synagóge*. Bola to skutočne dôstojná bodka za *tohoročnými Stoličnými dňami*.

Tak čo nám dali? Okrem horeuvedeného poznanie, že má zmysel aj takýmito podujatiami propagovať mesto, jeho ochotných a schopných občanov, ktorí vedia ponúknuť návštevníkom otvorenú náruč a presvedčiť ich, že sa k nám oplatí prísť aj nabudúce. Budovaná pešia zóna tak určite nebude mŕtvym pamätníkom módnjej vlny dláždených námestí, ale srdcom mesta, ktoré pulzuje a dáva život celému Liptovu. Budme hrdí, že máme šťastie tu žiť a ukážeme ostatným, že si to právom zaslúžime.“

Stoličné dni rámcovali aj výstavy *Svetové stretnutie Liptákov 2000* v dokumente vo výstavnej sieni MJK a premiéra putovnej výstavy *Liptovský Mikuláš vo fotografii*, ktorá bola verejnosti prístupná vo vestibule mestského úradu. Výstavu tvorili fotografie z reprezentačnej publikácie *Príbeh mesta*, ktorú v minulom roku vydal mestský úrad. Do expozícií oboch múzeí i galérie bol počas Stoličných dní vstup zdarma. Hádam najzaujímavejším podujatím prinášajúcim nevšedný zážitok bolo diavdelné predstavenie *Lietajúca Frída*. Podieľali sa na ňom tanečníci *Štúdia tanca* z *Banskej Bystrice* a herci z *nitiranskeho Teatra Tatra*, ktorí hrali na priestranstve pre *Domom kultúry* až po zotmení. *Cirkusová maringotka* s vysokou konštrukciou bola scénou, na ktorej sa odohrávali vynikajúce tanečné-akrobatacké výkony v predstavení plnom metafor a poézie.

(Mikuláš jún, júl, príloha Kultúra, FA MJK 10 426, 10 542 – 43, 10 640 – 47)

Už piaty ročník benefičného koncertu pre deti s cystickou fibrózou **DÚHOVÝ MOST** sa konal v sobotu 13. októbra vo veľkej sále DK. Organizátori ho pripravili pod záštitou herca Štefana Kvietika. Divákovi sa predstavili žiaci tanečného odboru ZUŠ, hudobné skupiny *Venusta*, *Kvapky*, *No Name*, speváci *Robo Papp*, *Jaroslav Dvorský*, *Jana Kirschnerová*. Z magnetofónového pásu sa

prítomným prihovoril známy katolícky kňaz Ján Sucháň. Koncert moderovali Martina Bartošiková a Ján Dubnička. z TV Markíza.

MIKULÁŠSKE TRHY zaplnili novú pešiu zónu v prvý decembrový víkend. Námestie lemovalo už menej stánkov ako po minulé roky, umiestnené boli len po jednej strane ulice, čo uľahčilo pohyb návštevníkov. V stánkoch pred okresným úradom nechýbali ľudové výrobky z dreva (varechy, spony, hrebene, misky i stolčeky), keramika, domáce tkané koberce. Farská charita predávala pred kostolom sv. Mikuláša krásne zdobené medovníky. Novinkou tohtoročného zimného jarmoku boli tri drevené domčeky na východnej strane námestia, v ktorých sa až do konca roka, v rámci vianočných trhov, predávalo občerstvenie, výrobky SOU na Vrubickej ulici a vianočné stromčeky. Súčasťou kultúrnej časti Mikulášskych trhov bol *Druhý mikulášsky festival tanca*, ktorého garantom bola ZUŠ (pozri Školstvo) a vernisáž výstavy *Hračky zo starých čias* v Múzeu Janka Kráľa.

(FA MJK 10 599, 10 649)

VEREJNÁ SPRÁVA

Celý rok bol poznamenaný bojom o podobu **REFORMY VEREJNEJ SPRÁVY**. Prvý polrok sa niesol v duchu pokračujúcej diskusie o územnosprávnom členení Slovenska. Návrh vládneho splnomocnenca pre reformu Viktora Nižňanského počítal s vytvorením dvanástich vyšších územných celkov (VÚC), ktoré rešpektovali existenciu prirodzených regiónov Slovenska. Bol to dobrý základ na rýchly a efektívny prechod kompetencií a finančných zdrojov zo štátu na samosprávy. Okres Liptovský Mikuláš mal spolu s okresmi Dolný Kubín, Martin, Námestovo, Tvrdošín, Turčianske Teplice a Ružomberok vytvoriť *Liptovsko-Oravsko-Turčiansky vyšší územný celok*. Jeho sídlom malo byť mesto Ružomberok. S vládny model decentralizácie verejnej správy súhlasilo aj predsedníctvo Vidieckeho parlamentu, ktoré zasadalo v Liptovskom Mikuláši 13. a 14. marca. Členovia tohoto celoslovenského združenia spájajúceho osobnosti z mimovládnych organizácií, štátnej správy i samosprávy, zdôraznili, že bez urýchleneho presunu kompetencií a finančných zdrojov na samosprávy bude Slovensko naďalej prudko prepaďať do stavu biedy a apatie.

Začiatkom júla parlament schválil zákon o regionálnej samospráve, ktorý však ustanovil len osem vyšších územných celkov, totožných s už existujúcimi ôsmimi kraji. Tento model presadila opozícia, ku ktorej sa pridali aj koalíčné strany SDL a SOP. Bol to výsledok nie odborných, ale politických diskusií, v ktorých prevládli záujmy jednotlivých strán nad racionálnymi argumentmi. Podľa tohoto zákona Liptov, resp. oba liptovské okresy Liptovský Mikuláš a Ružomberok boli súčasťou Žilinského samosprávneho kraja. Zákon o prenose pôsobností zo štátu na samosprávu miest, obcí a regiónov, tzv. kompetenčný zákon bol schválený až v septembri. Počas nasledujúcich troch rokov malo na obce a regióny prejsť vyše tristo právomocí. Išlo o kompetencie v oblasti dopravy, vodného hospodárstva, civilnej obrany, matiek, sociálnej pomoci, územného plánovania, stavebného poriadku, ochrany prírody, školstva, kultúry, zdravotníctva, regionálneho rozvoja a cestovného ruchu. Celkovo sa dá povedať,

že sa nenaplnil duch reformy, ktorá mala efektívne a čo najrýchlejšie presunúť kompetencie „zhora nadol“ a zabezpečiť tak lepšie fungovanie vecí verejných. V tlači sa písalo o pochovaní reformy, či dokonca o parlamente prijatej „deforme“. K jej negatívom patrilo neprirodzené územné členenia Slovenska, zachovanie okresných úradov, centralizovaný systém financovania VÚC (regióny mali dostávať peniaze cez rezort financií a krajské úrady), pričom o dotáciu mala samospráva každoročne vyjednávať s ministerstvom financií. Sklamanie z celého procesu vyjadrili primátor mesta MUDr. Alexander Slafkovský aj prednosta okresného úradu Ing. Jaroslav Lehotský.

Historicky **PRVÉ VOEBY DO REGIONÁLNEJ SAMOSPRÁVY VYŠŠÍCH ÚZEMNÝCH CELKOV** sa konali v sobotu 1. decembra. Občania volili predsedov a členov zastupiteľstiev samosprávnych krajov. V Žilinskom kraji to bolo celkom 52 poslancov. V okrese Liptovský Mikuláš (obvod číslo 5) sme volili 6 poslancov z 55 kandidátov (z nich bolo 33 občanov Liptovského Mikuláša). Vo voľbách kandidovali: koalícia Aliancia nového občana (ANO), Demokratická strana (DS) a Slovenská demokratická a kresťanská únia (SDKÚ); Hnutie za demokratické Slovensko (HZDS), Komunistická strana Slovenska (KSS), Kresťanskodemokratické hnutie (KDH), Liberálnodemokratická únia (LDÚ), Pravá Slovenská národná strana (PSNS), Slovenská národná strana (SNS), Smer, Strana demokratickej ľavice (SDL), Strana občianskeho porozumenia (SOP) a Strana zelených na Slovensku (zoznam kandidátov pozri príloha Verejná správa).

Volebná kampaň začala 14. novembra, boli z nej ale vylúčené elektronické médiá. Občanom boli do poštových schránok doručované propagačné letáky jednotlivých politických strán i nezávislých kandidátov. Na ich vylepenie boli v centre mesta, pred okresným úradom, postavené stojany. Niektoré strany pripravili pre voličov aj spoločné stretnutia. Hoci boli voľby pripravené na základe väčšinového princípu, aby sme do vyšších samosprávnych celkov volili osobnosti a nie politické strany, boli napriek tomu prepolitizované. Kandidáti na predsedov VÚC boli väčšinou poslanci parlamentu a vysokí štátni úradníci. V sobotu 1. decembra bolo vo volebných miestnostiach viac členov volebných komícií ako samotných voličov. Celoslovenská nízka volebná účasť sa prejavila aj v našom meste. Hlasy odovzdalo iba 23,2 percent oprávnených voličov. Neúčasť na voľbách bola pripisovaná sklamaniu z „veľkej“ politiky, slabej predvolebnej kampani a neznalosti jednotlivých kandidátov. Drvivú väčšinu vo voľbách do VÚC získali kandidáti Hnutia za demokratické Slovensko. V zastupiteľstve Žilinského samosprávneho kraja za liptovskomikulášsky volebný obvod zasadali: Alexander Slafkovský (ANO-DS-SDKÚ, L. Mikuláš, získal 3690 hlasov), Rudolf Urbanovič (HZDS, Liptovský Mikuláš 3136), Ján Kubek (HZDS, Liptovský Hrádok, 2782), Dušan Matejka (HZDS, Svätý Kríž, 2613), Jaroslav Hus (HZDS, Liptovský Hrádok, 2578) a Viera Tomčíková (HZDS, Liptovské Kľačany, 2506).

Keďže v prvom kole volieb, 1. decembra, sme predsedu samosprávneho kraja nezvolili, volilo sa v druhom kole v sobotu 15. decembra. Voliči sa rozhodovali medzi dvoma poslancami Národnej rady SR Jozefom Tarčákom

(HZDS) z Námestova a Annou Malíkovou (SNS) z Čadce. Predsedom Žilinského samosprávneho kraja sa stal Jozef Tarčák.
(Pravda 27.11. 2001, Mikulášske spravodajstvo, december)

VÝZNAMNÍ HOSTIA

VELVYSLANEC FRANCÚZSKEJ REPUBLIKY GEORGES VAUGIER prišiel do Liptovského Mikuláša v piatok 19. januára na pozvanie primátora mesta. V sprievode kultúrneho atašé Michela Giesa odovzdal vysoké vyznamenanie francúzskeho ministerstva kultúry *Rád umenia a krásnej literatúry* maliarke pani Ester Martinčekovej-Šimerovej (pozri Kultúra). V Gymnázium M. M. Hodžu besedoval so študentmi - francúzštinármi. Navštívil aj podniky s podielom francúzskeho kapitálu Liptovskú mliekareň a GeLiMa. Vo večerných hodinách, na záver pobytu v meste, si „bleskovo“ prezrel historickú expozíciu Múzea Janka Kráľa.

(FA MJK 10 607, 10 609)

MINISTER ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA LÁSZLÓ MIKLÓS navštívil mesto prvýkrát 29. januára, keď riešil problémy na skládke komunálneho odpadu pod Veternou Porubou (pozri Životné prostredie). V októbri zavítal do dvoch špecializovaných zariadení svojho rezortu Správy slovenských jaskýň a Slovenského múzea ochrany prírody a jaskyniarstva.

(Liptov 16.10.2001)

MINISTER ŠKOLSTVA MILAN FTÁČNIK sa stretol v piatok 16. marca so zástupcami škôl, aby sa viac dozvedel o zámeroch jednotlivých typoch škôl na najbližšie obdobie. Minister potom navštívil Centrum voľného času, SOU obchodné, Hotelovú akadémiu, SOU stavebné a Strednú stavebnú priemyselnú školu, kde s ich pracovníkmi hovorili o novom type združenej školy. Na stretnutí s primátorom mesta rokovali o dokončení stavby Základnej školy na Ulici Jura Janošku. Popoludní sa Milan Ftáčnik stretol na pracovnom aktíve so zástupcami všetkých stupňov škôl v okrese a večer s občanmi mesta.

(Mikulášske spravodajstvo apríl)

ŠTÁTNEHO TAJOMNÍKA MZV SR JÁNA FÍGELA, vyjednávača Slovenskej republiky pre vstup do Európskej únie prijali 28. februára na okresnom i mestskom úrade. Popoludní sa v katolíckom dome stretol s občanmi mesta, medzi ktorými dominovali dôchodcovia zaujímaví s o európsku integráciu a budúcnosť Slovenska v Európe. Pri tejto príležitosti vyslovil Ján Fígel zaujímavú myšlienku: „*Netreba utekať do Európy, ale etablovať Európu aj u nás.*“ (Liptov 6.3.2001)

MINISTER ZDRAVOTNÍCTVA ROMAN KOVÁČ riešil 23. marca spolu s riaditeľom nemocnice s poliklinikou MUDr. Pavlom Cvengrošom a primátorom mesta dostavbu chirurgického pavilónu. V rozpočte ministerstva zdravotníctva bolo na

ňu naplánovaných 40 mil. Sk a ďalších 47 mil. potrebných na ukončenie prisľúbil minister prisunúť ešte tento rok.
(Liptov 27.3.2001)

MINISTER OBRANY JOZEF STANK prvýkrát vo svojej funkcii navštívil Vojenskú akadémiu 18. mája. Prezrel si areál a vybavenie školy. S vedením rokoval o pripravenosti na rozsiahlu reformu armády. V stredu 4. júla Jozef Stank prišiel na slávnostné vyradenie a promócie absolventov. V novembri na pôde školy predstavil reformu Armády SR a jej postupný prechod k plne profesionálnej armáde s pracovným názvom *Model 2010*.

(Liptov 22.5.2001, 20.11.2001)

MINISTER KULTÚRY MILAN KŇAŽKO a **MINISTER POĽNOHOSPODÁRSTVA PAVOL KONCOŠ** sa v nedeľu 27. mája zúčastnili celoslovenských slávností pri príležitosti 365. výročia vydania spevníka *Cithara sanctorum*, ktoré sa konali v evanjelickom a. v. kostole na Tranovského ulici.

HEREC JÚLIUS SATINSKÝ besedoval na pozvanie Stálej konferencie občianskej iniciatívy vo štvrtok 31. mája s obyvateľmi mesta. Pôvodne bola na besede s témou „*občania, štát, moc, peniaze*“ avizovaná aj účasť Viktora Nižňanského, splnomocnenca vlády pre reformu verejnej správy, avšak zasadnutie parlamentu mu v tom zabránilo.

PRESEDA NÁRODNEJ RADY SR JOZEF MIGAŠ navštívil 6. júla v rámci pracovnej cesty po okrese aj firmu Ligarex, a.s., v Palúdzke. S vedením a zamestnancami hovorili o potrebe legislatívnych krokov na podporu zvýšenia predaja domácich výrobkov na slovenskom trhu, pretože prevažná časť z nich sa exportovala. Podporil aj rozvoj stredného odborného školstva v oblasti kožiarstva. Jozefa Migaša privítali aj Liptovskej mliekarni.

(Liptov 10.7.2002)

OBČIANSKE ZDRUŽENIA A NADÁCIE

FOND ROZVOJA LIPTOVA, nezisková organizácia so sídlom v Liptovskom Hrádku udelila v auguste granty aj pre mikulášske subjekty. Pre počítačový krúžok v ZŠ Okoličné vyčlenila 10 tisíc korún. Projekt *Maroškova záhrada* Múzea Janka Kráľa podporila sumou 15 tisíc korún. Dievčatá z tanečnej skupiny *Magic Eyes*, ktoré nás v novembri 2001 reprezentovali na Majstrovstvách sveta IDO v Nemecku, dostali z Fondu rozvoja Liptova 10 tisíc korún. Na sústreďenie detského folklórneho súboru *Pramienok* a ľudovej hudby *Cibirovci* vyčlenili 5 tisíc korún. Fond podporil aj projekt *Šanca pre všetkých* - zakúpenie rehabilitačnej polohovateľnej stoličky pre deti s viacnásobným postihnutím, ktoré navštevovali Špeciálnopedagogickú poradňu pri Špeciálnej základnej škole v Liptovskom Mikuláši, išlo o sumu 13 tisíc korún.

(Liptov 9.4.2002, príloha Nadácie a občianske združenia)

LIPTOVSKÉ ZDRUŽENIE PRIATEĽOV FRANCÚZSKA vzniklo v apríli v rámci 3. ročníka regionálneho kola súťaže *Francúzska pieseň*. Iniciovali ho učitelia francúzskeho jazyka a Francúzsky inštitút v Bratislave, aby podporovali a propagovali vyučovanie francúzštiny a tiež vzájomnú kultúrnu a hospodársku spoluprácu medzi Francúzskou a Slovenskou republikou. Za cieľ si vytýčilo zvyšovať záujem o vyučovanie francúzštiny na školách i firmách s francúzskym kapitálom a prispieť tak k lepšiemu poznaniu kultúrneho a myšlienkového dedičstva Francúzska. Zámerom združenia bola aj propagácia Liptova v tejto krajine. Prezidentom rady združenia sa stal primátor Alexander Slafkovský, tajomníkom Zdenko Blažek, pracovník mestského úradu. Členka združenia boli prevažne učiteľky francúzskeho jazyka z tunajších škôl. Liptovský Mikuláš sa tak zaradil medzi ďalšie slovenské mestá (Dolný Kubín, Tvrdošín, Topoľčany, Nitra, Poprad, Michalovce), kde takéto združenie už fungovalo. (Liptov 18.4.2002, FA MJK 10 637)

Od prvého júlového dňa začal v rotujúcej funkcii prezidenta **ROTARY CLUBU** (RC) pôsobiť Ing. Tadeusz Frackowiak. Mikulášsky dvadsaťsedemčlenný RC bol jedným z mála slovenských klubov, ktorý mal vo svojich radoch aj dve ženy. Vyplývalo to zo snahy atraktívniť činnosť a zamerania na prácu s mládežou. Členovia klubu finančne pomohli Špeciálnej škole pre hluchoslepé deti v Červenici pri Prešove sumou 40 tisíc Sk. Zisk z minuloročného predaja vianočného punču v sume 26 tisíc Sk venovali mikulášskej nemocnici.

Tento rok pod patronátom RC vznikol **ROTARACT KLUB**. Názov klubu bol zložený zo slov Rotary a akcia. Jeho členovia (mladí ľudia vo veku od osemnásť do tridsať rokov) sa zapájali do komunálnych aktivít, rozvíjali profesionálne schopnosti, podporovali služby komunite, charitatívne ciele a medzinárodné porozumenie. Na čele klubu stála prezidentka a zakladateľka Viera Jančušková. Svoje prvé podujatie uskutočnil v marci v Dome sociálnej starostlivosti v Liptovskom Hrádku. (Liptov 10.4.2001, 11.9.2001)

POLITICKÉ STRANY A HNUTIA

OKRESNÝ SNEM KREŠŤANSKODEMOKRATICKÉHO HNUTIA (KDH) sa konal 25. marca. Viac ako štyridsať účastníkov zvolilo nového predsedu Milana Kružliaka, ktorý vystriedal Ladislava Hološa. Podpredsedami sa stali Janka Dzúriková a Jozef Blahunka. V diskusii snemu vystúpil aj poslanec NR SR Peter Muránsky, ktorý prezentoval víziu KDH v súvislosti s pripravovanou reformou verejnej správy. Vyvrcholením snemu bola sviečková manifestácia. (Liptov 3.4.2001)

USTANOVUJÚCI SNEM NOVEJ POLITICKEJ STRANY SMER sa uskutočnil 28. septembra. Nová okresná organizácia vznikla rozdelením regionálnej organizácie okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Delegáti zvolili sedemčlennú okresnú radu vedenú Ing. Tiborom Dzúrikom. Na snem prišla podpredsedníčka

Ústrednej rady Smeru Monika Beňová a šéf mediálnej kampane Fedor Flašík. Rokujúcim sa prihovorili aj primátor mesta a prednosta okresného úradu. (Liptov 9.10.2001)

BEZPEČNOSTNÉ ZLOŽKY

Pracovníci **OBVODNÉHO ODDELENIA POLICAJNÉHO ZBORU (OO PZ)** v Liptovskom Mikuláši pod vedením riaditeľa Ivana Pelacha zaznamenali počas roka 1066 trestných činov, z toho priamo v meste 653, čo bolo 61,35 percent. Najviac, 312 ich bolo zistených v oblasti majetkovej kriminality. V samotnom meste sa podarilo objasniť iba 18,6 percent takýchto trestných činov. Naopak, vysokú objasnenosť dosiahla polícia v násilnej trestnej činnosti. Z celkového počtu 34 prípadov len jeden neobjasnili. V oblasti majetkovej kriminality policajti riešili 40 krádeží motorových vozidiel, 107 krádeží vecí z automobilov a 151 prípadov krádeží vlámaním. Najviac objasnených prípadov zaznamenali pri krádežiach vozidiel, a to 47,5 percent. Oproti minulému roku vzrástla trestná činnosť na území mesta o 51 prípadov, pričom objasnenosť klesla o 7,1 percent. Páchatelia sa zameriavali najmä na vykrádanie áut, v ktorých ich zaujímali autorádiá, kolesá, ochranné rámy, ale aj bicykle a lyže. Najhoršiu situáciu polícia zaznamenali pri krádežiach motorových vozidiel organizovanými skupinami.

Pracovníci OO PZ v spolupráci s mestskou políciou zabezpečovali verejný poriadok v meste. Problémy mali s páchatelmi pod vplyvom alkoholu a iných návykových látok, ktorých nemali kde umiestniť. V meste už niekoľko rokov chýbala protialkoholická záchytná stanica, v minulosti známa „záchytka“. (Správa o činnosti OOPZ Liptovský Mikuláš za rok 2001, Liptov 12.2.2002)

MESTSKÁ POLÍCIA si v auguste pripomenula desiate výročie svojho vzniku. Pôsobiť začala 1. augusta 1991 ako jedna z prvých na Slovensku. V prvých rokoch hľadali súčinnosť a vzájomnú spoluprácu so štátnou políciou a vojenskou políciou, verejnou správou a prokuratúrou. V roku 1994 bola právomoc obecnej polície rozšírená o objasňovanie priestupkov. Podľa náčelníka MsP Ing. Ľubomíra Marjoviča sa zmenil celý štýl práce. Popri výjazdoch na zásahy pribudlo pravidelné hliadkovanie, kontrolná preventívna činnosť, vyhľadávanie a riešenie priestupkov v doprave a pri nedodržiavaní všeobecne záväzných nariadení mesta. Novela zákona o obecnej polícii v roku 1999 posunula hranicu jej právomoci aj zodpovednosti.

Tridsať členov mestskej polície počas roka riešilo 5 508 priestupkov, resp. 5 322, v ktorých bolo zainteresovaných viac previnilcov. Priestupky boli kategorizované na dopravné (2 200), nočný pokoj (163), verejné pohoršenie (321), znečistenie verejných priestranstiev (446), priestupky proti majetku (283), proti VZN mesta (837), schválnosti a hrubé správanie (166), životné prostredie (58), pyrotechnika (25), čierne skládky (25), vraky (34), plagáty (45), ochrana zvierat (167), podozrenie z trestného činu (87), ochrana nefajčiarov (23). Kým v roku 1994 mestskí policajti uložili v blokových pokutách 23 600 Sk, v tomto roku vybrali v 2 946 prípadoch už 413 920 Sk. V rámci prevencie pokračovala MsP v projekte *Bezpečné mesto*. Prednášali v školách, metodicky pôsobili medzi

pedagógmi, informovali občanov cez týždenník Liptov a mestský spravodaj Mikuláš. Významným krokom k zvýšeniu bezpečnosti a k skvalitneniu práce mestských policajtov bolo spracovanie projektu kamerového dohliadacieho systému v uliciach mesta. V prvej etape sa počítalo so sumou 1,722 mil. Sk. Zo Štátneho fondu pre prevenciu kriminality získali príspevok 300 tisíc Sk, s podmienkou financovať projekt v minimálnej čiastke 25 percent z vlastných prostriedkov a získať aj ďalšie zdroje (sponzorsky prispela VÚB).

Začiatkom mája sa na mestskom úrade uskutočnila konferencia náčelníkov mestských polícií Slovenska. Pri bilancovaní uplynulých desiatich rokov sa hovorilo aj o problémoch, zvlášť o absencii reprezentatívneho orgánu, ktorý by mestské polície oficiálne zastupoval pri dôležitých rokovaniach, príprave zákonov a ďalších legislatívnych úpravách. Tento problém sa podarilo vyriešiť v priebehu niekoľkých mesiacov. Zástupcovia polícií sa stretli opäť v našom meste 19. októbra na ustanovujúcom sneme Združenia náčelníkov obecných a mestských polícií Slovenska. Prezidentom združenia sa stal náčelník mikuláškovej mestskej polície Ing. Ľubomír Marjovič.

Bezpečnosťou v Liptovskom Mikuláši sa zaoberala aj **KOMISIA OCHRANY VEREJNÉHO PORIADKU MsZ**. Súhlasila s myšlienkou náčelníka Ing. Marjoviča nevyhnutne monitorovať najfrekventovanejšie časti mesta kamerovým systémom. Ďalším aktuálnym problémom boli voľne pobežujúci (túlaví alebo stratení) psy a mačky. V meste stále chýbal útulok pre zvieratá, hoci členovia *Slobody zvierat* sa o tento projekt usilovali viac rokov. Problémom bol nedostatok financií i vhodná lokalita. Určité riešenie videli členovia komisie v označovaní psov čipmi a zriadení karanténneho strediska pre psov. Komisia podporila náčelníka MsP v súvislosti s odmietaním doručovať občanom zásielky štátnych orgánov a organizácii. Zaťažovalo to nielen mestský rozpočet, ale aj pracovný čas policajtov. Komisia poukázala aj na potrebu znovuzriadenia záchytnej stanice pre alkoholom „posilnených“ narušiteľov verejného poriadku.

Bezpečnosti a verejného poriadku sa často týkali aj interpelácie poslancov na zasadnutiach mestského zastupiteľstva. Hovorilo sa o problémoch s rómskou komunitou na Okružnej ulici v Palúdzke, o neporiadku v okolí predajných stánkov pri nákupnom centre Papuča na Nábřeží 4. apríla, kde sa konzumoval alkohol a okolie slúžilo pre týchto konzumentov ako toalety.

(Správy o činnosti Mestskej polície 2001, Správa o činnosti komisie ochrany verejného poriadku MsZ, Liptov 2.5.2001, 9.5.2001, 14.8.2001)

ODBOR POŽIARNEJ OCHRANY OKRESNÉHO ÚRADU v Liptovskom Mikuláši spolu s Okresným výborom Dobrovoľnej požiarnej ochrany pripravili v piatok 4. mája na sviatok sv. Floriána, patróna požiarnikov, ukážku vybavenia našich požiarnikov. Na tlačovej besede predstavili úplne nové zásahové vozidlo značky Mercedes používané pri dopravných nehodách, ktoré bolo vybavené závesnými nosidlami pod vrtuľník, vákuovými dlahami, aerosolovými hasiacimi prístrojmi a vyprošťovacím náradím s pohonnou jednotkou. Možno povedať, že mikulášski profesionálni požiarnici si takýto darček k svojmu sviatku naozaj zaslúžili, veď

za posledné štyri roky boli hodnotení v Žilinskom kraji ako najlepší. Svoje kvality potvrdili požiarnici aj v septembri na 8. ročníku *Požiarnickej nedele*. (Liptov 9.5.2001, 15.5.2001, FA MJK 10 624)

MIMORIADNE UDALOSTI

Vo februári zasahovali požiarnici trikrát. Prvé dva **POŽIARE** boli založené úmyselne. V nedeľu 11. februára horelo v budove Športového klubu v reštaurácii *U Kasa* (bývalá Sokolovňa) na Vajanského ulici. Poškodením vnútorného zariadenia a stavebnej časti vznikla priama škoda vo výške 1,5 mil. Sk. Na druhý deň horel veľkosklad na Štefánikovej ulici. Neznámy páchatel' rozbil sklenenú výplň na piatich oknách a dnu nalial neznámu horľavinu, ktorú potom zapálil. Požiar poškodil zariadenie kancelárie, výpočtovú techniku, tovar, aj budovu vo vlastníctve Bytového podniku. Škody boli odhadnuté na 746 tisíc Sk. Tretí požiar vypukol v piatok 16. februára v kuchyni reštaurácie *Siesta* na Hodžovej ulici. Spôsobil ho vznietený olej, ktorý sa dostal z odsávacieho zariadenia až pod strechu budovy. Majiteľ reštaurácie vyčíslil škodu na 50 000 Sk.

Vo februári sa objavili aj **FALOŠNÉ STODOLÁROVKY**, a to v tržbách cestovných kancelárií v Liptovskom Mikuláši a Demänovskej Doline. Bankovky zadržané pokladničkou zmenárne Slovenskej sporiteľne, a.s. zaslali do Národnej banky Slovenska v Bratislave. Obidva prípady vyšetroval Okresný úrad vyšetrovania Policajného zboru v Liptovskom Mikuláši.

Mimoriadny **OZBROJENÝ PREPAD** zažila majiteľka cestovnej kancelárie B.S. Travel Božena S. V jednu februárovú nedeľu popoludní do priestorov jej kancelárie na prízemí obchodného domu Prior vošli dvaja ozbrojení muži s pančuchami na tvári. Žiadali od nej tržbu, ohrozovali ju pištoľou a vyhrožovali sa zastrelením. Kým sa obeť pri zápase aktívne bránila, jej kolegyňa bežala po vrátnika obchodného domu. Útočníci preto z kancelárie utiekli. Nezasiahli proti nim ani vojaci, ktorí prechádzali okolo Prioru.

Naopak, podarilo sa zadržať **VYKRÁDAČA BYTOV** 27-ročného P. M. z Martina. Postarali sa o to pracovníci Odboru kriminálnej polície z Krajského riaditeľstva PZ v Žiline a Okresného riaditeľstva PZ v Liptovskom Mikuláši. Zloděj sa zameriaval na vykrádanie bytov prevažne na sídlisku Nábregie. Odcudzil z nich najmä šperky zo žltého kovu a finančnú hotovosť.

V marci sme zaznamenali **VANDALSKÝ ČIN NA VRBICKOM CINTORÍNE**, o ktorom informovali STV i slovenské denníky. Z hrobu spisovateľky Márie Rázusovej-Martákovej neznámi páchatelia vylomili bronzovú plastiku sochára Miroslava Ksandra. Náhodní návštevníci ju objavili vedľa hrobu, pripravenú zrejme na odvoz. Vandali vykývali oceľové trne, ktorými bola plastika ukotvená na desať centimetrov hrubej mramorovej platni a vyvalili ju vedľa hrobu. Po dohode primátora mesta a riaditeľa galérie previezli výtvarné dielo do depozitu galérie.

Po získaní potrebných finančných prostriedkov mali dielo odliat' do epoxidu a kópiu vrátiť na hrob spisovateľky. Zámer sa do ukončenia ročného zápisu kroniky (november 2002) neporadilo realizovať.

LÚPEŽNÉ PREPADNUTIE zažil v Bratislave na Predstaničnom námestí 27-ročný Mikulášan 26. marca. Prepadla a brutálne ho tu zbila štvorica mladých mužov. Útočníci zlomili mladíkovi nos a spôsobili množstvo krvných podliatin. Obeť obrali o doklady, tašku, pleciak a vyzliekli z trička aj z nohavíc. Polícia zadržala jedného z útočníkov, ktorým bol 21-ročný Marek H. z Galanty.

V noci zo štvrtka 26. apríla na piatok 27. apríla sa do predajne na Námestí osloboditeľov sa cez vchodové dvere vlámali zlodci, ktorý tu ukradol **NEZISTENÉ MNOŽSTVO MOBILNÝCH TELEFÓNOV S PRÍSLUŠENSTVOM**, čím majiteľovi spôsobil škodu asi 130 tis. Sk.

NEÚSPEŠNÝ POKUS O ZNÁSILNENIE zaznamenali policajti 19. júna Traja muži na Hodzovej ulici násilím vtiahli do auta 17-ročné dievča z Pavlovej Vsi. Odviezli ju na poľnú cestu nad areálom futbalového štadióna za Váhom, kde ju okradli a chceli znásilniť. Dievča sa aktívne bránilo a kričalo, na čo zareagoval dvadsaťročný mladík a prišiel jej na pomoc. Poškodená utrpela zranenia, ktoré si vyžiadali jednorázove ošetrovanie.

18. júla popoludní hasili požiarnici **ÚMYSELNE ZALOŽENÝ POŽIAR** pri vchodových dverách bytu v dome na Brezovej ulici. V byte vznikla škoda 20 tisíc Sk a poškodené boli aj spoločné priestory domu. Byt patril konateľovi spoločnosti RK-systém, ktorý uviedol súvislosť medzi týmto prípadom a prebiehajúcimi súdnymi spormi o televízne káblové rozvody, ktoré RK-systém viedol so stavebným bytovým družstvom a spoločnosťou Mípas.

Ďalší, tentokrát **POŽIAR Z NEDBANLIVOSTI** vypukol 20. novembra v byte v bloku I/5 na Nábřeží 4. apríla. Požiarnici našli v byte horiacu váľandu a majiteľa bytu ležiaceho pod vplyvom alkoholu na chodbe. Obyvatelia upozornili požiarnikov na ďalšieho muža ležiaceho pod oknami. Ten vyskočil z horiaceho bytu na šiestom poschodí a neskôr zraneniam podľahol. Škoda na zariadení bytu bola odhadnutá na 100 tisíc Sk.

(Liptov 13.2.2001, 20.2.2001, 27.2.2001, 26.6.2001, 24.7.2001, 31.7.2001, SME 23.3.2001, Pravda 29.3.2001)

II. HOSPODÁRSKY ŽIVOT

MESTSKÉ PODNIKY

BYTOVÝ PODNIK spravoval ku koncu roka 549 bytov vo vlastníctve mesta. Tridsať z nich pribudlo v tomto roku po rekonštrukcii objektov na Janoškovej a Športovej ulici. Tržba z nájomného za byty predstavovala 4,63 mil. Sk. Počas

roka bolo do vlastníctva občanov v zmysle Zákona 182/1993 Z.Z. prevedených 181 bytov. Od roku 1994 to bolo celkom 3 450 bytov. Bytový podnik prevádzkoval 24 plynových kotolní a 10 výmeníkových staníc. Tento rok splynifikoval odovzdávaciu stanicu na Ulici 1. mája a v septembri prevzal do správy novú plynovú kotolňu v Dome kultúry, ktorú aj investične zabezpečoval. V rámci živnostenského oprávnenia sa podnik staral o byty v osobnom vlastníctve obyvateľov mesta. K 1. januáru 2001 to bolo 3 364 byty a v priebehu roka ich počet narástol na 3 504. V rámci údržby mestských budov boli opravené strechy na zdravotnom stredisku na Nábřeží 4. apríla, ubytovni na Štefánikovej ulici a kultúrnych domoch v Ondrašovej a v Il'anove. V Dome služieb na Námestí mieru boli opravené schody a nalepená protišmyková podlahovina. Veľkou investičnou akciou tohto roku bola rekonštrukcia ubytovne na byty pre neplatičov na Športovej ulici za Váhom (pozri Sociálne astarostlivosť). Podnik zamestnával 69 pracovníkov v trvalom pracovnom pomere, 9 na základe dohôd o vykonávaní prác a 5 pracovníkov s čiastočným invalidným dôchodkom, čím splnil podmienku okresného úradu práce pre zamestnávanie povinného podielu zamestnancov - čiastočne invalidných dôchodcov.

VEREJNOPROSPEŠNÉ SLUŽBY hospodárili s ročným prevádzkovým príspevkom 40,675 mil. Sk. Ich výnosy dosiahli 21,638 mil. Sk, čím prekročili ročný plán o vyše 10 percent. Značné prekročenie tržieb priniesla predĺžená prevádzka zimného štadióna v jarných mesiacoch, optimálna vyťaženosť ľadovej plochy a tiež veľký počet návštevníkov na krytej plavárni. Výnosy zo skládky TKO vo Veternej Porube boli splnené len na 74 percent. Časť firiem vyvážala odpad na skládku v Partizánskej Ľupči a veľa odpadu - stavebná suť z pešej zóny či asanácii bola na skládku ukladaná bezplatne. VPS investovali do nákupu recyklovacieho asfaltárskeho stroja Bagella, krovínorezov a plotostrihu. Na hlavnej činnosti VPS sa podieľalo 177 pracovníkov spolu s pracovnými silami prideleným úradom práce na verejnoprospešné služby, čo bolo v v prepočítanom stave 156 pracovníkov.

VÝSTAVBA MESTA

Asanácia starých nevyhovujúcich domov na Moyzesovej, Starohorského a Kmeťovej ulici, ktorá sa začala ešte v posledných dňoch predchádzajúceho roka a pokračovala v prvých pracovných dňoch tohoto roka, akoby predznamenal tohtoročné výraznejšie stavebné zmeny v meste. Rómovia z týchto ulíc boli v decembri minulého roku presťahovaní do novopostavených nájomných bytov v Hlbokom. Voľné pozemky po zbúraných domoch čakali na nových majiteľov. Mesto očakávalo od odpredaja týchto pozemkov 7,5 mil. Sk, čo malo pokryť úver z Prvej stavebnej sporiteľne na výstavbu bytov v Hlbokom. Pozemok na nároží Hollého, Moyzesovej a Garbiarskej ulice kúpila spoločnosť I.L.Perseid za 2 423 520 Sk v marci 2002.

Na **ROZVOJOVÝ PROGRAM** poslanci v tomto roku pôvodne schválili 45,757 mil. Sk. Na základe požiadaviek a potrieb mesta bol program upravený a následne

realizovaný vo výške 79,670 mil. Sk. V podobe projektovej dokumentácie boli spracované: pešia zóna, protipovodňové opatrenia v Ondrašovej, kultúrny dom v Andiciach a Beniciach (zriadenie sociálnych zariadení, vykurovanie elektrickou energiou), vodovod na Priemyselnej ulici (preložka do areálu bývalých Kožiarskych závodov, hlavne v časti pozemku pre rozšírenie cintorína), ZŠ na Ulici Juraja Janošku (pokračovanie výstavby), nová bytovka na Nábřeží 4. apríla (pri zdravotnom stredisku), plynofikácia Guothovej ulice, plynofikácia a verejné osvetlenie Moyzesovej ulice.

Zrealizované boli: kanalizácia na Demänovskej ceste (štátna dotácia z Fondu životného prostredia SR 3 mil. Sk) a na Laznej ulici v Bodiciach; plynofikácia Jelšovej ulice; na Podbrezinách to bolo odkanalizovanie dažďových vôd (Agátová, Cédrová, Brezová ulica), vyasfaltovanie spevnených plôch na Hradišskej ulici a odstavných plôch na Ulici pod slivkou; vybudovanie detského ihriska a lavičiek, verejného osvetlenia na otočke autobusov. V Palúdzke na cintoríne pracovníci VPS vybuďovali chýbajúce oplotenie, na Palúčanskej ulici pokračovala výstavba chodníka po predajňu Jednoty. Na Janoškovej ulici pokračovala výstavba ZŠ apoštola Pavla (so štátnou dotáciou 4 mil. Sk) a ďalšia etapa opravy hydroizolácie plochej strechy domu kultúry. V Kultúrnom dome v Beniciach bola vybudovaná prípojka pre elektrické vykurovanie. V Ploštíne bola po výmene prevodovky opäť spustená čistička odpadových vôd a zabezpečené protipovodňové opatrenia. Tie sa realizovali aj v Bodiciach, Vitálišovciach a Stošiciach. Verejné osvetlenie bolo vybudované v rómskej osade Hlboké. Poslanci mestského zastupiteľstva schválili presun finančných prostriedkov Stredoslovenským elektrárňam na posilnenie rozvodov na Baranovskej ulici (450 tis. Sk). Transfery získali tiež TJ Iľanovo na sociálne zariadenie (480 tis. Sk) a KTK Liptovský Mikuláš na rekonštrukciu Areálu vodných športov Ondreja Cibáka (1,5 mil. Sk). Plánovaná plošná plynofikácia ulíc Okoličianska, Guothova ulica a Alexyho ulica sa neuskutočnila kvôli pripravovanej privatizácii Slovenského plynárenského priemyslu.

V máji sa konečne po dlhých rokoch podarilo odstaviť stacionárnu plynovú kotolňu vykurujúcu Dom kultúry. Kovové monštrum s dvoma komínmi umiestnené na východnej strane synagógy vyvolávalo nepríjemné asociácie spojené s udalosťami pred vyše polstoročia, keď boli z mikuláskej synagógy odvázané stovky Židov do plynových komôr koncentračných táborov. Nefunkčnú kotolňu spoza synagógy odstránili začiatkom roka 2002. Nová plynová kotolňa bola vybudovaná v suteréne Domu kultúry. (Plnenie rozvojového programu mesta v roku 2001, príloha Samospráva, Liptov 9.10.2001, FA MJK 10 636)

V júli bol skolaudovaný **BYTOVÝ DOM NA JANOŠKOVEJ ULICI**, ktorý vznikol prestavbou bývalého internátu SOU stavebného. Bývalý internát začala ešte v minulom roku rekonštruovať firma Lipstav s.r.o. z prostriedkov záujemcov o nové byty. Spoločnosť však skrachovala a stavba sa na niekoľko mesiacov zastavila. Nedokončený objekt odkúpila spoločnosť PPA Control, a.s. Bratislava a mesto Liptovský Mikuláš. To malo k dispozícii usporené prostriedky z úverového rámca v čiastke 6,8 mil. Sk získaním štátnej dotácie na výstavbu

nájomných bytov v Hlbokom a získalo tiež v rekordne krátkom čase štátnu finančnú podporu (za významnej pomoci okresného úradu). Z celkového rozpočtu stavby 11 mil. Sk tvorila dotácia 5,366 mil. Sk a nenávratný príspevok 80 tis. Sk. Ostatné zdroje sa zabezpečili z dlhodobých a lacných úverových zdrojov. Okrem toho bola mestu priznaná aj dotácia na technickú vybavenosť vo výške 822 tis. Sk. Realizácia prestavby pokračovala v decembri 2000 rekonštrukciou strechy. Dodávateľ stavby firma ISO & spol. s.r.o. splnil požiadavky investorov a v dohodnutom termíne byty dokončil. Mesto takto získalo do svojho trvalého vlastníctva osem jednoizbových, päť dvojizbových a päť trojizbových bytov s výmerou podlahovej plochy od 52 do 80 m². Sociálna a bytová komisia MsZ sa rozhodla pri rozdeľovaní bytov využiť netradičný spôsob - čakateľov z poradovníka na byt vylosovala. Nájomné v mestských bytoch bolo relatívne vysoké, pretože ich obyvatelia museli splácať štátnu dotáciu na výstavbu bytov. Ostatné byty boli odpredané do súkromného vlastníctva firmou PPA Control, a.s. Bratislava. Tento projekt dokladoval dobrú spoluprácu samosprávy s podnikateľskou sférou, kde sa prepojili obchodno-komerčné záujmy súkromnej firmy s verejnými záujmami mesta a v konečnom dôsledku so záujmami občanov.

(Mikuláš august)

Vysoké tempo **VÝSTAVBY DVOCH BYTOVÝCH DOMOV A RODINNÝCH DOMOV** individuálnych stavebníkov sme zaznamenali v Palúdzke. Svoje vily tu postavili podnikatelia a manažéri mikulášskych firiem. Hrubé stavby domov vyrástli ako huby po daždi. V zime boli dva z nich už aj obývané. Technickú vybavenosť tejto lokality zabezpečilo mesto z prostriedkov štátnej dotácie (4,23 mil. Sk) a združených financií stavebníkov.

PRVÉ NÁHRADNÉ BYTY vznikli rekonštrukciou bývalých šatní telovýchovnej jednoty za Váhom na Športovej ulici v miestnej časti Hlboké. V objekte vzniklo dvanásť bytov druhej kategórie (tzv. náhradné bývanie). V garsónkach s rozlohou 20 m² a jednoizbových bytoch s rozlohou 42 až 47 m² bola umiestnená kuchynská linka, toaleta, sprchovací kút. Každý byt mal elektrické vykurovanie, bojler na ohrievanie vody a dvojplatičku na varenie. K bytu patrila pivnica. Obyvatelia mali k dispozícii aj jednu spoločnú miestnosť. Do bytov boli v decembri presťahovaní neplatiči, ktorých deložovali z mestských nájomných bytov na základe rozsudku okresného súdu. Celková hodnota rekonštrukcie, ktorú zabezpečoval Bytový podnik, dosiahla 1,9 mil. Sk pri plánovaných nákladoch 1,485 mil. Sk.

(Liptov 8.1.2002, mesačník Mikuláš marec 2002)

Prioritným projektom tohoto roku bola **PRVÁ ETAPA VÝSTAVBY PEŠEJ ZÓNY** v historickom jadre mesta. Vybudovaná bola podstatná časť Námestia osloboditeľov (sever, západ, časť východnej strany) a úsek Štúrovej ulice od hotela Európa po Námestie osloboditeľov. Mesto tu investovalo mesta 38,138 mil. Sk. Ďalších 20 miliónov zhodnotili pri rekonštrukcii svojich sietí Severoslovenské vodárne a kanalizácie (SeVaK) a Slovenské telekomunikácie

(ST). Realizátorom výstavby pešej zóny sa na základe verejnej súťaže stali Cestné stavby, s. r.o. Liptovský Mikuláš. Stavebný dozor investora - mestského úradu zabezpečoval Ing. Ján Mudrík.

Začiatok prác sa posunul o dva a pol mesiaca kvôli námietkami jedného z účastníkov verejnej súťaže. Prvé ťažké mechanizmy začali odstraňovať asfalt na severnej a východnej strane Námestia osloboditeľov v utorok 17. apríla. Pripravovali podmienky pre ďalší postup prác pre SeVaK a ST. Niektorých obchodníkov to prekvapilo, nie všetci boli o začiatku prác včas informovaní, komplikovalo to ich zásobovanie. Pri severozápadnom rohu budovy okresného úradu bola umiestnená informačná tabuľa s rozkreslenými etapami postupu prác aj s termínmi ich ukončenia. S dokončením prvej etapy sa počítalo do 17. septembra. Výstavba pešej zóny nepostupovala podľa predpokladaného harmonogramu. Vzhľadom na nevyhovujúci stav kanalizácie a plánom telekomunikácií rekonštruovať svoje rozvody ešte tento rok, boli práce aktuálne presmerované. Preto sa v prvej etape nepokračovalo v celej úprave Námestia mieru, ale tak ako si to technický stav vynútil, upravovalo sa Námestie osloboditeľov. Pracovné nasadenie bolo naozaj vysoké, pracovalo sa aj cez víkendy. Tak sa dodávateľom darilo rýchlejšie postupovať vzhľadom na meškanie spôsobené už spomínaným predĺžením procesu verejnej súťaže o dva a pol mesiaca. Od apríla do konca júna vymieňali SeVaK, odštepny závod Liptovský Mikuláš kanalizačné a vodovodné potrubie a prípojky k domom, dažďové zvodny zaústili do kanalizácie. Telekomunikácie rekonštruovali a rozširovali káblové telekomunikačné rozvody, položili chráničky po celej dĺžke západnej strany námestia. Pohyb po stavenisku bol značne sťažený. Chodníky a cesty boli prerušované hlbokými výkopmi a drevenými mostíkmi. Vládol tu hluk a prach, pretože celé týždne nepršalo. Čulý stavebný ruch sa počas leta zliat s rovnako intenzívnym ruchom turistickým.

Pani Zuzana Kubániová z Demänovej o tom napísala: *„Tešíme sa na vynovenú tvár nášho mesta, ktoré dúfame, že na Mikuláša v Mikuláši sa zaskvie v novom šate. Architekti, urbanisti, stavitelia, majstri i robotníci, ktorí sa zahrýzli do útrob zeme, premenia pešiu zónu na miesto oddychu, estetického vzhľadu, ktoré bude lahodiť nášmu oku. K mnohomiliónovej investícii sme prispeli aj my, občania, formou daní. Prechádzame rozkopaným mestom, potkýňajúc sa o „vykopávky“, využívajúc pre bezpečnosť pasáže, otvorené brány a iné prístupné „labyrinty“. Optimisticky naladení občania sa tešia na posedenie na lavičkách pri fontáne, na kvetinové záhony a čisté námestie. Iní hromžia a nadávajú. Ľudia sú už raz takí. Jedni zastavajú pokrok, idú vpred a konajú, iní stoja na mieste a pýtajú sa, prečo sa to musí robiť práve teraz. Spoluobčania, zaradíme sa medzi tých prvých!*

Po vodároch na pešiu zónu nastúpili pracovníci Cestných stavieb. V polovici júla vybetónovali súvislú plochu na severnej strane námestia, kde sa už črtala budúca fontána. Podkladový betón pod dlažbu rozliali aj na východnej strane námestia na úseku po parfumerii. Okolo pomníka Červenej armády sa kládli okruhliaky a dlažba, ktorá pretínala diagonálne tento priestor. Položená bola aj zámková dlažba okolo severnej fasády okresného úradu. V piatok 3. augusta našli robotníci pri kopaní kanálu na severovýchodnom rohu katolíckej fary dve lebky, úlomky kostí a sánku s neporušenými zubami, preto nález ohlásili

v Múzeu Janka Kráľa. Práca bola zastavená, informovaný bol archeológ Liptovského múzea v Ružomberku PhDr. Struhár. Zachovalé ostatky označil ako približne dvesto-tristo rokov staré. Koncom augusta sa zámková dlažba kládla už aj Štúrovej ulici. Práce postupovali aj na Moyzesovej ulici, kde sa ešte len zavádzali nové telekomunikačné káble. Mikulášska firma BKM Reality Staving, s.r.o. začala montovať pouličné osvetlenie. Kovové stĺpy kombinované s drevom, s dvomi svietidlami, mali v spodnej časti stvárnený erb mesta. Zároveň v nich boli zabudované reproduktory ozvučujúce celú pešiu zónu. Reprodukčná zostava bola namontovaná vo výstavnej sieni Múzea Janka Kráľa.

Slávnostné otvorenie prvej etapy pešej zóny, za účasti mnohých hostí, bolo naplánované na pondelok 15. októbra. Verejnosti mala byť odovzdaná fontána s výtvarným dielom *Metamorfózy - Pocta tvorivému mysleniu* venovaná pamiatke Aurela Stodolu. V severovýchodnom kúte námestia ju vybudovali pracovníci Stavoinindustrie, a.s. Liptovský Mikuláš. Výtvarné dielo vyšlo víťazne zo súťaže, ktorú vo februári vyhodnocovala komisia na čele s rektorom VŠVU v Bratislave akad. sochárom Jánom Hoffstädterom.

Tvorcovia fontány akademický maliar Milan Pagáč a akademický sochár Viktor Oravec formulovali svoju ideu takto: *„Výtvarné dielo je komponované ako vzťah dvoch tvarovo identických prvkov, ktoré tvorí dolný statický prvok - kamenný „grunt“ a vrchné časti, exaktne štrukturované, modernými technológiami vytvorené hmoty, evokujúce neustálu zmenu, energiu, dynamiku, odrazy pulzujúceho života a atmosféry „genia locci“, nekonečného plynutia času, myšlienok, ideí a nových zmien - pripomínajú podobné princípy vedeckovýskumnej práce. Tieto dve hmoty sa každú celú hodinu - ako moderná netradičná časomiera, vždy pootočia veľmi pomalým, takmer nebadateľným pohybom navzájom v protichodnom smere tak, akoby pomyselné lopatky turbíny novodobého stroja a divák alebo návštevník námestia ich uvidí vždy v iných priestorových vzťahoch. Hodinovú pravidelnosť zmeny ovláda elektronický časový spínač umiestnený mimo objektu fontány. Dolné časti objektov - statické kamenné grunty umiestnené v najširšej časti vodnej plochy sú orientované v smere svetových strán, sever – juh, východ – západ. Blok orientovaný v smere sever – juh má na svojom povrchu nekonečnú štruktúru, vytvorenú z mien najvýznamnejších mikulášskych rodákov - vedcov, vynálezcov a umelcov, ktorí sa natrvalo zapísali do našej histórie. Druhý blok je venovaný pamiatke liptovskomikulášskeho rodáka Aurela Stodolu, vynálezcu a konštruktéra svetového mena, profesora Zürišskej polytechniky.“* Na kamenných blokoch mal byť pôvodne stvárnený zoznam významných slovenských vedcov (počínajúc mníchom Cypriánom končiac kozmonautom Ivanom Bellom). Ale pracovníčky Múzea Janka Kráľa navrhli venovať tento priestor pamiatke už nežijúcich slávnych mikulášskych rodákov. Uvedenie mena žijúceho Kolomana Sokola v spomínanej nekonečnej štruktúre presadil primátor mesta.

Otvorenie pešej zóny bolo náhle 12. októbra, aj napriek rozposlaným pozvánkam odložené až na 3. decembra (pre nečakané technické problémy dodávateľa výtvarného diela). Medzitým, ešte 20. novembra, sa pracovalo pred Múzeom Janka Kráľa, kde sa kládla biela travertínová dlažba premiestnená sem z Moyzesovej ulici, bývalého Nižného Huštáku, kde ním bola pôvodne vydláždená časť chodníkov. Posledné práce pred otvorením pešej zóny sme

zaznamenali pred Pongráčovskou kúriou, kde robotníci ukladali posledné kusy profýrovej dlažby. Pracovali pod plátenými stanmi, krytí pred prvým tohtoročným snehom a studeným vetrom. Pondelok 3. decembra - deň slávnostného otvorenia prvej etapy pešej zóny bol slnečný, ale mrazivý a veterný. Popoludní sa pri zahalenej fontáne zišli mnohí pozvaní hostia - potomkovia významných rodákov, tvorcovia fontány, mestskí poslanci, ale i okoloidúci Mikulášania. Po vystúpení spevácok z folklórneho súboru Váh sa približne tristo účastníkom prihovoril primátor mesta. O význame Aurela Stodolu rozprával PhDr. Miroslav Morovics, CSc., z Historického ústavu SAV. Vyvrcholením slávnosti bolo odhalenie výtvarného diela Metamorfózy. Bieleho plátna sa chopili aj vnuci dramatika MUDr. Ivana Stodolu - Ivana Vilčeková a Ivan Stodola. Slávnosť potom pokračovala pohostením v neďalekej reštaurácii AVE, kde sa podávalo typické liptovské občerstvenie - droby. A potom až do večera zneli mestom príjemné melódie kolied a známych vianočných melodií. (Leták Metamorfózy - pocta tvorivému mysleniu, príloha Samospráva, FA MJK 10 427 – 29, 10 460, 10 494 – 499, 10 546, 10 610, 10 618, 10 622, 10 627, 10 632, 10 648, 10 650 – 10 658)

PRIEMYSEL

Začiatkom roka vznikol v Liptovskom Mikuláši **EKONOMICKÝ KLUB REGIÓNU LIPTOV**, ktorý združil zástupcov desiatich najvýznamnejších spoločností zo stredného a horného Liptova z oblasti elektrotechnického priemyslu, poľnohospodárstva, potravinárstva a stavebnej výroby. Klub vznikol ako platforma na prípravu projektov a programov rozvíjajúcich náš región v oblasti priemyslu, cestovného ruchu, služieb a školstva úzko spojeného so spomínanými oblasťami. Viceprezident klubu Ing. Jaroslav Šišila označil za prioritu klubu skorú realizáciu budúceho Priemyselného parku Liptov.

V máji mesto vstúpilo do **ZDRUŽENIA PRIEMYSELNÝ PARK**. Vyvrcholilo tak úsilie pracovnej skupiny vytvorenej na úrovni okresného úradu už v minulom roku. Konceptia parku vychádzala z potreby oživiť tunajší priemysel pritiahnutím zahraničného kapitálu, tým znížiť nezamestnanosť a zvýšiť tak ekonomickú silu okresu. V územnom pláne sa počítalo využiť pre priemyselný park lokalitu v Okoličnom na pravej strane cesty I/18. Priemyselný park zahŕňal aj územia katastrov obcí Beňadiková, Liptovský Ján, Uhorská Ves a Závažná Poruba. Členmi združenia boli aj firmy Gabor a Sweedwod.

Spoločnosť **LIPTOSPOL, A.S. LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ** získala v apríli od Prvej komunálnej banky (PKB), a.s., Žilina stroje a výrobné technológie bývalých Kožiarskych závodov Liptovský Mikuláš. Stala sa tak nástupcom bývalých Kožiarskych závodov, ktoré v minulom režime patrili medzi popredných slovenských výrobcov a v meste boli významným zamestnávateľom. Bývalý štátny podnik Kožiarske závody Liptovský Mikuláš bol v roku 1996 sprivatizovaný akciou spoločnosťou Kožiarske závody. V júni 1998 jej majitelia previedli majetok a výrobu na novozaloženú rovnomennú spoločnosť

Kožiarske závody, s. r.o. Obe spoločnosti skončili v konkurze. Ešte pred jeho vyhlásením prešla výroba na ďalšiu firmu Kožiarske závody LM, a.s. Tá získala formou exekúcie stroje, výrobnú technológiu a pokračovala vo výrobe aj po vyhlásení konkurzu na samotné Kožiarske závody s.r.o. , v ktorých zostali nehnuteľnosti. Podľa vtedajšej členky predstavenstva KZ LM Tamary Hollej celkové aktíva spoločnosti dosahovali 150 mil. Sk. V minulom roku dosiahli tržby približne 400 mil. Sk a vykázali stratu zhruba tri milióny korún. Splácali aj svoj jediný úver v PKB. Banka po vstupe zahraničného strategického partnera obmedzila financovanie priemyselných podnikov a preto pohľadávku so záložným právom na akcie a majetok KZ LM predala v apríli tohoto roku spoločnosti Liptospol.

Konateľom Liptospol, a.s. bol Boris Palovič, majiteľ 74-percentného podielu. Obchodnú firmu tvorili ľudia spojení s ďalšou kožiarskou spoločnosťou Nicolaus Leder, s.r.o. Liptovský Mikuláš. Tá vznikla v roku 1992 a vyrábala obuvnícke a galantérne kože. Liptospol, a.s. sa zamerlal na výrobu prvotného produktu, spracovanie surových koží do podoby tzv. wetblue a Nicolaus Leder na jeho finalizáciu. Liptospol okrem toho spracovával odpad na gleje a tuky v podobe perličkového gleju, ktorý sa inde v Európe nevyrábala. Ďalšie odvetvia výroby boli prenajímané iným spoločnostiam (spracovanie kože pre automobilový a nábytkársky priemysel, kožušnícka výroba). Zmena vlastníctva priniesla prepúšťanie doterajších administratívnych pracovníkov Kožiarskych závodov LM.

(Liptov 31.7.2001, príloha Hospodárstvo)

Firma **KZLM-TILIA, SPOL. S R.O.**, dcérska spoločnosť Kožiarskych závodov, a.s. otvorila v septembri vo svojom objekte na Garbiarskej ulici oproti UniBanke, a.s. (bývalá Poľnobanka) vlastnú podnikovú predajňu. Predávali sa tu šampóny, tekuté mydlá, ochranné masti, masážne emulzie, pracovné ochranné prostriedky (špeciálne chemické, kožené a textilné rukavice, plášte, obuv). Ešte začiatkom roka vylúčila firma zo svojej kozmetickej výroby používanie kolagénu získaného z hovädzích koží. Tieto opatrenia súviseli so šírením tzv. choroby šíalených kráv (BSE) po Európe. Na Slovensku sa začali opatrenia prijímať začiatkom roka, i keď choroba u nás nešt nebola zistená. Prvá nakazená krava sa objavila v septembri v okrese Žiar nad Hronom. V našom okrese sme sa do konca roka 2001 s touto chorobou, našťastie, nestretli.

(Hospodárske noviny 1.2.200, príloha)

ST. NICOLAUS A. S. prešla v prvom polroku rozsiahlou reorganizáciou a modernizáciou. Jej výsledkom bolo zrušenie starej prevádzky v centre mesta na Pišútovej ulici. Táto časť firmy bola už zastaralá, veď pôvodná Starkovská rafinéria liehu tu existovala od roku 1867 a výrobné zariadenia pochádzali z päťdesiatych a šesťdesiatych rokov 20. storočia. Výroba liehovín bola presťahovaná do priestorov firmy na Ulici 1. mája, kde sa už vyrábali nealkoholické nápoje, sirupy, horčica a kečup. Modernizácia výroby bola preto nevyhnutná - a to nielen vzhľadom na efektívnosť výroby, ale aj na jej ekologizáciu. Všetko sa dialo s cieľom zvýšiť objem výroby, skvalitniť

produkciiu a zvýšiť schopnosť konkurencie slovenských výrobkov aj na zahraničných trhoch. V tejto súvislosti tiež znížili stav zamestnancov o 55 technicko-hospodárskych a výrobných a 11 sezónnych pracovníkov. Aj napriek tomu zostal St. Nicolaus naďalej jedným z kľúčových zamestnávateľov v regióne. Pri náraste objemu výroby v rámci reorganizácie počítal manažment aj so zvýšením efektivity práce a tiež postupným rastom priemerných mesačných miezd pracovníkov vo výrobe takmer o 30 percent. V rámci inovácie výrobkov bol na trh uvedený nový druh pikantného kečupu Tom. V areáli St. Nicolaus bola od 1. marca otvorená predajňa s celým sortimentom výrobkov firmy a minerálnych vôd Stredoslovenských žriediel, a.s. Budiš.

(Liptov 23.1.2001, 20.2.2001, Hospodárske noviny 1.2.2001)

LIPTOVSKÁ MLIEKAREŇ A. S. Liptovský Mikuláš plánovala v tomto roku nakúpiť približne 70 mil. litrov kravského mlieka, čo bolo o 6,5 mil. litrov viac ako pred rokom. Tento ukazovateľ zaradil LM v minulom roku na štvrté miesto v rámci Slovenska. Surovinu mali zabezpečenú od 46 dodávateľov z regiónov Liptova, Dolného Kubína, Martina, Spišskej Novej Vsi. Tendenciu zvyšovať nákup plánovali tak, aby v roku 2005, v období predpokladanej integrácie Slovenska do EÚ nakupovali najmenej 80 mil. litrov, čo bolo v súlade s požiadavkami spoločného európskeho trhu. Vyše polovicu produkcie mliekarene (57 percent) tvorili syry. Zvyšok predstavovala výroba konzumného mlieka, masla, kyslomliečnych výrobkov, tvarohu, a tvarohových dezertov s využitím špičkových technologických zariadení a uplatňovaním systému riadenia kvality ISO 9002. Výrobky LM boli označené ochrannou značkou Liptov. Vďaka dlhoročnej syrárskej tradícii, trvalej vysokej kvalite a splneniu medzinárodných hygienických požiadaviek sa 24 percent výroby syrov exportovalo. Z toho 32 percent do Čiech, 22 percent do Holandska, 18 percent do Dánska. Ďalej nasledovali USA, Francúzsko, Poľsko, Rusko a Nemecko.

V decembri mliekári prijali pozvanie Obchodnej a priemyselnej komory mesta Bergamo na návštevu talianskej provincie Lombardia. V Bergame sa prezentovali v rámci Združenia európskych producentov syra a na zasadnutí syrárskeho plenárneho výboru, na ktorom sa stretli zástupcovia pätnástich európskych miest. Mikulášski mliekari predstavili svoje výrobky v súvislosti s prípravou Festivalu syrov a bryndze v našom meste v máji 2002. Uznanie a obdiv získala najmä bryndza, ktorú predstavili pod názvom *Liptovský syr*.

V súvislosti s predvstupovými rokovami s Európskou úniou muselo Slovensko deklarovať, že bryndza je originálny slovenský ovčí syr, pretože o jej výrobu mali záujem aj Rumunsko a Poľsko. O kvalite a obľube bryndze svedčilo aj to, že ju spolu s ďalšími syrmi z Liptovskej mliekárne dostal do daru rakúsky lekár prof. Ernest Bodner, ktorý pred rokom v Innsbrucku operoval nášho prezidenta Rudolfa Schustera.

(Liptov 5.1.2002, Hospodárske noviny 11.1.2001, Pravda 24.11.2001)

LINAPO A. S., LIPTOVSKÝ NÁBYTKÁRSKY PODNIK si pripomenul 23. marca päťdesiat rokov od svojho vzniku. Firma vznikla reorganizáciou bývalého národného podniku Tatranábytok Martin v polovici augusta 1950. Výrobu začala

v dvoch prevádzkach bývalých kožiarskych a kožušnickych spoločností Lacko-Pálka na Ulici 1. mája a Haas na Moyzesovej ulici. Pôvodne mala 22 pracovníkov. Výroba dreveného kancelárskeho nábytku bola spustená už v prvom štvrtroku 1951. V roku 1953 došlo k ďalšej reorganizácii drevárskych a nábytkárskych firiem v regióne. Vznikol tak národný podnik Liptov, pod ktorý patrila i prevádzka v Malužinej, dva výrobné závody v Žiline a jeden v Kysuckom Novom Meste. Liptov organizačne zanikol 1. apríla 1958 a liptovskomikulášsky závod bol priradený k n. p. Nový domov, Spišská Nová Ves. Po rozšírení nábytkárskej výroby v Liptovskom Mikuláši o ďalšiu prevádzku bol 14. júla 1988 položený základný kameň montážneho strediska nábytku v priemyselnej zóne medzi Okoličným a Závažnou Porubou, kde sa v roku 1991 nast'ahovala časť výroby.

Po zmene spoločenského systému v novembri 1989 sa nábytkársky závod osamostatnil od podniku Nový domov a transformoval sa na LINAPO. Nové montážne stredisko odkúpila spoločnosť Sweedwood Slovakia, ktorá v ňom zriadila samostatnú výrobu nábytku pre koncern Ikea. LINAPO už ako spoločnosť s ručením obmedzeným vznikol 1. mája.1993. V pôvodných prevádzkach vyrábal drevený a čalúnený nábytok dodnes. Zatiaľ čo do roku 1990 smerovalo 60 percent výroby na východné trhy - do krajín bývalého Sovietskeho zväzu, už v 70. rokoch vyrábali pre známy švédsky koncern Ikea skriňové zostavy *Jana* a *Bonita*. V 80. rokoch sa aktivity spoločnosti začali orientovať na nové európske trhy v Anglicku, Holandsku, Francúzsku a Nemecku. Počas päťdesiatich rokov bolo v spoločnosti vyrobených 235 167 súprav do obývacích izieb, 78 469 kusov nábytku do spální, 538 278 rôznych stolov, 290 746 skriň, príborníkov a knihovní, 121 704 súprav čalúneného nábytku a 67 900 čalúnených pohoviek.

Podľa informácií z tlače plánoval manažment firmy ešte v apríli a máji masívnejšie zvýšenie exportu výrobkov nielen do západnej Európy, ale i na africký kontinent, čo potvrdil aj riaditeľ Ing. Vladimír Kubáň. Napriek tomu sa v priebehu roka časť prevádzok dostala do konkurzu a začalo prepúšťanie zamestnancov. Nepriaznivo na situáciu v LINAPO pôsobila aj expanzia lacného nábytku z Poľska. (Liptov 18.4.2001)

STAVEBNÍCTVO

Polstoročnicu si pripomenula aj známa stavebná, dodnes prosperujúca firma **STAVOINDUSTRIA**. Vznikla 1. januára 1951 ako Závod 3 národného podniku Stavoinindustria v Bratislave. V rokoch 1972 – 1990 bola začlenená ako závod HSV štátneho podniku Stavoinindustria v Banskej Bystrici. V októbri 1990 sa osamostatnila ako štátny podnik so sídlom v Liptovskom Mikuláši. Ten sa v rámci privatizačného procesu pretransformoval na akciovú spoločnosť Stavoinindustria založenú Fondom národného majetku SR. Do Obchodného registra bola zapísaná 1. apríla 1992. V jubilejnom roku 2001 vo vrcholovom manažmente pôsobili: generálny riaditeľ Ing. Michal Rumanský, obchodno-technický riaditeľ Ing. Ladislav Baráni, finančný riaditeľ Ing. Milan Kuska a

výrobný riaditeľ pán Jaroslav Křeva. Podľa celoslovenských prehľadov o výkonných ukazovateľov podnikov stavebnej výroby patrila Stavindustria, a.s. Liptovský Mikuláš k najvýznamnejším stavebným firmám na Slovensku. Od októbra 2000 vlastní Certifikát systému riadenia kvality zhodný s normou ISO 9002:1994. Stavindustria vznikla pred päťdesiatimi rokmi kvôli výstavbe bytov a účelových objektov pre armádu hlavne na strednom a východnom Slovensku. Od roku 1959 sa podieľala aj výstavbe veľkých priemyselných investičných celkov: zlievárne vo VSŽ Košice, montážnych a výrobných hál, učňovského zariadenia a sociálno-prevádzkových budov pre Mostáreň Brezno, modernizácii závodu a výstavbe hál pre Strojárne Piesok, objektov pre Závody valivých ložísk v Dolnom Kubíne. Pracovníci podniku vystavali a rekonštruovali Závody ťažkého strojárstva v Martine, Železničné opravovne vo Vrútkach, Zlieváreň v Hronci a Drevinu Turany. V samotnom Liptovskom Mikuláši budovali objekty pre Kožiarske závody, Závody 1. mája (Maytex), Glejársky a krmovinársky podnik (Gelima), Stredoslovenské konzervárne a liehovary (St. Nicolaus), Dom služieb, Dom kultúry, Posádkový klub armády, nedávno aj Daňový úrad. V Liptovskom Hrádku to bola Drevoindustria a Tesla a v Ružomberku SCP, BZVIL, Mäsokombinát v Liskovej. Pracovníci vtedajšieho štátneho podniku stavali aj retranslačnú stanicu na Chopku, vysielac na Suchej Hore, hotely Kriváň na Podbanskom, Esperanto v Pribyline, zotavovňu Máj v Liptovskom Jáne. Po transformácii na akciovú spoločnosť pôsobila Stavindustria ako stavebná a obchodná spoločnosť nielen na Slovensku, ale aj v Čechách. V roku 1994 zaviedla výrobu dvojvrstvej zámkovej dlažby a založila dcérsku obchodnú spoločnosť Stavindustria CS, spol. s.r.o. v Prahe. V roku 1996 bola založená obchodná spoločnosť ST-TRADE s.r.o., ktorá obchoduje so stavebným materiálom a v roku 1997 vznikla spoločnosť SI-PLAST zameraná na výrobu a montáž plastových okien, dverí, zimných záhrad a iných doplnujúcich konštrukcií z plastov. Vo vlastných hotelových zariadeniach *Hoteloch SI* v Liptovskom Mikuláši a v Martine poskytovali reštauračné a ubytovacie služby.

V tomto roku firma v meste ukončila výstavbu chirurgického pavilónu, polyfunkčného domu s 26 bytovými jednotkami na Kollárovej ulici, predajne firmy Perseid v Okoličnom, technickú vybavenosť bytových domov v Palúdzke. (Výročná správa za rok 2001 príloha Hospodárstvo, Mikulášske spravodajstvo február)

POĽNOHOSPODÁRSTVO

Všetky poľnohospodárske a spracovateľské subjekty v Liptove združovala **LIPTOVSKÁ POĽNOHOSPODÁRSKA A POTRAVINÁRSKA KOMORA** pod vedením Ing. Dany Flórovej, ktorá poskytla informácie pre túto kapitolu.

AGRO RACIO S.R.O. hospodáril na rozlohe 11 760 ha pôdy so 420 zamestnancami. Konateľom firmy bol Štefan Janičina, ktorý v tejto funkcii pôsobil od septembra 1999, teda od vzniku firmy. Opravujeme tak informáciu z minuloročného kronikárskeho zápisu. V tomto roku začali v Agro Racio prvý krát pestovať repku olejnú, a to na 50 ha. Dosiahli úrodu 3,3 tony z hektára, čo bol nadpriemerný slovenský výnos. Ako sa zdá repka, ktorej pestovanie bolo

charakteristické pre južnejšie okresy sa „sťahovala“ na sever, čo súviselo s celkovými klimatickými zmenami. V oblasti živočíšnej výroby mala firma pridelenú kvótu 6 mil. litrov mlieka ročne, čo ju radilo na druhé miesto v produkcii mlieka v Liptove po PD Liptovský Ondrej. Chov hovädzieho dobytku (výlučne Pinzgavské plemeno) zhodnocovali na svojom bitúnku vo Svätom Kríži. Mäsom zásobovali nielen svoje predajne v Kríži a Liptovskom Mikuláši, ale aj školské a hotelové kuchyne.

POĽNOHOSPODÁRSKE DRUŽSTVO na čele s predsedom Ing. Antonom Sivákom obhospodarovalo 1 890 ha pôdy. Zamestnávalo 111 pracovníkov. Chovali ošípané a hovädzí dobytok. Tento rok prestavali maštale na centrálné dojárne a zaviedli oplôtkové hospodárenie. Pasienky rozdelili elektrickými ohradníkmi na niekoľko sektorov, kde sa pásli dojnice podľa kvality dojivosti. Na kvalitnejšie úseky púšťali výkonnejšie dojnice a na druhý deň ich na tom istom mieste vystriedali menej výnosné kusy. Tento rok nadojili 2 mil. litrov mlieka. Na úseku rastlinnej výroby sa zamerali na zemiaky a obilie. PD bolo spoločníkom na bitúnku MIKON v Podtúrni spolu s družstvami zo Smrečian a Liptovského Ondreja.

ŠKOLSKÝ MAJETOK DEMÄNOVÁ s výmerou 990 ha pôdy sa zameriaval na pestovanie zemiakov, chov hovädzieho dobytku a ošípaných. V tomto roku vyprodukoval 800 tis. litrov mlieka a 100 ton bravčového mäsa. Pracovalo tu 62 zamestnancov.

Na území mesta sa nachádzala aj veľkovýkrmňa ošípaných v Stošiciach, ktorá patrila PD Liptovský Ondrej. Na likvidáciu čakal poľnohospodársky dvor PD Smrečany v Okoličnom. Poľnonákup Liptov, a.s. dal svoj objekt na Rumannovej ulici do prenájmu.

V novembri a decembri sa uskutočnilo celoštátne sčítanie **ŠTRUKTURÁLNY CENZUS FARIEM**. Zabezpečoval ho Štatistický úrad, Ministerstvo poľnohospodárstva, Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora a miestne samosprávy. Cenzus bol súčasťou celoeurópskeho projektu štatistiky poľnohospodárstva, ktorý riadil Štatistický úrad Európskej únie. Jeho úlohou bolo zistiť informácie o štruktúre tohoto odvetvia na Slovensku v súlade s pravidlami EÚ v oblasti pracovných síl, využitia zeme, rastlinnej a živočíšnej produkcie, ako aj v oblasti strojov a zariadení. Za farmu sa považovala tá, ktorá spĺňala jedno z piatich kritérií: výmera obhospodarovanej pôdy najmenej 0,5 ha, intenzívnych plodín najmenej 1500 metrov štvorcových, vinohradov aspoň 500 metrov štvorcových alebo 300 koreňov v súvislej výsadbe. V počte hospodárskych zvierat mala mať farma jeden kus hovädzieho dobytku alebo dva kusy ošípaných, štyri ovce či kozy alebo päťdesiat kusov hydiny. Cenzus sa uskutočnil v mestských častiach Bodice, Demänová, Palúdzka, Liptovská Ondrašová, Okoličné, Vitálišovce, Stošice, Ilanovo a Ploštín. Konečné údaje z cenzu neboli pri uzávierke tohoto kronikárskeho zápisu (november 2002) k dispozícii.

(Liptov 27.11.2002)

FINANČNÉ ÚSTAVY

GENERALI POISŤOVŇA A. S. otvorila v apríli svoju obchodnú kanceláriu v obchodnom centre Nicolaus na Garbiarskej ulici.

PRVÁ POBOČKA ČESKOSLOVENSKEJ OBCHODNEJ BANKY A. S. (ČSOB) v Liptovskom Mikuláši bola slávnostne otvorená na Ulici 1. mája 16 v polovici júla. Pre klientov vytlačili informačný materiál s príhovorom riaditeľa pobočky Ing. Milana Španka. ČSOB bola založená v roku 1965 ako banka so zameraním na financovanie zahraničného obchodu a uskutočňovanie devízových operácií. Za viac ako 35 rokov svojej existencie získala skúsenosti s bankovými produktmi a vynikajúce meno na domácom i svetovom finančnom trhu. Stala sa jednou z najstabilnejších a kapitálovo najsilnejších univerzálnych bánk v strednej Európe. Majoritný vlastník, celosvetová finančná skupina KBC Banking and Insurance Group, ešte výraznejšie posilnila jej postavenie.

Budova, v ktorej pobočku otvorili, bola niekoľko rokov rozostavná. Pôvodní majitelia ju stavali pre potreby cestovného ruchu, ako penzión. Zastúpenie ČSOB stavebnej sporiteľne malo sídlo na Štúrovej ulici 7. Táto najmladšia stavebná sporiteľňa poskytovala progresívnejšie služby ako už existujúce Prvá stavebná sporiteľňa a VÚB Wüstenrot.

(Príloha Hospodárstvo)

OBCHOD A SLUŽBY

Obchodnú sieť v meste tvorili veľké nákupné strediská medzinárodných obchodných reťazcov (Delvita, Billa), domáce veľkoobchodné a maloobchodné subjekty (Zdroj-Verex, Jednota Liptovsko-Spišské spotrebné družstvo) i menšie obchody a obchodíky. Počas roka viaceré vznikli, zanikli alebo sa presťahovali.

Akciová spoločnosť St. Nicolaus predala dom na Námestí osloboditeľov č. 32, v ktorom bola niekoľko rokov podniková predajňa so širokým sortimentom výrobkov (alkoholické nápoje, horčica, kečup, minerálne vody, džúsy). Presťahovala sa do nových priestorov v areáli St. Nicolaus na Ulici 1. mája, kde ju 1. marca otvorili ako predajňu *Cash & Cary*. V dome nový majiteľ odstránil veľkú drevenú bránu a nahradilo ju železnou kovanou. Vymenil aj výklady a vstupy do dvoch nových obchodov. V apríli sa sem presťahovalo papiernictvo Bohumila Muchyho doteraz sídliace o niekoľko domov severne (v bývalej rekonštruovanej domovej bráne). V júni sa do vedľajšieho priestoru presťahovala predajňa *Silvia* veľkoobchod a maloobchod s textilom, ktorá patrila majiteľovi domu. Na tejto strane námestia pribudol aj nový obchodík s jeansovým a módnym tovarom, ktorý vystriedal predajňu s obuvou. V Palúdzke otvorilo Liptovsko-spišské spotrebné družstvo Jednota začiatkom februára ďalšiu svoju predajňu *Potraviny-mix*. Jednota vzala po prenájmu budovu supermarketu ružomerskej spoločnosti Rudea na Palúčanskej ulici. Objekt stojaci medzi

panelákmi patril v minulosti Štátnym majetkom, pôvodne to bola hospodárska budova, tzv. „stružliareň“.

Na Hodžovej ulici, oproti pošte v areáli Stodolovej, resp. Páلكovej secesnej vilky (patriacej Liptovskému združeniu telesnej kultúry) bola otvorená predajňa *Záhradkár*. Na jar tu vyrástla malá botanická záhrada. Množstvo drevín, kríkov, tráv a malé jazierko s vodnými rastlinami lákali okoloidúcich vstúpiť do tohoto príjemného prostredia. Pekný výhľad na túto zelenú oázu poskytovala aj terasa vinárne *Velvet* v tesnom susedstve.

Zo Štúrovej ulice sa na Nábřežie Juraja Jánošíka, do objektu bývalého Autoservisu pri hoteli Jánošík presťahoval obchod s reštauračným zariadením *Gastro Glass Tatry, s.r.o.* Do jeho pôvodného objektu na Štúrovej ulici v susedstve Sociálnej poisťovne sa nasťahovala predajňa výrobnej firmy nábytku *Lomi*. V júni bola otvorená ďalšia predajňa kože a kožušín *Essi* priestoroch bývalej predajne *Jasná* na Bellovej ulici. V tej istej budove sprístupnila firma *Dormisan* veľkoobchodnú i maloobchodnú predajňu výrobkov zo stopercentnej čistej vlny Merino, ktoré podľa reklamného letáku dokázali pri liečbe reumatických bolestí nahradiť bahenné a parafínové zábaly. Ako huby po daždi sa rozrastali v meste čínske obchody ponúkajúce lacný, i keď nie najkvalitnejší sortiment bielizne, odevov a obuvi. Už štvrtý čínsky obchod bol otvorený na východnej strane Námestia osloboditeľov, v priestoroch bývalej predajne *Mikromedia*. Neďaleko neho v zrekonštruovanom dome č. 75 otvorila v decembri novú predajňu mikulášska firma *Tatrapet ZOO Market*. Ponúkala živé zvieratká a chovateľské potreby pre domácich miláčikov (rybičky, vtáctvo, hlodavce, psov a mačky).

Prvý májový víkend (6. a 7. mája) sa konal v hoteli Pyramída v Ondrašovej prvý ročník medzinárodného gastronomického festivalu **GASTRO LIPTOV 2001**. Pripravili ho Hotelová akadémia a Stredné odborné učilište obchodné v spolupráci s gastronomickou agentúrou Gastkom z Českých Budějovic. Na podobnom festivale v Čechách sa žiaci školy zúčastnili už dvakrát. Festivalu Gastro Liptov sa zúčastnilo takmer 60 gastrofiriem, reštaurácií a hotelov zo Slovenska a najmenej 10 spoločností zabezpečujúcich gastronomický servis. Za dva dni festival navštívilo takmer päťtisíc ľudí. *Dominantným tónom festivalu nebola žiadna súťaž, majstrovstvá či exhibícia, ale len voľná prezentácia kuchárskeho umenia, prehliadka národných kuchýň i zvyklostí v stolovaní.*

Vzhľadom na budovanie pešej zóny sa v lete presťahovali **REŠTAURAČNÉ SLUŽBY** z Námestia osloboditeľov na Námestie mieru. Piváreň *Gessay*, tu otvorila letnú terasu. V zime objekt presklili, čím vznikla kruhová reštaurácia *Rotunda*. Oficiálne ju otvorili 26. januára 2002. Veľká letná terasa vyrástla aj pred pizzeriou v Dome služieb. Príjemným miestom oddychu sa stala aj záhrada *Hostinca pod jablonkou* na Štúrovej ulici neďaleko Sociálnej poisťovne (bývalý Gastro Glass Tatry) a mestského úradu. Nový podnik *Montana* na Štúrovej ulici (oproti ubytovne Kriváň) ponúkal reštauráciu, denný a nočný bar a ako novinku každý piatok striptíz. Na fasáde domu na Námestí osloboditeľov č. 19 sa v auguste objavil veľký pútač upozorňujúci na nový klub *Palmyra*. Uvádza

cena vodky 10 korún lákala do nového podniku najmä mládež. Koncom roka bola otvorená reštaurácia v latinskoamerickom štýle *Atlas* na Garbiarskej, resp. Bellovej ulici v zadnej časti dvora za *Ski klubom*. Zaujímavosťou podniku bolo prepojenie stolovej časti s kuchyňou, kde sa jedlo pripravovalo priamo pred očami hostí.

(Liptov 8.1.2002, Hospodárske noviny 18.5.2001, príloha Hospodárstva)

Prvý liptovský **SUPERMARKET VERIMEX** na Podbrezínach zmenil po desiatich rokoch svoju tvár. Po úpravách tu 27. júla otvorila veľkopredajňu potravín obchodná spoločnosť DELVITA, ktorú Mikulášania poznali už z obchodného domu PRIOR. Na letáku s orientačným plánom nanovo usporiadaného supermarketu ponúkali širšiu ponuku sortimentu, najmä čerstvého tovaru v nových moderných chladiacich a mraziacich zariadeniach, pravidelné letákové akcie s výraznými zľavami, kvalitnejšie služby, príjemnejšie nakupovanie. Nová firma priniesla aj nové, vyššie ceny na aké boli kupujúci v minulosti zvyknutí. V tomto ohľade neboli obyvatelia Podbrezín spokojní. Pôvodný supermarket sa zmenil na obchodné centrum Verimex, kde bola časť priestorov prenajatá aj ďalším obchodníkom. Z prechádzajúceho obdobia tu zostal obchod s obnoseným šatstvom tzv. Second hand, kvetinárstvo, novinový stánok. Pribudli novootvorené predajne elektroniky Mikromedia, mobilných telefónov a výpočtovej techniky IT Service.

(príloha reklamné tlač)

CESTOVNÝ RUCH

Ako vyplýva z hodnotenia **INFORMAČNÉHO CENTRA MESTA** tohtoročná zimná i letná turistická sezóna bola z hľadiska návštevnosti mesta i regiónu veľmi úspešná. Aj keď začiatok roka poznačilo teplé počasie a zavedenie devízovej povinnosti pre občanov Ukrajiny a Ruska. Našich východných susedov v hoteloch rýchlo nahradili západní susedia - česká solventnejšia klientela z okolia Prahy a tiež Poliaci, ktorí do Liptova nemali ďaleko.

V lete turistom nevadil stavebný ruch uprostred mesta - rozbité cesty, chodníky, či provizórne drevené mostíky k obchodom prekrývajúce hlboké výkopy. Preplnené neboli len naše ulice, ale aj Informačné centrum mesta na Námestí mieru. Dovoľenkári tu hľadali všetky dostupné informácie o možnostiach príjemne využiť čas v Liptove. Najviac sa zaujímali o pešiu turistiku, cyklotúry, vodné športy, sprostredkovanie netradičných druhov športu (paragliding, rafting, speleoservis, jazda na koni). Bohatá bola i ponuka propagačných materiálov, pohľadníc a máp, medzi nimi aj najnovšie tituly turistických sprievodcov pešími túrami po Nízkych a Západných Tatrách. (Chočských vrchoch). Brožúry vydalo infocentrum v spolupráci s bratislavským vydavateľstvom Dajama. Publikácie obsahovali 90 turistických trás s mapkou, výškovým profilom, popisom základnej trasy, označením stupňa náročnosti a časovým rozvrhom. Vyšli v štyroch jazykových mutáciách. Jednoduchý informačný materiál *Tipy na strávenie voľného času* bol k dispozícii v piatich jazykoch v náklade 18 tisíc kusov. S veľkým záujmom sa stretol informačný

materiál o zimnej turistickej ponuke (lyžiarske vleky, požičovne športových potrieb, orientačné mapy regiónu), ktorý bol rozširovaný aj na výstavách cestovného ruchu v Brne a Bratislave. S jeho vydávaním sa počítalo aj v nasledujúcich rokoch. IC spolupracovalo na vydaní dvoch máp mesta, a to s mikulášskou firmou Oscar a s firmou Simpress z Dunajskej Stredy. Pracovníčky centra propagovali Liptovský Mikuláš a celý Liptov na výstavách cestovného ruchu v Prahe, Berlíne, Varšave a v spolupráci s Asociáciou informačných centier Slovenska (AICES) v Mníchove, Budapešti, Moskve, Ženeve, Londýne, Lipsku. Pripravili tiež prezentácie v poľskom Rzesowe, Zakopanom a vo Vyšných Ružbachoch na II. Fóre miest Euroregiónu Tatry.

DOPRAVA, SPOJE

Slovenská autobusová doprava v Liptovskom Mikuláši zvýšila od 1. februára v **MESTSKEJ AUTOBUSOVEJ DOPRAVE** cenu lístka o jednu korunu. Obyčajný cestovný lístok tak stál osem a zľavnený štyri koruny. V prímestských a diaľkových linkách sa cestovné zvýšilo o 20 percent. Príčinou tohoto nepopulárneho opatrenia bol prudký rast cien pohonných látok, ktoré medziročne vzrástli o 37,8 percenta. Zdraželi aj oleje a náhradné diely. Na druhej strane štátny rozpočet nedokázal vykryť straty za poskytované zľavy cestujúcim, a tak sa stratovosť MHD prehĺbila. Na zľavách pre žiakov, dôchodcov a bezplatne prepravovaných zo zákona bola mikulášska MHD stratová o 6,6 mil. Sk. Dotácia zo štátu pokryla túto stratu len na 33 percent. Problémy boli aj s autobusmi. V rámci MHD ich premávalo dvadsať a všetky boli po ekonomickej dobe životnosti. Osemnásť z nich malo viac ako desať rokov. Trinásť autobusov prešlo rozsiahlejšou opravou. Podľa slov Jozefa Siváka, dopravno-obchodného námestníka SAD, bolo na obnovu vozidiel potrebných 62 mil. Sk. Od polovice júna boli redukované málo využívané víkendové spoje do všetkých mestských častí. V pracovných dňoch boli spoje zrušené tak, aby neohrozili dochádzku cestujúcich do práce a školy. Počas turistickej sezóny bol spoj z Liptovského Mikuláša do Liptovskej Anny predĺžený až do Bešeňovej, k termálnemu kúpalisku.

(Liptov 6.2.2002, 13.2.2002, 19.6.2001)

SLOVENSKÉ TELEKOMUNIKÁCIE, a.s. zaviedli od 1. júla na celom Slovensku nové smerové čísla (tzv. medzimestské predvoľby) pevnej verejnej telefónnej siete. Doterajších 82 uzlových telefónnych obvodov nahradilo 25 nových tzv. primárnych oblastí. Telefonovanie sa tak zjednodušilo a sprehládnilo. V Liptove boli zrušené uzlové telefónne obvody Liptovský Hrádok, Ružomberok a Liptovský Mikuláš. Vytvorená bola jedna primárna oblasť s číslom 044, takže obyvatelia oboch okresov navzájom telefonovali v sadzbe miestnych hovorov. Aj medzimestské hovory medzi jednotlivými primárnymi oblasťami mali jednotnú, nižšiu cenu, za ktorú sa volalo po celom Slovensku. Napriek masívnej reklame, v ktorej sa prezentovalo znižovanie cien telefónnych poplatkov, reálne poplatky sa v skutočnosti zvyšovali. Mnoho občanov postupne rušilo pevné telefónne

linky a nahradilo ich čoraz viac rozšírenými mobilnými telefónmi dvoch slovenských prevádzkovateľov sietí Globtel a Eurotel. Podrobnejšie údaje odmietli Slovenské telekomunikácie, a.s. zverejniť, pretože boli súčasťou obchodného tajomstva.

Vo veľkom sa využíval aj najmodernejší spôsob komunikácie cez celosvetovú počítačovú sieť **INTERNET**, ktorý sa stal fenoménom konca 20. a začiatku 21. storočia. V meste bolo niekoľko verejných miest pripojenia na internet, v Knížnici G. F. Belopotockého, v internetových kaviarňach *Internet café* na Ulici 1. mája a *Zavináč* na Námestí osloboditeľov č.21 otvorenej počas tohto leta. Využívali ich hlavne mladí ľudia.

(Liptov 24.7.2002)

ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Mestské zastupiteľstvo v novembri prerokovalo **SPRÁVU O STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V MESTE**. Predkladateľ RNDr. Dušan Tekelj, vedúci oddelenia životného prostredia a územného plánu poukázal na radikálne zvýšenie odtoku dažďových vôd z asfaltovaných, betónovaných a skanalizovaných plôch, čo negatívne ovplyvňovalo kvalitu podzemných vodných zdrojov (časť obyvateľov mesta ešte používala svoje vlastné studne), kvalitu vody vo Váhu a tiež zmenu klimatických charakteristík na území mesta (potvrdil sa nárast teplôt v letných mesiacoch). Na Slovensku došlo k zmene rozdelenia zrážok. V horských oblastiach pršalo viac a v nížinách menej ako v minulosti. V mesiacoch s vysokou intenzitou zrážok (jún až august) sa zrážky zvýšili priemerne o 11,6 percent. Čoraz viac sa vyskytovali intenzívne letné lejaky búrkového charakteru, ktoré prispievali k vzniku povodní a záplav. Mimoriadne situácie v posledných rokoch neobišli ani Liptovský Mikuláš. Spôsobili ich topenie snehu a intenzívne zrážky v marci, privalový dážď v júli a veterná smršť v auguste 1999. Jarné záplavy vo viacerých mestských častiach prišli i v marci minulého roku. Mesto muselo v rámci investičnej činnosti zabezpečiť protipovodňové opatrenia. Správa uvádzala, že jeden z najväznejších problémov životného prostredia boli odpadové vody neodvádzané do verejnej kanalizácie. Bližšie nebol tento problém špecifikovaný.

Starostlivosť o mestskú zeleň mal na starosti mestský podnik Verejnoprospešné služby. Okrem bežnej údržby zabezpečoval aj výrub drevín, v súlade s povolením okresného úradu pre mesto. V tomto roku odstránili kvôli stavbe pešej zóny smrek, brezu a tri lipy, v Ploštine krovinatý porast pozdĺž cesty, na Podbrezinách päť briez a ďalšie stromy na žiadosť obyvateľov. Naopak, vysadených bolo dvadsať borovíc na Podbrezinách (Jefremovská ulica) a dvadsaťpäť kríkov, päť bukov a borovica na Hurbanovej ulici ako náhrada za výrub topolov. Zeleň vysádzali svojpomocne aj obyvatelia mesta, no nebola vždy vhodne umiestnená. V apríli bolo z iniciatívy občianskeho združenia Tatry v rámci projektu *10 000 stromov Liptova* vysadených 100 drevín na Nábřeží 4. apríla, v Ondrašovej 400 kusov a v okolí PD Liptovský Mikuláš 470 stromov.

V meste bola pravidelne sledovaná kvalita ovzdušia na trvalých odberových miestach na Tranovského ulici a v areáli ZŠ na Nábřeží 4. apríla. V minulom roku bola limitná hodnota amoniaku prekročená štyrikrát, do augusta dohto roku jeden raz. Najväčšími znečisťovateľmi boli tepláreň Maytex a.s. a spaľovňa odpadov SA-INVEST, s.r.o. Bratislava. V kategórii stredných zdrojov znečisťovania ovzdušia bolo v meste registrovaných 99 subjektov.

Ešte v novembri minulého roku sa severne od **SKLÁDKY TUHÉHO KOMUNÁLNEHO ODPADU VO VETERNEJ PORUBE** objavil zosuv ľavého svahu v dĺžke 20 – 30 metrov. Nachádzal sa v miestach po predchádzajúcom 120 m dlhom zosuve. Spôsobili ho zimné poveternostné pomery a vody z topiaceho sa snehu. Vzhľadom na vážnosť situácie vyhlásil odbor životného prostredia okresného úradu 29. januára havarijnú situáciu. Hrozilo totiž nielen zasypanie potoka, ale aj celého údolia. Na skládku prišiel aj minister životného prostredia László Miklós. Havarijný stav hodnotil ako výsledok neuvážených krokov v predchádzajúcich desaťročiach, v ktorých sa poľnohospodárska pôda hromadne odlesňovala. Prisľúbil financovanie vrtov a stabilizáciu svahu na základe stanoviska odborníkov zo Štátneho geologického ústavu Dionýza Štúra.

Mesto dalo vypracovať návrh riešenia situácie liptovskohrádockej geologickej spoločnosti HAGEOS, s.r.o. Ako najvýhodnejšie riešenie navrhla úpravu nechráneného potoka Okoličianka. Protí jeho prúdu bolo potrebné vybudovať železobetónový monolit v dĺžke zosuvu, ktorý by situáciu sčasti stabilizoval. Úprava by znamenala aj pozitívny krok pri ďalšom rozširovaní skládky. Práce na tejto úprave si vyžadovali náklad 5 mil. Sk, ktoré chcelo mesto získať formou dotácií z Ministerstva životného prostredia SR. Doteraz Liptovský Mikuláš zo svojich prostriedkov do skládky komunálneho odpadu investoval už 160 mil. korún. V rámci záchranných prác boli na skládke vybudované horizontálne vrty, ktoré svah odvodnili a situáciu čiastočne stabilizovali. V ďalších prácach sa už nepokračovalo. Náklady 500 tisíc korún pokryla dotácia z MŽP.

Aj v tomto roku pokračoval program **SEPAROVANIA ODPADU Z DOMÁCNOSTÍ**. Oddelenie životného prostredia a územného plánu MsÚ v spolupráci s VPS v tlači pravidelne informovali o nakladaní s odpadmi, o možnostiach účinnejšieho separovania, využití kompostovateľného odpadu v záhradách. Drobný domový odpad bol bezplatne preberaný na Podtatranského ulici, kde mali pracovníci VPS službu aj počas víkendu. Pokus, aby aj pri veľkokapacitných kontajneroch občania rozdeľovali odpad na kompostovateľný a nekompostovateľný, vďaka „pochopeniu“ verejnosti nevyšiel. Úspešnejší bol zber papiera organizovaný už niekoľko rokov v školách. Množstvo vyzbieraného papiera z roka na rok rástol. Kým v roku 1998 žiaci nazbierali 114 ton, v tomto roku to bolo už 180 ton papiera. Preto posledné dva roky boli odmenené všetky materské a základné školy zapojené do tohoto zberu.

Od 1. júla nadobudol platnosť **NOVÝ ZÁKON O ODPADOCH** č. 223/2001 Z.z. podľa ktorého sa za odpad stal zodpovedný každý jeho producent. Preto prijali

poslanci v decembri VZN, ktorým sa poplatok „za odvoz smetí“ VPS alebo inej firme menil na daň z odpadu. Od nového roku každý občan, firma, podnikateľ, záhradkárka osada a všetky ubytovacie zariadenie mali dostať platobný výmer od mestského úradu. Nový zákon o odpadoch nedovoľoval miešať nebezpečné látky s komunálnym odpadom. Mesto preto zabezpečilo špeciálne kontajnery pre všetky typy použitých monočlánkov a malých batérií, ktoré mali byť rozmiestnené v špecializovaných predajniach elektroniky. Problémom aj naďalej zostalo likvidovanie divokých skládok. Tvorili sa v odľahlých lokalitách, mimo dosahu mestskej polície. Nepomohlo ani ich vyčistenie, ohradenie a umiestnenie tabúl so zákazom sypania smetí, po čase sa skládky objavili opäť. (Liptov 6.2.2001, Mikuláš júl)

KLIMATICKÉ POMERY

Prvý rok tretieho tisícročia sa do análov zapísal ako rok extrémneho počasia. Nezvyčajne teplé počasie na konci minulého roka pokračovalo aj v prvých dňoch nového roka 2001. V miernom mrholení zmizli aj posledné fliačiky snehu. Počas celej zimy sa rýchlo striedali extrémne teplé dni s ozajstnou zimnou pohodou či skôr nepohodou. 8. februára sa oteplilo na desať stupňov nad nulou a padli tak päťdesiatročné rekordy (priemerná teplota na Slovensku bola 14 stupňov Celzia), 18. februára prišlo intenzívne sneženie a opäť tu bola zima. Príliv nového snehu vyvrcholil o tri dni. Mesto prikryla polmetrová vrstva snehu. Husté sneženie so silným vetrom ochromilo dopravu, zvlášť na diaľničnom úseku D1. Koncom februára prišli tuhé mrazy, v noci ortuť teplomera klesala k mínus 17 stupňom Celzia. Zima sa nechcela vzdať svojej vlády ani v marci. Sneh nás prekvapil ešte aj 9. apríla, keď sa vrátil po relatívne príjemných i teplých dňoch.

Máj bol taký suchý a teplý, že na celom Slovensku bolo potrebné zavlažovanie. Až začiatkom druhej dekády júna prišiel konečne životodarný dážď. Celkovo bol jún pomerne studený. Ranné teploty dosiahli v niektoré dni len okolo 10 stupňov. Júl bol mimoriadne daždivý. Zo 16. na 17. júla prišla výnimočne intenzívna búrka. Blesky neprestajne, celú noc, križovali oblohu. Búrka prešla neskôr do viacdenného vytrvalého dažďa. Váh tiekol ako mohutná hnedá stoka vo výške päťdesiatročnej vody. Chýbalo len niekoľko desiatok centimetrov, aby sa prelial cez ochrannú hrádzu na pravom brehu nad Nábřežím Dr. Aurela Stodolu a zatopil tak toto územie. Veľká voda zaskočila aj obyvateľov Ploštína, Bodíc a Demänovej. Priehrada Liptovská Mara sa naplnila do maximálnej prevádzkovej hladiny. Vodohospodári ju 25. júla začali vypúšťať. V auguste prišlo konečne leto s pekným, horúcim a suchým počasím. Zapršalo až 21. augusta.

Koniec prázdnin sa ohlásil mimoriadnym ochladením. 29. augusta, doslova zo dňa na deň, klesla teplota o 10 stupňov. Studené a daždivé počasie bez jediného slnečného lúča trvalo celé dva septembrové týždne. Chladné dni a noci priniesli pomerne skorý začiatok vykurovacej sezóny. September bol teplotne podnormálny, o čom svedčí aj snehový poprašok na vrcholoch Západných Tatier. Naopak, v októbri zavládlo typické babie leto. V novembri ho vystriedala už ozajstná zima. Prvý sneh napadol 20. novembra, pričom niektoré ovocné stromy

nestihli ešte zhodiť lístie. Biela prikrývka sa udržala vďaka chladnému počasiu až do začiatku decembra. Veľmi sa schladilo, nočné teploty klesali pod mínus 10 stupňov. 8. decembra sme na teplomeri zaznamenali až mínus 16 stupňov. Do konca roka vládlo mimoriadne studené počasie. Neprijemný pocit z mínusových ranných teplôt znásoboval mrazivý vietor. Medzi Vianocami a Silvestrom pribudlo ďalších 50 centimetrov snehu. Hrubá vrstva ľadu pokryla aj zníženú hladinu Liptovskej Mary. Pri jej palúčanskom brehu sa tak odkryli hrubé nánosy štrku a panelové dno štrkových bazénov. Po ľade sa dalo prejsť až na neďaleký ostrov.

III. ŠKOLSTVO

ZÁKLADNÉ ŠKOLY

Okresný úrad - odbor školstva, mládeže a telesnej kultúry v Liptovskom Mikuláši spravoval na území mesta štrnásť materských škôl (MŠ), sedem základných škôl (ZŠ), sedemnást' školských jedální, základnú umeleckú školu, centrum voľného času, detské integračné centrum, pedagogicko-psychologickú poradňu a stredisko služieb škole. Zriaďovateľom ďalších dvoch základných škôl boli katolícka a evanjelická cirkev.

Materské školy mali celkovú kapacitu 1258 miest. V školskom roku 2000/2001 ich navštevovalo 1065 detí predškolského veku. Od 30. júna boli zo siete Ministerstva školstva SR vyradené MŠ v Bodiciach a na Riečnej ulici v Okoličnom. V základných školách sa v 157 triedach učilo 4097 žiakov. Kvalifikovanosť učiteľov bola nasledovná: z celkového počtu 243 pedagogických zamestnancov bolo 240 kvalifikovaných, čo predstavovalo 98,9 percent. Traja nekvalifikovaní pedagógovia vyučovali cudzie jazyky. Z finančného hľadiska bol aj tento vzdelávací rok veľmi zložitý. Chýbali investície na opravu školských budov (strechy, hygienické zariadenia, školské kuchyne a jedálne), za posledných päť rokov neboli nakúpené nové didaktické a učebné pomôcky. Zvyšovala sa zadlženosť škôl voči dodávateľom energií

V novom školskom roku 2001/2002 sa v MŠ a ZŠ znížil počet žiakov o 144, tried o 5 a počet pedagogických zamestnancov o 11. Do 153 tried základných škôl nastúpilo 930 žiakov. Do prvého ročníka bolo zapísaných 360 žiakov, čo bolo o 41 menej ako pred rokom. Znížením počtu žiakov sa postupne mohli vylepšovať priestorové podmienky jednotlivých škôl. Vyučovanie na smeny zostalo len v dvoch triedach ZŠ Janka Kráľa. Stredisko služieb škole uvoľnilo dve učebne v ZŠ na Ulici Čs. brigády. Škola tak mohla vrátiť dve menšie nevyhovujúce učebne v Strednej priemyselnej škole stavebnej a v budove Červeného kríža na Kuzmányho ulici. Očakávaný trend znižovania počtu žiakov mal v budúcnosti skvalitniť hlavne výuku odborných predmetov, lebo mnohé odborné učebne doteraz slúžili ako kmeňové triedy.

V piatich základných školách pracovali školské športové strediská: v ZŠ M. R. Martákovej moderná gymnastika a vodný slalom, na Demänovskej ceste zjazdové lyžovanie, na Ul. Čs. brigády bežecké lyžovanie, v ZŠ Janka Kráľa

atletika a v Okoličnom tento rok prvýkrát futbal. Do ôsmich oddelení bolo zaradených 162 žiakov. ZŠ M. R. Martákovej mala už niekoľko rokov päť hokejových športových tried.

(Správa o stave školstva na území mesta Liptovský Mikuláš, príloha Školstvo, Liptov 3.7.2001)

V máji oslávila **ZÁKLADNÁ ŠKOLA NA DEMÄNOVSKEJ CESTE** v Palúdzke 40. výročie založenia. Pripomenuli si ho slávnostnou akadémiou a spoločenským stretnutím v priestoroch školy. Škola pri tejto príležitosti vydala pamätnicu, ktorá zvečnila mnoho učiteľských i žiackych spomienok.

ZÁKLADNÚ ŠKOLU APOŠTOLA PAVLA, jedinú katolícku ZŠ v okrese, navštevovalo v deviatich triedach 192 žiakov. Z okolitých obcí do nej dochádzalo 21 žiakov. Kvalifikovanosť pedagogického zboru (13 učiteľov) dosahovala sto percent, okrem výtvarnej výchovy, kde bola odbornosť vyučovania zabezpečená na šesťdesiat percent. Stále pretrvávali priestorové problémy. Pavilóny na Janoškovej ulici, ktoré sa začali budovať ešte pre rokom 1989, v rámci komplexnej bytovej výstavby, stále neboli dokončené. Škole chýbali odborné učebne, jedna kmeňová trieda, telocvičňa a od konca júna 2001 aj školská jedáleň, ktorá bola zrušená presťahovaním Evanjelickej základnej školy biskupa Jura Janošku na Hurbanovu ulicu. V priebehu roka sa podarilo získať štátnu dotáciu 4 mil. korún a dostavba pokračovala.

(Správa o stave školy, príloha školstvo)

EVANJELICKÚ ZÁKLADNÚ ŠKOLU BISKUPA JURA JANOŠKU navštevovalo 176 žiakov (97 chlapcov a 79 dievčat) v 9 triedach. Z toho bolo 99 žiakov priamo z Liptovského Mikuláša. Školu pred deviatimi rokmi založilo Presbyterstvo Liptovsko-oravského seniorátu v budove bývalého evanjelického sirotinca na Janoškovej ulici. Budova patrila mikulášskemu Cirkevnému zboru ECAV na Slovensku. Nachádzalo sa tu osem učební. Priestory pre jednu triedu s menším počtom žiakov boli provizórne prerobené zo zborovne. Nová zborovňa vznikla spojením dvoch žiackych šatní. Šatne boli presunuté na hlavnú chodbu. Škole chýbala telocvičňa. Nevyhovujúce priestorové podmienky, ktoré mali vplyv i na kvalitu vyučovania riešil zriaďovateľ s Krajským úradom v Žiline. Dočasným riešením bolo presťahovanie školy na Hurbanovu ulicu do priestorov uvoľnených po dievčenskej odbornej škole. Tá bola premiestnená do budovy poľnohospodárskej školy na Nábreží Kolomana Petroviča. Zmluva o nájme medzi evanjelickou základnou školou a školským výpočtovým strediskom ako prenajímateľom bola uzatvorená od 17. septembra 2001 do 30. júna 2004. V tejto budove malo od budúceho roku sídliť aj Evanjelické gymnázium Juraja Tranovského. ZŠ dostávala na svoju prevádzku príspevkov zo štátneho rozpočtu prostredníctvom finančného odboru okresného úradu (mzdy, spotrebný materiál, energie). Nákup učebných pomôcok, didaktickej a výpočtovej techniky, odbornej literatúry a kancelárskeho zariadenia boli hradené z prostriedkov sponzorov, Nadácie Jána A. Komenského a ochotných darcov. Z mestského Fondu rozvoja

vzdelávania dostala škola v decembri minulého roku 5 tisíc korún na nákup učebných pomôcok.

(Správa o stave školy, príloha školstvo)

V marci rozhodla **KOMISIA VZDELÁVANIA A MLÁDEŽE MSZ** o poskytnutí finančných príspevkov z Fondu rozvoja vzdelávania týmto subjektom:

Materskej škole na Ulici Čs. brigády	8 000 Sk
Mládežníckej skupine EkoKompas	2 500 Sk
Detskému integračnému centru	8 000 Sk
Materskej škole na Vansovej ulici	8 000 Sk
Základnej škole v Demänovej	8 000 Sk
Mgr. Márii Šatkovej pre syna Milana Šatku	10 000 Sk
Centru voľného času	30 000 Sk

ŠPECIÁLNA ZÁKLADNÁ ŠKOLA otvorila 1. februára ďalšiu triedu prvého ročníka. V trinástich triedach, z toho v troch triedach s redukovaným učivom mala škola 126 žiakov. Až 67 percent tvorili rómske deti. Od februára odišla zo Špeciálno-pedagogickej poradne psychologička PhDr. Katarína Piačková a na jej miesto prišla Mgr. Gabriela Erhardtová. 15. júna sa v škole konal *Deň otvorených dverí*. Každý záujemca sa mohol zoznámiť s priestormi školy aj poradne a stať sa na chvíľu účastníkom edukačného procesu v triedach. Žiaci prezentovali svoju zručnosť na výstavkách.

ZÁKLADNÝ UMELECKÝ ŠKOLU v školskom roku 2000/2001 navštevovalo 1 194 žiakov základných a stredných škôl v štyroch odboroch: hudobnom, tanečnom, výtvarnom a literárno-dramatickom. Vyučovalo ich 50 pedagógov. Hoci záujem o školu stále rástol, nemohla ho plne uspokojiť, a to nielen z kapacitných dôvodov, ale aj pre nedostatok kvalifikovaných pedagógov v produktívnom veku. Svoje štúdijné výsledky prezentovali žiaci niekoľkokrát ročne na verejných a absolventských koncertoch a výstavkách. Pozoruhodné tanečné predstavenie na motívy knihy Saint-Exupéryho *Malý princ* pripravil tanečný odbor na záverečnom májovom koncerte v Dome kultúry. V pôsobivej choreografii sa predstavila vyše stovka účinkujúcich. Neskôr predstavenie reprízovali ako výchovný koncert pre žiakov mikulášskych škôl a pre dôchodcov.

Začiatkom júla organizovala ZUŠ s Asociáciou súčasného tanca už tretí ročník *Letnej školy tanca*. Stretávali sa na nej talentovaní mladí ľudia z celého Slovenska, z Moravy a Čiech. Týždenné podujatie, nabité tvrdou tanečnou prípravou, vyvrcholilo v piatok 6. júla *Večerom súčasného tanca* v synagóge.

Siedmeho decembra pripravili tanečné pedagogičky *Druhý mikulášsky festival detského moderného scénického tanca*. Vystúpili na ňom žiaci umeleckých škôl a hudobno-tanečných štúdií z Banskej Bystrice, Bytče, Zvolena, Martina, Vrútok i družobného Kroměříža. Viaceré kolektívy prišli s tancami inšpirovanými staršími mikulášskymi choreografiami. Úsilie organizátorov s nadšením hodnotili porotcovia z Prahy. Ocenili veľkú dávku entuziazmu a nasadenia učiteliek ZUŠ, ktoré finančne poporilo len mesto

Liptovský Mikuláš. Hostia z Prahy uviedli, že podobné podujatie v Čechách by sa nezaobišlo bez podpory štátnych kultúrnych fondov.

ZUŠ udržiavala aj naďalej partnerské kontakty so školami v zahraničí. Do gréckej Kalamárie a do Poľska vycestoval sláčikový orchester. V júni navštívili žiačky tanečného odboru partnerskú školu v Kroměříži na Morave. (Správa o stave školy, Liptov 17.7.2001)

Počas letných prázdnin sa opäť po roku uskutočnil projekt mestského a okresného úradu **ŠKOLSKÉ PRÁZDNINOVÉ DVORY**. Mal sprístupniť školské dvory, kde by si žiaci a študenti mohli zašportovať, pri súťažiach a zábavných hrách aktívne stráviť prázdninové dni, samozrejme s pedagogickým dozorom. Projekt bol financovaný z ušetreného platu primátora mesta. Podľa ohlasu v augustovom mesačníku Mikuláš *„dá sa povedať, že projekt, aj keď bol spracovaný pod značným časovým tlakom, sa stretol s veľkým záujmom mládeže. Nie všetky školy však využili ponúknuté finančné prostriedky na dvojmesačné obdobie školských prázdnin a realizovali projekt len v ich prvých dňoch, keď si žiaci nestihli ešte od školy oddýchnuť a niektorým sa do areálu školy ešte ani nechcelo. Veľmi vdáchnou výnimkou bola Základná škola v Okoličnom, ktorá pripravila pre žiakov prázdninový program od 4. júla do 27. augusta. V rámci programu boli pripravené výlety, športové hry, veľakrát i mimo určených hodín, vždy v pondelok, stredu a piatok. Záujemcom, ktorých ako sme sa presvedčili bolo neúrekom, sa s veľkou chuťou venovala PaedDr. Eva Kolková, aj vďaka podpore riaditeľky školy Mgr. Eleny Lichardusovej. Na tomto príklade bolo vidieť, že skutočne platí: „Kto chce, hľadá spôsob, kto nechce, hľadá dôvod.“*

Do projektu sa zapojilo aj Centrum voľného času v rámci svojich platených prímestských táborov. Každého z troch júlových turnusov sa zúčastnilo priemerne 67 detí. Venovalo sa im 11 pedagógov a trénerov- vodákov z Kanoe Tatra Klubu. V auguste sa počas dvoch týždňov do táborov zapojilo denne okolo 30 detí. Hoci júlové počasie prázdninujúcim veľmi neprialo, absolvovali kajakársky výcvik v Areáli vodného slalomu a plavecký výcvik na mestskej plavárni. Chodili sa kúpať aj na termálne kúpaliská vo Vrbovom pri Poprade, v Bešeňovej či Liptovskom Jáne. Súčasťou táborových aktivít boli aj výlety do blízkeho okolia, ale aj na Spiš a do Vysokých Tatier. Pracovníci centra zorganizovali aj stanový tábor v Kvačanoch, plavecko-poznávací pobyt v Štúrove a pre členov Detského folklórneho súboru Ďumbier pobyt v Senici. Prostredníctvom Asociácie mládeže pre vedu, techniku a turistiku cestovalo 55 mladých ľudí do Bulharska a na Sardíniu. (Mikuláš júl, august, Liptov 28.8.2001)

Cenu pre najlepšiu tematickú webovú stránku v súťaži Asociácie projektov Infovek získal v októbri v Starej Turej 15-ročný webmajster, žiak mikulášskej ZŠ Martin Jačala za webovú stránku Archeologického múzea v prírode Liptovská Mara – Havránok (www.havranok.host.sk). Ako uviedli noviny Pravda, sám nedúfal, že sa dostane až tak ďaleko, veľmi ho prekvapilo, že postúpil do užšieho výberu. Úspešný webový tvorca predtým vytvoril stránky len pre seba a otca ako svoj koníček. Webové hlasovanie o najlepšiu stránku sa konalo od 31. júla do 12. októbra na portáli Superzoznam. sk. V rovnakom čase hodnotila

stránky aj porota zložená zo zástupcov vyhlasovateľov. Z 94 tematických stránok do užšieho výberu postúpilo štyridsať stránok. Hlavnými kritériami hodnotenie boli informačný obsah, originalita a grafická úprava stránky. Ocenení dostali laptop, počítač a laserovú tlačiareň.

(Pravda 25.10.2001)

STREDNÉ ŠKOLY

Trináť stredných škôl na území mesta spravoval Krajský úrad v Žiline. V školskom roku 2000/2001 ich v 113 triedach navštevovalo 2 921 žiakov.

<i>Gymnázium M.M.Hodžu</i> 8- ročné	7 tried	210 žiakov
4- ročné	12	333
<i>Obchodná akadémia</i>	7	234
<i>Hotelová akadémia</i>	4	108
<i>Dievčenská odborná škola</i>	8	185
<i>SPŠ stavebná</i>	11	258
<i>Stred. poľnohospodárska škola</i>	3	72
<i>Stred. zdravotnícka škola</i>	5	190
<i>SOU obchodné</i>	21	525
<i>SOU stavebné</i>	12	275
<i>SOU</i>	13	272
<i>SOU poľnohospodárske</i>	8	215
<i>Učilište stavebné</i>	1	22
<i>Učilište poľnohospodárske</i>	1	22

(Správa o stave stredných škôl v Liptovskom Mikuláši)

Na tomto mieste uvádzame ponuku študijných odborov na niektorých školách. **DIEVČENSKÁ ODBORNÁ ŠKOLA** pripravovala študentky v odbore obchod a podnikanie v obchode, podnikanie v turistike a cestovnom ruchu, sekretárske prác. **SOU NA VRBICKEJ ULICI** otvárala 4-ročný študijný odbor textilný (operátor textilnej výroby, tkáčovne a operátor textilnej výroby zošľachťovanie textílií) odbor kožiarsky (operátor kožiarskej výroby, umelecko-remeselné spracovanie kože), zo sféry služieb odbor kozmetička. V rámci 3-ročných učebných odborov to bol textilný chemik (farbenie textílií), tkáč (plošné textílie), nastavovač textilných strojov, v rámci kožiarstva remenár, sedlár, kožušník, garbiarsky chemik, v oblasti služieb kaderník, krajčír dámskych odevov, pekár. V **SOU STAVEBNOM** zabezpečovali profesie klampiar, strojný technik (oceľové konštrukcie), mechanik, opravár (cestné motorové vozidlá), elektromechanik, murár, tesár, maliar pre stavebnú výrobu, inštalatér, dlaždič-cestár, podlahár, stavebná výroba, eletrotechnika-energetika. **ODBORNÉ UČILIŠTE** na Ulici 1. mája pripravovalo na povolanie žiakov s mentálnym postihnutím. Časť z nich mala nariadenú ústavnú starostlivosť a škola im zabezpečovala aj náhradnú rodinnú výchovu. Učilište vzniklo zlúčením dvoch odborných učilíšť v Liptovskom Jáne a Beňadikovej, ktoré sa museli vyst'ahovať z priestorov podliehajúcich reštitúcii. Škola zabezpečovala výchovno-vzdelávací proces v 3-ročných učebných odboroch.

Nový školský rok 2001/2002 priniesol ďalší krok v racionalizácii siete stredných škôl. Od 1. septembra vznikla **ZDRUŽENÁ HOTELOVÁ ŠKOLA** spojením hotelovej akadémie a SOU obchodného a **ZDRUŽENÁ STREDNÁ ŠKOLA POĽNOHOSPODÁRSKA** zlúčením strednej poľnohospodárskej školy a SOU poľnohospodárskeho. Dievčenská odborná škola sa presťahovala z Hurbanovej ulice do priestorov uvoľnených po Strednej poľnohospodárskej škole na Nábreží Kolomana Petroviča. Do prvých ročníkov všetkých liptovskomikulášskych stredných škôl nastúpilo 897 žiakov. Najviac žiakov - 49,9 percent bolo prijatých na SOU, na SOŠ 32,9 percent a na gymnázium len 17,3 percenta. Táto situácia nezodpovedala *Koncepcii rozvoja a racionalizácie siete stredných škôl a siete študijných a učebných odborov*, ktorú vypracoval krajský úrad na základe projektu *Milénium* a pripravovaného Národného programu výchovy a vzdelávania. Koncepcia počítala s postupným zvyšovaním počtu žiakov na gymnáziách (25 percent) a znižovaním počtu žiakov prijímaných na SOU (39 percent), a to v súvislosti so zmenami požiadaviek trhu práce. Tento cieľ mal byť splnený v školskom roku 2002/2003 pri otvorení evanjelického gymnázia v meste. Demografický vývoj ukázal mierne klesajúcu tendenciu. V priebehu deviatich rokov sa znížil počet žiakov končiacich základné školy o 12 percent, čo predstavovalo 14 žiakov ročne. Údaj vyjadroval situáciu v celom okrese Liptovský Mikuláš.

Vedenie **GYMNÁZIA M. M. HODŽU** vypracovalo prognózu rozvoja školy na 24 triedne gymnázium. Prognóza vznikla v súvislosti s vyššie uvedenou koncepciou Krajského úradu v Žiline a prípravou na otvorenie evanjelického gymnázia v meste, ktoré ako bilingválne a nadregionálne neriešilo problémy v našom regióne. Záujem o gymnaziálne štúdium rástol a zväčšenie počtu tried zo súčasných 20 na 24 by zodpovedalo aj spoločenskej potrebe v Liptove. Náklady na dobudovanie priestorov v podkroví budovy školy boli vyčíslené na 8 miliónov korún. Študenti školy boli už druhý rok zapojení do projektu *Comenius - Links (Väzby)*. Prostredníctvom elektronickej pošty riešili s partnermi v Litve, Rakúsku a Belgicku rôzne okruhy problémov. V tomto roku bola na programe architektúra, voda, pamätníky v našom meste a charakter krajiny. Podľa Ľubice Lipovskej, zástupkyne riaditeľa školy cieľom týchto aktivít bola príprava študentov na mobilitu, prácu a bežný život v Európe charakteristickej rôznorodosťou kultúr. Zároveň sa rozvíjala spolupráca medzi učiteľmi. (Prognóza rozvoja Gymnázia M. M. Hodžu v Liptovskom Mikuláši na 24 triedne gymnázium)

Viacere školy pripravili celoslovenské podujatia a rozvíjali medzinárodné vzťahy a kontakty. Návštevu z belgickej partnerskej školy Pito-Starbreck privítali na prelome februára a marca v **STREDNOM ODBORNOM UČILISTI POĽNOHOSPODÁRSKOM**. Hostia sa oboznámili so systémom vzdelávania v učebných odboroch mechanizátor rastlinnej výroby, biochemik, poľnohospodár a v študijných odboroch elektronik a poľnohospodárstvo. Spoločne s hosťiteľmi si pripomenuli desaťročné vzájomnej spolupráce.

SOU Vrbická ulica pripravilo v priestoroch Domu kultúry 28. marca celoslovenskú prehliadku odevnej tvorby žiakov a študentov stredných odborných učilíšť a stredísk praktického vyučovania **MLADÝ MÓDNY TVORCA 2001**. Svoje tvorivosť predviedli študenti na módnej prehliadke v trinástich kategóriách (detské odevy, bielizeň a plavky, oddychové oblečenie, pracovné odevy, športové odevy, vychádzkové odevy z tkanín, vychádzkové odevy z pletenín, bundy, kabáty, kožuchy, kožuštinové odevy, odevy z usní, spoločenské odevy, kožená galantéria, módne a bytové doplnky, voľná tvorba).

Už po tretíkrát sa Liptovský Mikuláš stal mestom **OLYMPIÁDY ĽUDSKÝCH PRÁV**. Celoslovenská súťaž stredoškôľakov sa konala v SOU poľnohospodárskom 19. – 20. apríla. Podľa predsedu Slovenskej komisie Olympiády ľudských práv PhDr. Viliama Dolníka, profesora liptovskohrádockého gymnázia „*mladá generácia, do ktorej vkladáme všestranné nádeje, má spôsobom sebe vlastným vniesť svoju pečať do vývoja spoločnosti. Máme tým na mysli poznanie, chápanie a spôsob či ochotu presadzovať svoje nezadateľné práva deklarované v mnohých medzinárodných dokumentoch, ale aj v našich právnych normách. 59 mladých ľudí z celého Slovenska - ôsmi najlepší postupujúci z každého kraja - prezentovali svoje znalosti a krédo tejto olympiády Ľudske práva sú predovšetkým o ľudskej dôstojnosti.*“ Prvý deň súťažiaci riešili prípadové štúdie z medzinárodného súdu pre ľudské práva v Štrassburgu. Druhý deň obhajovali svoje eseje na tému *Právo byť iný*. Do poroty boli pozvaní špičkoví odborníci, medzi nimi aj Mária Čierna z Úradu vysokého komisára pre utečencov, ktorá pre súťažiacich pripravila prezentáciu z činnosti Úradu. Víťazmi Olympiády ľudských práv sa stali Katarína Debnárová a Martin Barinka, obaja z Bratislavy. Spolu s ďalšími štyrmi ocenenými študentami získali týždenný študijný pobyt vo Frankfurte nad Mohanom.

ZDRUŽENÁ HOTELOVÁ A OBCHODNÁ ŠKOLA sa už tretí rok podieľala na medzinárodnom projekte v rámci programu *Leonardo da Vinci* (program realizácie európskej politiky odbornej prípravy študentov). Pätnásť študenti odboru ekonomické a obchodné služby a dvaja pedagógovia absolvovali trojmesačnú odbornú prax v nemeckom Múnsteri. Po intenzívnom jazykovom kurze pracovali v zariadeniach vidieckeho turizmu a v obchodných službách. Koncom kalendárneho roka zo školy odišiel riaditeľ Ing. Marián Škarupa. (Liptov 13.3.2001, 23. 10. 2001, Mikuláš apríl, SME 27.4.2001)

VOJENSKÁ AKADÉMIA

V školskom roku 2000/2001 sa opäť zvýšil záujem o civilné vysokoškolské štúdium a preto ho rozšírili na všetky fakulty - Fakultu pozemného vojska, Fakultu protivzdušnej obrany, Fakultu logistiky a Fakultu zabezpečenia velenia. Študovalo na nich 279 civilných študentov, z tohoto v prvom ročníku 164. Prijímacie konanie potvrdilo záujem najmä o andragogiku. Pretože počet uchádzačov o štúdium a aj ich úspešnosť pri prijímacích pohovoroch vysoko

prevyšovali smerné počty stanovené ministerstvom obrany, mohli dekáni fakúlt tento rok prijať väčší počet študentov. V priebehu školského roka odišlo 31 civilných študentov, prevažne z prospechových dôvodov. Dlhodobo najťažším sa javilo elektrotechnické štúdium na Fakulte zabezpečenia velenia, najlepšie výsledky dosahovali študenti andragogiky. Školský rok 2000/2001 ukončilo celkom 393 poslucháčov vojenského štúdia, z toho 143 študentov diaľkového štúdia. Nie všetci zostali v armáde. Už niekoľko rokov mal o absolventov záujem aj civilný sektor, zvlášť liptovské telekomunikačné firmy. Tie museli za absolventa uhradiť študijné náklady vo výške 50 až 60 tis. Sk.

Nový školský rok 2001/2002 zahájilo 280 denných a 120 diaľkových študentov 5-ročného inžinierskeho vojenského štúdia v dvadsiatich troch špecializáciách denného a jedenástich diaľkového štúdia. V rámci 5-ročného inžinierskeho civilného štúdia v odboroch rádioelektronika, ekonomika služieb, komunikačné a informačné technológie do prvého ročníka nastúpilo 80 poslucháčov. Prvý ročník štúdia andragogiky nebol otvorený, preto sa záujem presunul na ekonomiku služieb, kde sa na smerný počet 25 prihlásilo rekordných 236 uchádzačov. Všetky študijného smery vo VA boli akreditované.

Vedenie VA naďalej rozvíjalo bohaté medzinárodné kontakty. V januári prijal pozvanie rakúskeho spolkového ministra obrany rektor plk. Miroslav Líška s manželkou na reprezentačný ples dôstojníkov rakúskeho Bundesheeru do viedenského Hofburgu. Slávnostného predtancovania sa zúčastnilo aj šestnásť poslucháčov školy. V októbri sa konala konferencia *Simulácia a modelovanie v protivzdušnej obrane*. Zúčastnili sa jej odborníci z Bulharska, Lotyšska, Estónska, Dánska, Českej republiky. Začiatkom novembra škola zorganizovala hlavnú plánovaciu konferenciu zástupcov osemnástich krajín Severoatlantickej aliancie a Partnerstva za mier k vševojskovému medzinárodného cvičeniu *Cooperative Nugget 2002*. Koncom roka začalo v priestoroch akadémie fungovať pracovisko *Slovenskej informačnej a konzultačnej siete*, ktoré vzniklo v rámci programu EÚ na rozvoj vedy a aplikácie vedeckých výskum do praxe. Projekt nemal slúžiť len vedeckej a výskumnej základni, ale dával šancu aj malým a stredným podnikom rozširovať do praxe nové technológie.

V priebehu celého kalendárneho roka sa čoraz viac spomínala nevyhnutná reforma Armády SR a v tejto súvislosti i perspektívy Vojenskej akadémie. Medzi verejnosťou sa začalo hovoriť o jej zrušení. S vedením školy, predstaviteľmi mesta i okresu viackrát rokovali minister obrany Jozef Stank i štátny tajomník MO SR Rastislav Kačer. Predstavili im reformu armády s pracovným názvom *Model 2010* ako postupný prechod k plne profesionálnej armáde. Obaja vyvrátili špekulácie o zániku školy a potvrdili, že sa s ňou počíta aj v rámci novej profesionálnej Armády SR, ktorá sa mala stať súčasťou NATO. Na možnosť zrušenia školy či ohrozenia jej civilného štúdia reagovali v závere roka aj poslanci MsZ, uznesením, v ktorom žiadali ministra „aby v čo najkratšom čase prijal rozhodnutie, ktoré umožní nástup do 1. ročníka tak pre študentov vojenského, ako aj civilného smeru“ a odporučili ministrovi obrany SR a ministrovi školstva „aby vo svojej kompetencii doriešili financovanie študentov civilného štúdia, a tak v rámci pripravovaného modelu armády 2010 zabezpečili

kontinuitu vysokej úrovne vysokoškolského vzdelávania na Vojenskej akadémii, ktoré sa tak stane základom pre Akadémiu obrany SR. “

(Liptov 27.2.200, 26.6.2001, 10.7.2001, 2.10.2001, 16.10.2001, 30.10.2001, 13.11.2001, príloha Školstvo)

IV. KULTÚRA A UMENIE

Pracovníci **DOMU KULTÚRY**, v spolupráci s Liptovským osvetovým strediskom, Múzeom Janka Kráľa, základnými školami a ďalšími organizáciami pripravili počas roka 150 platených podujatí pre 43 022 divákov. Najúspešnejšími vystúpeniami, ktoré každoročne vypredali hľadisko boli hry *Radošínskeho naivného divadla*, hudobný program skupiny *Senzus* či vystúpenie známeho humoristu Milana Markoviča. Divákov zaujali aj program českého speváka *Ivana Mládka*, legenda československého šansónu *Hana Hegerová* a populárny muzikál *Mníšky*, ktorý sa v Mikuláši hral už druhýkrát. Našli sa však aj atraktívne tituly – muzikály *Beatles* a *Kubo*, ktorých uvedenie stroskotalo na vysokom vstupnom. Veľká salá DK sa raz do mesiaca zaplnila mládežou, medzi nimi aj dvanásť–trinásťročnými deťmi na obľúbenej *Disco night show*. Pretože sa stále stupňovali problémy s alkoholom a násilníckym správaním, v priebehu roka bola diskotéka zrušená. V rámci Klubovej scény sa stretávali priaznivci menšinových žánrov na podujatiach folkového *Klubu Fontána*, na večeroch *Mim show – 2001 improvizácií* míma Mira Kasprzyka, na ekologických prednáškach *Občianskeho združenia Tatry* a pri autorskom čítaní, ktoré so slovenskými spisovateľmi pripravoval Ivan Laučík. Tento rok prijali pozvanie Jana Beňová, Anton Marec, Stanislava Chrobáková. Pod strechou Domu kultúry sa stretávali aj detský a študentský parlament mesta. Od 1. júla začali pracovníci DK v rámci podnikateľskej činnosti prevádzkovať v Posádkovom klube armády kino Nicolaus, ktorého sa Armáda SR z ekonomických dôvodov vzdala. Po prázdninách od septembra sa opäť začala kurzová činnosť. V ponuke boli kurzy anglického jazyka pre začiatočníkov a mierne pokročilých, nemeckého jazyka pre začiatočníkov aj mierne pokročilých, kurzy strojopisu, podvojného účtovníctva, paličkovania, výtvarný kurz, praktická hra na gitare, aerobic, tanečný rock and roll, kurzy spoločenských tancov pre začiatočníkov a pre dospelých, tanečná pre deti. (Liptov 15.1.2002, FA MJK 10 619, 10 623)

KNIŽNICA G. F. BELOPOTOCKÉHO plnila funkciu verejnej mestskej knižnice a regionálnej knižnice pre územie okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Naďalej budovala a uchovávala univerzálny knižničný fond (bez ohľadu na nosič) informácií a poskytovala tak všeobecný a neobmedzený prístup občanov k informáciám. Svoje služby zabezpečovala na úseku beletrie pre dospelých, úseku literatúry pre deti a mládež do 14 rokov, úseku hudobných dokumentov, úseku náučnej a regionálnej literatúry, v klubovej čítarni a Netštúdiu – verejnom prípojnom mieste na internet. Pobočky mala na ZŠ Janka Kráľa na sídlisku Podbreziny a na ZŠ na Nábřeží Dr. Aurela Stodolu.

Stav knižničného fondu ku koncu roka 2001 tvorilo 84 042 knižničných jednotiek, čo znamená že na jedného obyvateľa pripadalo 2,6 jednotky a na jedného užívateľa 12,5 knižničnej jednotky. Knižnica do čítarne zabezpečovala

72 titulov periodík. Počet registrovaných používateľov dosiahol číslo 6 740, čo bolo o 413 menej ako v predchádzajúcom roku. Knižnicu počas roka navštívilo 81 971 občanov, čo bol oproti roku 2000 pokles o 980. Denne knižnicu navštívilo priemerne 187 osôb. Pracovníčky pripravili 267 vzdelávacích a kultúrno-spoločenských podujatí pre 6 833 účastníkov, z toho pre deti 242, pre mládež 12 a pre dospelých 13. Na autorských besedách sa čitatelia stretli s Evou Brezányovou, esperantistkou, výtvarníčkou a autorkou knihy *Môj mlyn*, s Petrom Holúbekom pracovníkom SMOPaJ, jaskyniarom, cestovateľom a autorom cestopisu *Po stopách Džingischána* a Štefanom Packom na autogramiáde knihy *Tatry čarovné*. Zaujímavým podujatím bola beseda a uvedenie dokumentárneho filmu o mikulášskych rodákoch spisovateľovi Pavlovi Straussovi a jeho bratovi Jurajovi, ktorý pripravila Emília Boldišová z STV.

Knižnica uskutočnila 7. ročník Rázusovie Vrbice (literárna súťaž detí do 15 rokov), 19. ročník Literárnej súťaže pre začínajúcich autorov, 8. ročník súťaže o najlepší školský časopis a súťaž o najlepšieho detského čitateľa. Počas letných prázdnin (20. – 24. 8.) zorganizovali *Letný čitateľský tábor* pre deti základných škôl. Jeho cieľom bolo spoznávanie literárnej histórie a súčasnosti Liptova, získanie čitateľsko-knihovníckych zručností a vlastná literárna tvorba detí. Výsledkom práce detí bol zborník *Skryté talenty*. Celoročne pracovali *Klub Pierko* a *Klub mladých autorov*, ktorý vydal prvé štyri čísla vlastného časopisu *Krjela*.

V rámci bibliografickej, dokumentačnej a informačnej činnosti boli spracované a vydané: *Slovník výtvarníkov Liptova, Liptov v tlači 1998, Výročia narodenia 2001 a 2006* a viaceré bibliografických letákov (*J. Cíger Hronský, Liptovský Mikuláš na stránkach kníh, Dobroslav Chrobák, Manželstvo a rodičovstvo, Drogy - mýty a skutočnosť, Peter Glocko*). (Správa o činnosti knižnice, príloha Kultúra, Mikuláš august)

LIPTOVSKÉ OSVETOVÉ STREDISKO si v tomto roku, podľa slov riaditeľky Márie Kubíkovej, upevnilo svoje postavenie medzi kultúrnymi inštitúciami v regióne. V oblasti záujmovej umeleckej činnosti sa pracovníci venovali rozvoju existujúcich kolektívov, odbornej príprave vedúcich záujmových kolektívov a jednotlivcov, priniesli nové klubové aktivity, pokúsili sa oživiť kultúrne aktivity v oblasti dychovej a modernej hudby. Počas roka zorganizovali celoštátne súťaže, prehliadky a festivaly: *Rodinné video, Festival nefolklórneho tanca* v Liptovskom Hrádku, prehliadku detských folklórnych súborov *Pod Likavským hradom* v Likavke, *Folklórny festival Východná*, celoštátnu prehliadku pantomímy a pohybových divadiel v Liptovskom Mikuláši *PAN 2001*, krajské postupové súťaže a prehliadky: *Cineama* – neprofesionálny film v Liptove, krajská prehliadka tvorivých choreografií folklórnych súborov. Nadregionálny charakter mali *Výtvarný Ružomberok, Piťove nôty* – prehliadka ľudových hudieb s hosťom rómskou ľudovou hudbou Pokošovcov zo Šumiaca, I. ročník *Festivalu dychových hudieb o cenu Františka Horáka, Letokruhy* – prehliadka folkových a trampských skupín a sólistov, *Liptovský tanečný parket* – bodovacia súťaž v tanečnom športe, *Zlatý štít Liptova* – súťažná prehliadka hudobných skupín a spevákov. LOS spolu pripravilo 13 okresných a regionálnych súťaží a

prehliadok, do ktorých sa zapojilo 31 kolektívov a 442 jednotlivcov so 403 autorskými prácami. Zorganizovaných bolo aj ďalších 19 postupových kôl krajských a celoslovenských súťaží za účasti 19 kolektívov a 74 jednotlivcov.

Menšie výstavy inštalovali pracovníci strediska vo svojich priestoroch vo vestibule Pongrácovskej kúrie (fotografická autorská výstava *Zdenka Kostku*, výtvarná súťaž rómskych detí *Maľujem svoj svet* v spolupráci s Rómskym občianskym združením *Budúcnosť*, putovná alternatívna výstava Združenia Pčola zo Starej Ľubovne *Obnoviteľné zdroje energie*, práce výtvarného odboru ZUŠ *Zimné variácie*). Ďalšie výstavy pripravili vo výstavných priestoroch Posádkového klubu armády (*Jarný salón, Už len dvadsaťdva dní ...*) a Múzea Janka Kráľa (*Jarný salón*).

V M-klube LOS sa stretávali rôzne záujmové krúžky a kluby. Svoje miesto tu mali aj zdravotne postihnutí, ktorým vyhovovala nielen tunajšia prajná atmosféra, ale hlavne bezbariérový prístup do budovy. V priebehu deväťročnej existencie M-klubu sa tu ročne stretávalo priemerne šesťnásť kolektívov s členskou základňou 400 – 500 členov. Najdlhšie tu pôsobili *Klub malej deviatky*, klub *Koliesko*, *Klub skleróza multiplex*, *Klub nepočujúcich*, *Kardioklub*, *Klub mladých autorov*, ku ktorým neskôr pribudli *Klub Venuša*, *Podporná skupina dojčiacich matiek*, *Country klub Zuzana*, *dramatický krúžok*, *Klub veľkej deviatky*, *Klub Slniečko* a v druhom polroku tohoto roku aj *A-Klub Nádej*, *Ekoklub*, *Oko klub*.

Bohatá bola aj edičná činnosť Liptovského osvetového strediska. Na začiatku roka vyšla brožúra *Kultúrne a športové aktivity na Liptove v roku 2001*, ktorá sumarizovala kultúrno-osvetové podujatia dvanástich inštitúcií a dvadsiatich deviatich obcí okresu. Každý mesiac vychádzal *Program kultúrnych organizácií v Liptovskom Mikuláši*. Ako súčasť podujatí boli vydané omaľovánky *Vrbica*, *Palúdzka*, *Okoličné*, *Hrad Liptov*, *V Rázusovie uličke – krátka história jedného domu*, *Hore Váhom – dolu Váhom*.

Štyrmi stálymi expozíciami **MÚZEA JANKA KRÁĽA** prešlo v tomto roku 26 689 návštevníkov, teda o 7 tisíc viac ako pred rokom. Pracovníci múzea uskutočnili 18 výstav a 33 kultúrnych podujatí. Vo výstavnej sieni bolo inštalovaných deväť výstav: *Skrytý význam slov* - výtvarné práce stredoslovenských výtvarníkov, *Jarný salón* (regionálna výstava neprofesionálnych výtvarníkov), *Prechádzky prírodou* (výber z tvorby Otílie Nevřelovej-Palugyayovej a Jozefa Hriceka), *Svetové stretnutie Liptákov 2000 vo fotografii*, *Zimná krajina* (obrazy Pavla Petráša st.), *Slováci vo Veľkej Británii*, *Rázusovci - osudy jednej rodiny z Vrbice*, *Hračky zo starých čias*.n Ďalšie štyri výstavy boli inštalovné v synagóge, kde sa konala aj väčšina podujatí *Kultúrneho leta 2001* (pozri Kalendárium). Posledná tohtoročná výstava v priestoroch synagógy bola otvorená 30. septembra s názvom *Plenér Liptova*. Bola výsledkom stretnutia výtvarníkov pod záštitou Rotary klubu Liptovský Mikuláš. V auguste pracovníčky múzea inštalovali putovnú výstavu *Liptovský Mikuláš vo fotografii* v nemeckom Lindenbergu, v rámci festivalu *Syry spájajú mestá Európy*. V novembri bola v Budapešti otvorená výstava *Liptovskí murári pomáhali stavať Budapešť*, ktorú pripravili pracovníčky Slovenského národného múzea - Etnografického múzea z Martina.

Malou časťou k jej realizácii prispeli aj odborné pracovníčky MJK, výberom materiálu, informáciami a kontaktmi so starými liptovskými murármi. Múzeum pokračovalo v organizovaní besied z cyklu *Stretnutie na starej fare*. V marci sme sa stretli s Ing. Martinom Benkom (generálnym sekretárom Slovenského olympijského výboru a vedúcim olympijského tímu na letnej olympiáde 2000 v Sydney), ktorý pochádza z nášho mesta, maturoval na tunajšom gymnáziu a doteraz mu tu žijú rodičia.

V rámci edičnej činnosti vyšla nevelká populárno-náučná publikácia *O zbojstve Juraja Jánošíka*, ktorá priniesla historické fakty o našom najznámejšom zbojníkovi a vyvracala tak mýty o jeho živote. Brožúra vyšla aj s prekladom pre poľských turistov, ktorí sa najviac zaujímali o Jánošíka. V marci do múzea presídlila *Nadácia Jána Levoslava Bellu*, ktorá dovtedy fungovala pri Literárnom a hudobnom múzeu v Banskej Bystrici. Novou správkynou nadácie sa stala riaditeľka MJK PhDr. Elena Komárová.

Vo dvore rodného domu súrodencov Rázusovcov na Vrubickej ulici sa podarilo realizovať zaujímavý projekt *Marošková záhrada*. Spracovala ho Ľubica Rybárska v spolupráci so záhradnou architektkou Ing. Nadeždou Kostrábovou z VPS. Projekt finančne podporil grant z Fondu rozvoja Liptova. Po drobných záhradných úpravách (výsadba drevín, kvetov, byliniek, osadenie vtáčieho krmidla) tu vzniklo príjemné miesto oddychu pre návštevníkov expozície. Presvedčiť sa o tom mohli aj účastníci *Dňa otvorených dverí* v Rázusov dome. Pri príležitosti 113. výročia narodenia Martina Rázusa bol pripravený voľný vstup do expozície, videoprojekcia filmového spracovania *Maroška* a dokumentárnych filmov *Martin Rázus* a *Vrbica*.

(Príloha Kultúra, FA MJK 9 981, 10 045, 10 430, 10 461, 10 539, 10 545, 10 593–94, 10 600)

V **GALÉRII P. M. BOHÚŇA** hodnotili rok 2001 ako obdobie náročného a namáhavého obstarávania grantov na podporu výstavnej činnosti v samotnej galérii, ale i za hranicami Slovenska. Realizované boli dva náročné projekty. Prvým bola výstava diel Ester Martinčekovej-Šimerovej *Kamey* inštalovaná v Bratislave, Poprade a vo Francúzsku. Druhým počínom bola veľká prehliadka diel Kolomana Sokola v Galérii mesta Bratislavy, z diel ktoré daroval Slovensku. Výstava bola podporovaná rozsiahlou mediálnou kampaňou a stretla sa s mimoriadnym ohlasom. Obe tieto aktivity finančne i personálne podporilo aj mesto. Platilo to aj pri príprave Centra Kolomana Sokola, ktoré sa malo otvoriť k storočnici autora v decembri 2002 v Pongrácovskej kúrii na Námestí osloboditeľov. Galéria prevádzkovala päť expozícií *Staré umenie*, *Umenie 19. storočia*, *Umenie 20. storočia*, *Rodný dom Jána Hálu* a expozíciu diel Jána Hálu vo Važci, ktoré počas roka videlo 24 334 návštevníkov. Plánovaných bolo 21 výstav, realizovaných 23 výstav (17 výstav v sieňach GPMB, 5 výstav v slovenských galériách a jedna v zahraničí). Nosnými výstavami boli autorské výstavy Vladimíra Kordoša, Miroslava Ksandra, Pavla Ruska a Jána Hoffstädtera pripravené k jubileám týchto významných slovenských umelcov, ktorých život a dielo bolo rôznym spôsobom späté s Liptovom.

Ďalšie výstavy inštalované vo veľkej a malej sieni galérie: *Vzťahy* (výstava katedry výtvarných umení Fakulty humanitných vied Univerzity Matej Bela v B. Bystrici a ich hostí), *Ján Brezina – Výber z tvorby* (prierez ilustrátorskou a voľnou tvorbou umelca, ktorá sa predčasne uzavrela), *Hračky* (výstava študentov odboru Tvorby hračiek a dekoratívnych predmetov Školy úžitkového výtvarníctva Kremnica), *Dekompressionizmus* Milana Mikulu, *Ivan Korman – výber z tvorby*, *Viditeľný svet* fotografov Miroslava Chebena a Vladimíry Chebenovej. Pracovníci galérie pripravili 1 191 kultúrno-výchovných podujatí pre 25 176 účastníkov. Ťažiskovými podujatiami bol krst knihy Martina Martinčeka *Čas slnka*, medzinárodná tvorivá dielňa s akad. mal. Pavlom Ruskom a akad. sochárom R. Biarinom v spolupráci s Pálkovým centrom a viaceré koncerty (pozri Kalendárium). Dvadsaťpäťčlenný *Klub priateľov výtvarného umenia* sa v galérii stretol desaťkrát. (Informačný mesačník Mikuláš marec, Liptov 19.2.2002)

Súkromná **ART GALÉRIA U BULLOV** na Námestí osloboditeľov vystavovala diela Ladislava Čemického; výber z tvorby oravského fotografa Jara Sýkoru Z cyklu *Ľudský príbeh*; obrazy, kresby, grafiky, ilustrácie a ex librisy Miroslava Knapa.

V **SLOVENSKOM MÚZEU OCHRANY PRÍRODY A JASKYNIARSTVA** došlo v septembri k personálnym zmenám. Na základe výberového konania sa v septembri novou riaditeľkou stala RNDr. Dana Šubová, CSc. Za svojho zástupcu si vybrala Ing. Petra Holúbka. Bývalý riaditeľ Ing. Marcel Lalkovič, CSc. z múzea odišiel.

Základnú úlohu, posilňovať ekologické vedomie verejnosti, múzeum realizovalo rôznymi formami: propagáciou zbierkových predmetov v stálych expozíciách (*Chránená príroda; Minerály - výskyt, využitie, ochrana; Kras a jaskyne Slovenska*) i krátkodobými výstavami vo vlastných priestoroch, i iných slovenských múzeách. Putovné výstavy tvorili pozadie pre prednášky určené verejnosti, pedagógom, žiakom a študentom všetkých typov škôl. Vo výstavnej činnosti, v rámci ktorej boli spracované špeciálne témy (*cyklus Biodiverzita agrogenofondu, Geneticky modifikované organizmy, Život zo skúmavky*) pracovníci múzea spolupracovali s odbornými organizáciami Ministerstva životného prostredia SR, Ministerstva pôdohospodárstva a Ministerstva zdravotníctva SR.

Environmentálne vzdelávanie sa rozšírilo aj na deti predškolského veku. V budúcnosti bude väčšia pozornosť venovaná vzdelávacím akciám, besedám a prednáškam pre starších občanov. Múzeum poskytovalo poradenské služby formou metodických dní pre pedagógov, vedením prác stredoškolskej odbornej činnosti, terénnymi exkurziami (Osemročné gymnázium L. Mikuláš). Najžiadanejšími prednáškovými témami pre základné a stredné školy boli: *Národné prírodné rezervácie Liptova, Chránené stavovce a bezstavovce Slovenska, Chránené rastliny Slovenska, Geológia Liptova, Naše dravce, Etológia živočíchov*. Pätnásť výstav inštalovaných počas roka navštívilo 19 014 divákov (*Huby našich lesov, Geneticky modifikované organizmy - nádej alebo hrozba 21. storočia?, Motýlia krásy, Príroda Slovenska, Krása z ríše rastlín,*

20. storočie očami jaskyniarov, Ťažko je byť jaskyniarom, Chceme žiť bez drog, Ekofotografia 2001, Expedícia Sibír 2000, Zo súkromia našich operencov, Naše medonosné rastliny, Jaskyne v tvorbe F. Miháľa, 120 rokov Belianskej jaskyne, Vedecká hračka). Celkovo bolo v múzeu pripravených 573 podujatí pre 18 084 návštevníkov. V hubárskej sezóne bola otvorená poradňa, ktorú pravidelne navštevovala verejnosť z mesta i okolia.

Vo výskumnej činnosti sa SMOPaJ zameralo na štúdium histórie jaskyniarstva a dokumentáciu krasových oblastí Slovenského krasu, Demänovskej a Jánskej doliny, Vihorlatských vrchov. V rámci výskumu živej prírody sa pracovníci venovali hlavne inventarizačnému výskumu v krasových oblastiach, ale aj v oblastiach pozmenených činnosťou človeka. Pri riešení výskumných úloh spolupracovali s odbornými pracovníkmi SAV, univerzít, výskumných ústavov doma i v zahraničí. Unikátny nález sa podaril Ing. Petrovi Holúbekovi a Rastislavovi Mirjanskému, keď v jaskyni v Demänovskej doline našli „syčiace uško“ alebo spievajúcu hubu. Nezvyčajné zvuky vydávala po mechanickom a svetelnom podnete.

(Výročná správa SMOPaJ)

DOM MATICE SLOVENSKEJ, resp. jeho dvaja pracovníci sa v polovici roka presťahovali z priestorov na Nábřeží Dr. Aurela Stodolu, ktoré im poskytlo mesto v roku 1994 zadarmo, do kancelárie v Dome služieb na Námestí mieru. V marci a apríli zorganizovali cyklus historických prednášok *Šľachtické rody z Liptova*. Autorom prednášok o Pongrácovcoch a Liptaiovcoch boli riaditeľ Štátneho okresného archívu Mgr. Peter Vítek a publicista Peter Vrlík. V marci sa podujatia zúčastnil aj veľkokontúr *Rádu Konštantína Veľkého* pre strednú a východnú Európu pán Tibor Karol Moyš, predstaviteľ združenia potomkov šľachtických rodov zo Slovenska, Poľska, Ukrajiny a Ruska.

Dvadsaťjúnového júna sa uskutočnilo valné zhromaždenie Miestneho odboru MS. Predával sa na ňom aj najnovší titul usilovného publicistu Ladislava Pašku *Návraty o činnosti MS a Domu MS v rokoch 1991 – 2001*.

KALENDÁRIUM PODUJATÍ

V piatok 5. januára otvorili v maďarskej Békešskej Čabe výstavu **PRAMENE DUCHOVNEJ SILY** o živote a diela evanjelického kňaza Juraja Tranovského a jeho nasledovníkov za účasti riaditeľky Múzea Janka Kráľa PhDr. Eleny Komárovej a autorky výstavy Mgr. Daniely Fiačanovej. Bolo to už druhé uvedenie tejto výstavy v Maďarsku. V auguste minulého roka bola inštalovaná v Kiskőrösi, partnerskom meste Liptovského Mikuláša. *Ludové noviny*, týždenník Slovákov v Maďarsku priniesol 18. januára správu o tom, že výstavu budú môcť vidieť aj záujemci v Slovenskom Komlóši a v ďalších osadách Békéšskej župy obývaných Slováckmi. Výstavu o Jurajovi Tranovskom natrvalo prevzalo slovenské gymnázium v Békešskej Čabe ako dar nášho mesta.

Vo Francúzskom inštitúte v Bratislave bola 10. januára otvorená výstava Ester Martinčekovej - Šimerovej **KAMEY**. Pri tejto príležitosti mala výtvarníčka prevziať najvyššie francúzske vyznamenanie pre zahraničných umelcov *Rád umenia a literatúry Francúzskej republiky (Cravate de Commandeur de l'Ordre des Artes et des Lettres)* udelené francúzskym ministerstvom kultúry. Keďže sa manželia Martinčekovci vernisáže zo zdravotných dôvodov nezúčastnili, prišiel veľvyslanec Francúzskej republiky na Slovensku Georges Vaugier do Liptovského Mikuláša. V piatok 19. januára odovzdal v Galérii P. M. Bohúňa slovenskej maliarke vyznamenanie so slovami: „*Pani Ester Martinčeková-Šimerová patrí medzi významných predstaviteľov nielen slovenského, ale i francúzskeho výtvarného umenia. Francúzska vláda sa preto rozhodla udeliť jej toto vyznamenanie s ohľadom na význam diela umelkyne i na jej veľmi dlhú životnú dráhu.*“ Pani Martinčeková získala v tomto roku aj ďalšie ocenenia. V júni jej rektor Vysoké školy výtvarných umení v Bratislave Ján Hoffstädter odovzdal čestný doktorát školy. Koncom novembra získala Cenu Tatra banky za umenie 2001.

Ester Martinčeková - Šimerová sa narodila v roku 1909 v Bratislave jako Ester Fridrichová. Po matke bol spríbuznená s rodinou Dérerovcov. Po parížskych štúdiách na Académie Julian, Académie d'Art Moderne a na súkromnej maliarskej škole Alexandry Exterovej sa usadila v Bratislave. Počas druhej svetovej vojny žila s manželom v Plzni a Prahe. Po vojne sa vrátila do Bratislavy a v roku 1951 nasledovala druhého manžela, fotografa JUDr. Martina Martinčeka, nútene vyst'ahovaného na Liptov. Odvtedy manželia Martinčekovci žijú v Liptovskom Mikuláši. Pani Ester je v súčasnosti jedinou žijúcou umelkyňou z umeleckej generácie 1909 a jedinou, ktorej tvorba vychádza z parížskej školy, nadväzujúcej na neskorokubistické maliarstvo a na ruskú konštruktivistickú školu. Okrem komornej tvorby tvorila i v oblasti dekoratívnej a monumentálnej, vo sfére divadelného výtvarníctva, interiérovej architektúry, vitráží. Umelkyňa, dožívajúca sa v tomto roku už 92 rokov, bola známa skôr ako autorka obrazov, ale už dlhé roky sa s rovnakou vášňou venovala aj kameám. Kamea je obľúbený útvar, pripomínajúci kamienok, hladký i rôzne tvarovaný. Tieto malé objekty, na ktoré maliarka maľovala, si aj sama sochársky vytvárala. Vznikali tak pôsobivé, intímne plastiky, priam vyzývajúce k dotyku a meditácii. Hoci sa vmestili do dlaní, pôsobili monumentálne. Zrod kameí v ateliéri Ester Martinčekovej-Šimerovej podnikli v 60. rokoch 20. storočia verše francúzskeho básnika Saint-Johna Persa. Každá kamea mala svojmu farebnosť a bola akoby originálnym odliatkom verša. Kamey Ester Martinčekovej-Šimerovej boli stvárnené aj v knižnej podobe. Rovnomennú dvojjazyčnú slovensko-francúzsku publikáciu vydalo v roku 1998 Vydavateľstvo Matices slovenskej. Rozhlasové pásmo o tomto druhu výtvarnej tvorby Ester Martinčekovej *Tam, kde sú ešte prebroditel'né rieky* z pera Emílie Boldišovej uviedol Slovenský rozhlas 3. apríla vo večernom vysielaní.

Výstavu *Kamey* inštalovali v máji v Tatranskej galérii v Poprade. V júni výstava putovala po Francúzsku (Aix en Provence, Annecy,) vďaka grantu, ktoré získal Liptovský Mikuláš od ministerstva kultúry.

(Pravda 11.1.2001, Liptov 16.1.2001, 3.7.2001, Mikuláš júl, príloha Kultúra, FA MJK 10 608)

Fotografickú výstavu „UŽ LEN 20 DNÍ ...“ ALEBO „ALREADY ONLY 20 DAYS“ otvorili vo výstavnej sieni Posádkového domu armády v sobotu 10. februára. Vystavovalo osemnásť mladých členov Fotoklubu X.F.G. pri mikulášskom Dome kultúry a Fotoklubu Liptovský Hrádok pod kuratelou Liptovského osvetového strediska, konkrétne pani Judity Feňvešovej. Z Liptovského Mikuláša to boli Jaroslav Španko, Marek, Paulík, Michal Kurty, Gabriela Kováčová, Zuzana Líšková, Peter Španko, Michal Vrbňák, Ján Brezina ml., Monika Švideková. Vystavujúci z Liptovského Hrádku: Eva Beňová, Vladimír Škuta ml., Svetlana Beťková, Dušan Šulek, Vladimír Surovček, Vlado Škuta st., Peter Illeš, Mária Walker, rod. Škutová. Prijemnú, uvoľnenú atmosféru vernisáže navodili neformálnym vystúpením muzikanti z Martina, bubnujúci na rôznych afrických bubnoch, ktorí svojim výkonom nabili energiou všetkých prítomných. (Liptov 20.2.2001)

V Slovenskom inštitúte v Prahe otvorili vo februári výstavu diel zo sympózia **PLENÉR LIPTOV**, ktorý sa konal na sklonku minulého leta v našom regióne. Vtedy podujatie patrónoval primátor mesta a podporil Rotary club. Výstava šesťdesiatich obrazov umelcov zo siedmich krajín troch kontinentov bola inštalovaná v spolupráci s Americkým centrom a Ruským strediskom pre vedu a kultúru v Prahe. (Liptov 6.3.2002)

Vo štvrtok 1. marca sprístupnili vo veľkej sále Galérie P. M. Bohúňa výstavu **MARTIN MARTINČEK: FOTOGRAFIE**. V minulom roku bola inštalovaná v Slovenskej národnej galérii v Bratislave. Komplexný výber z Martinčekovho diela pripravili A. Hrabušický a Marián Pauer. Autora, ktorý sa pre chorobu vernisáže nezúčastnil, zastupovala manželka pani Ester Martinčeková-Šimerová. Z vážnych dôvodov neprišiel ani Marián Pauer, ktorý mal prezentovať najnovšiu publikáciu Martina Martinčeka *Čas slnka*. Knihu vydala Matica slovenská začiatkom roka s finančnou podporou mesta Liptovský Mikuláš.

AMAFILM NICOLAUS pri Posádkovom dome armády, úspešný neprofesionálny filmový klub produkujúci od roku 1983 zaujímavé amatérske filmy, zabodoval už na prvej tohoročnej súťaži. Na 34. ročníku medzinárodnej súťaže *Střekovská kamera* v Ústí nad Labem získal tretiu cenu za film *Švihrovská дума*, v konkurencii viac ako päťdesiat filmov z Čiech, Nemecka, Rakúska a Slovenska. Film o známom cigánskom primášovi Jozefovi Piťovi, ktorý v rokoch 1836 – 1886 pôsobil v Liptovskom Mikuláši, vznikol pri dvestom výročí narodenia tohoto hudobníka. Film bol ocenený už v minulom roku na celoslovenskej súťaži *Tatranský kamzík* v Liptovskom Hrádku. *Švihrovská дума* získala prvé miesto aj na celoštátnej prehliadke amatérskej filmovej tvorby a videotvorby *Cinema 2001* v júni v Banskej Bystrici. Filmári z Amafilm Nicolaus bodovali na tejto súťaži aj v kategórii reportážnych filmov, kde získali prvé a druhé miesto (*Zimná*

jazda, Slané cesty II.) a v kategórii experimentálneho filmu (*Moje kráľovstvo a Devil's servant*).

(Liptov 13.3.200, 26.6.2001)

Sviatkom neprofesionálneho výtvarného umenia sa stal v poradí už **12. JARNÝ SALÓN 2001** Liptovského osvetového strediska, ktorý otvorili v sobotu 10. marca. Prvýkrát nebola výstava inštalovaná v priestoroch Čierneho orla, ale v troch susediacich objektoch, vo výstavnej sieni Múzea Janka Kráľa, vestibule Pongrácovskej kúrie a výstavných priestoroch Posádkového klubu armády. Jarný salón ponúkol pestrú paletu výtvarných objektov a zároveň priestor pre konfrontáciu jednotlivých tvorcov – výtvarníkov, fotografov a ľudových majstrov. Tento rok sa opäť zvýšila kvalita vystavených diel, pretože salón oboslali aj súčasní žiaci a absolventi ZUŠ a vysokoškóľáci, ktorí podobnú príležitosť vystavovať privítali.

(Liptov 20.3.2001, FA MJK 10 046 – 47)

Tridsiate výročie oslávila **HUDOBNÁ SKUPINA ADMIRÁL** v piatok 27. apríla na veľkom koncerte v Dome kultúry. Plné hľadisko privítalo nielen členov „starého“ Admirálu, ale aj ich potomkov a nasledovníkov, ktorí kráčali v ich šľapajách skupiny pod rovnakým názvom. Admirálov prišla pozdraviť aj Ivona Procházková-Novotná, mikulášska rodáčka, ktorá v druhej polovici 80. rokov spievala so známou slovenskou skupinou Modus. Program moderoval archivár jubilujúcej formácie Milan Koreň, na plátne sa objavovali historické fotografie hudobníkov spred dvoch-troch desiatok rokov. Ťahákom pre niektoré mladšie ročníky divákov (či skôr diváčok) bol hosť večera populárna košická skupina *No Name*, ktorá zdvihla zo sedadiel aj niektorých štyridsiatnikov. Po úspešnom koncerte pokračovala oslava až do rána v priestoroch Posádkového klubu armády. (Liptov 9.5.2001)

FESTIVAL FOLK & TATRY 2001 už jedenásty raz znel priestormi Posádkového klubu armády. Na vrcholnej hudobnej prehliadke Armády SR sa od utorka 24. apríla do štvrtka 26. apríla predstavili sólisti, komorné súbory a skupiny v oblasti folku, rocku i metalu. Z domácich vystúpili *Mince vo fontáne*, *Venusta* a metalové zoskupenie *Hammerheart*. Koncertovalo sa v kine Nicolaus i v susednom Dome kultúry. Po rokoch bol opäť otvorený prechod medzi nimi, takže obe budovy vytvorili jeden celok. Hudobným hosťom festivalu bol známy slovenský country spevák Alan Mikušek, chlapci z *Ploštín punku* a známa skupina *Nocadeň*.

(Liptov 5.2.2001)

FRANCÚZSKA ČEMBALISTKA BEATRICE MARTINOVÁ A HUSLISTA ALEXANDER JABLOKOV pripravili milovníkom hudby výnimočný hudobný zážitok vo štvrtok 10. mája v Galérii P. M. Bohúňa. Interpretovali diela barokových majstrov Bacha, Scarlattiho, Tartiniho. Mladá, 28-ročná čembalistka koncertovala v Európe, Japonsku a v USA nielen ako sólistka, ale aj ako členka komorných formácií. V roku 1998 získala prvú cenu v medzinárodnej súťaži v Brugách a

zároveň aj cenu publika. V roku 1999 bola vyhlásená za objav roka. Huslista Alexander Jablokov, rodák z Alma-Aty žijúci od roku 1981 na Slovensku, nebol mikulášskemu publiku neznámy. Koncertoval tu už niekoľkokrát. Vynikajúci koncert sa uskutočnil vďaka porozumeniu mestského úradu, ktoré ho financovalo.

(Príloha Kultúra)

Zaujímavé podujatie **V RÁZUSOVIE ULIČKE** pripravili v rámci Medzinárodného dňa múzeí a galérií v piatok 18. mája Liptovské osvetové stredisko a Múzeum Janka Kráľa na dvore rodného domu Rázusovcov vo Vrbici. Deti a študenti zo základných a stredných škôl mohli zblízka, priamo pri tvorbe vidieť ľudových umelcov – mikulášsku rezbárku pani Máriu Hrabinskú a košíkára Jaroslava Kompiša z Liptovského Jána. Prácu s kožou predviedli študenti SOU na Vrbickej ulici. Atmosféru starej Vrbice dotvárali hry a piesne detí z detského folklórneho súboru Ďumbier.

(príloha Kultúra, FA MJK 10 421)

Významnou kultúrnou udalosťou roka sa stala vernisáž výstavy akademického sochára Miroslava Ksandra **SOCHY A KRESBA** vo štvrtok 28. júna. Galéria Petra M. Bohúňa ju pripravila k umelcovej sedemdesiatke, ktorú oslávil 11. júla. Vo veľkej sieni sa zišlo mnoho priaznivcov výtvarného umenia a zvlášť majstra Ksandra. Poblahoželať mu prišla aj pani Ester Martinčeková-Šimerová, ktorá sa už len výnimočne zúčastňovala spoločenského života. Jubilantovi sa prihovorili primátor mesta a rektor VŠVU Ján Hoffstädter. Všetci ocenili Mira Ksandra nielen ako umelca, ale aj ako vzácneho človeka. Poďakovanie sa dostalo aj manželke Zdenke Ksandrovej, ktorej energia pomáhala umelcovi najmä po zhoršení jeho zdravotného stavu, ktorý úplne obmedzil jeho sochársku tvorbu. Výstava prezentovala kresby a plastiky viacerých Ksandrových tvorivých období. Podľa kunsthistorikov bol Miroslav Ksandr nedoceneným sochárom, ktorého dielo ešte len čakalo na zhodnotenie. Bol priamym pokračovateľom Bazovského odkazu v sochárskej tvorbe.

(Liptov 3.7.2001)

Medzi filmovými priaznivcami spôsobilo začiatkom júna rozruch **DOČASNÉ ZRUŠENIE KINA NICOLAUS** v Posádkovom klube armády. Zatvorené bolo od 1. júna na základe rozhodnutia Štábu personálneho manažmentu Generálneho štábu Armády SR z ekonomických dôvodov. Prevádzku jediného mikulášskeho kina sa podarilo obnoviť už po mesiaci. Na Ministerstve obrany SR bol osobne rokovať primátor mesta. Prevádzku kina prevzalo mesto prostredníctvom Domu kultúry od 1. júla.

(Liptov 12.6.2001)

KULTÚRNE LETO 2001 ponúklo tento rok bohatú paletu podujatí. Organizovalo ho viacero kultúrnych organizácií, nielen Dom kultúry, ako to bolo pred rokom. Väčšina podujatí sa konala v synagóge na Hollého ulici, prevádzku ktorej

zabezpečovalo Múzeum Janka Kráľa. Ostatné podujatia sa presunuli z Námestia osloboditeľov, kde sa budovala pešia zóna, na Námestie mieru a na Podbreziny.

Prvým podujatím *Kultúrneho leta* a súčasne záverom *Stoličných dní* bolo v nedeľu 1. júla *Popoludnie so spevokolmi Liptova* venované 120. výročiu narodenia Miloša Ruppeldta. V synagóge vystúpili cirkevný spevokol *Svätojánsky prameň* z Liptovského Jána, Okresný učiteľský spevokol *Tatran*, detský spevácky zbor pri mikulášskej ZUŠ a hosť prehliadky *Miejski nauczysielski chór Gorce* z Nového Targu, ktorý zaujal svojim repertoárom i naštudovaním hymnickej piesne Eugena Suchoňa *Aká si mi krásna*. V Dome kultúry 4. júla vystúpil Vojenský umelecký súbor *Ondráš* z Brna s celovečerným programom *Příběhy tancem vyzpívané*. V synagóge bola v júni a júli inštalovaná výtvarná výstava deviatich autorov *Letný piesok* (plastiky, grafiky, odev, závesné obrazy). Vystavovali aj Mikulášania Jaroslav Uhel a Miroslava Kurpasová. V piatok 6. júla vyvrcholil v týchto priestoroch ďalší ročník Letnej školy tanca *Večerom súčasného tanca*. Predstavili sa na ňom účastníci týždenného tanečného sústredu a študenti VŠMU v Bratislave. V nedeľu 14. júla svoju tvorbu v rámci výstavy *Letný piesok* prezentovali na módnej prehliadke absolventky VŠVU. O týždeň neskôr, v nedeľu 22. júla, sa v synagóge konal koncert židovských piesní *Lachayim* (Na zdravie! Buďte zdraví!) so speváčkami Máriou Repkovou, Ervínom Schonhauserom s klaviristom Igorom Bázlikom. V piatok 27. júla sa synagógou rozzvučali nástroje veľkého mládežníckeho dychového orchestra z gréckej Kalamárie. Členovia orchestra pod taktovkou Yiannisa Koukasa predviedli obdivuhodný výkon a vyslúžili si zaslúžený potlesk. Škoda, že v prípade tohoto podujatia zlyhala propagácia, čo poznačilo návštevnosť koncertu. Na druhý deň 28. júla tu zaznel harfový recitál Ivany Boggerovej, našej rodáčky, členky Štátnej filharmónie v Košiciach. Jej koncert, doplnený o prednes básní Ivana Šobáňa ukončil výstavu *Letný piesok*. V auguste ju vystriedala členská výstava združenia *Lege artis* z Prešova. Sedem umelcov vystavovalo obrazy, plastiky a drobné úžitkové predmety. V stredu 15. augusta vystúpila s programom *Shalom Izrael* česká speváčka a gitaristka Michaela Záhorská. Od 27. augusta do 27. septembra bola v synagóge inštalovaná výstava rodiny Petrášovcov - Pavla st., Alojz a Pavla ml. *Z rodinnej palety*. Medzi maľbami sme našli portréty niektorých súčasných mikulášskych podnikateľov. Na Námestí mieru sa v nedeľu 12. augusta konal prvý ročník prehliadky dychových hudieb Liptova *O Cenu Františka Horáka*, ktorú pripravilo LOS. Podujatia *Kultúrneho leta* pokračovali aj na Podbrezinách. V nedeľu 19. augusta sa na terase supermarketu Delvita, predstavili folkové, bluegrass a trampské skupiny i sólisti. na podujatí *Letokruhy 2001*.

(Liptov 24.7.2001, 11.9.2001, Príloha Kultúra, FA MJK 10 423, 10 425, 10 628 – 10 631, 10 633 – 34)

V septembri sme si na dvojdňovom spomienkovom podujatí **POCTA RUPPELDTOVCOM** pripomenuli 120. výročie narodenia Miloša Ruppeldta, hudobného skladateľa a organizátora hudobného života na Slovensku, ktorý sa narodil 29. mája 1881 v našom meste. V sobotu 15. septembra sa v zborovej

miestnosti starej evanjelickej fary stretlo asi tridsať poslucháčov, najmä z radov starších Mikulášanov. Zhliadli audiovizuálny program Mgr. Jána Schultza *Bolo raz jedno CD alebo To bol profesor Miloš Ruppeltdt*. Autor, inak aj spevák a konferencier Spevokolu slovenských učiteľov predstavil zakladateľa spevokolu Miloša Ruppeltdta zaujímavým slovom, obrazom i reprodukovanou hudbou. Ďalšie informácie o jubilatovi, i celej rodine Ruppeltdtovcov prinieslo aktuálne monotematického čísla časopisu *Región*, ktorý pri tejto príležitosti vydalo Liptovské osvetové stredisko. V nedeľu 16. septembra pokračovali oslavy slávnostnými spomienkovými bohoslužbami v evanjelickom kostole. Popoludní v ňom koncertoval jubilujúci *Okresný učiteľský spevácky zbor Tatran* pod taktovkou Ľubomíra Rašího. Na tradície pôvodného spevokolu Tatran založeného v roku 1871 Karolom Ruppeltdtom Milošovým otcom, nadviazali v roku 1973, keď už existujúci učiteľský spevácky prijal čestný názov Tatran. Asi stovke poslucháčov sa predstavil zbor v komornejšom obsadení ako zvyčajne. Host'om koncertu bol sláčikový orchester ZUŠ s dirigentkou, učiteľkou Zdenkou Markovou. Na záver koncertu odovzdala riaditeľka LOS Mária Kubíková speváckemu zboru pozdravný list a primátor MUDr. Alexander Slafkovský finančnú odmenu.

(príloha Kultúra, FA MJK 10 462 - 64)

V nedeľu 16. septembra sa uskutočnilo aj ďalšie veľké kultúrne podujatie. V synagóge sa už deviatykrát konal koncert **MOSTY - GESHARIM 2001**, s účinkujúcimi Mariánom Vargom (klávesy, syntetizátor), Jurajom Burianom (gitara) a komorným orchestrom *Solamente Naturali* s dirigentom Martinom Majkútom. Jeho hráči hrali na originálnych barokových nástrojoch. V artikulórnem evanjelickom a. v. kostole vo Svätom Kríži - Lazisku, s ktorým synagógu spájali rozhlasové linky, spievala známa česká speváčka a herečka Iva Bittová. Koncert zaznamenávala Slovenská televízia pre svoje vianočné vysielanie, čomu zodpovedala aj scénická úprava interiérov oboch kostolov. V synagóge boli okná v svätyni zakryté modrou fóliou. Vianočnú atmosféru umocňoval blikot desiatok sviečok rozmiestnených po celom objekte. Vo Svätom Kríži bola komornejšia atmosféra s rovnako modrým nasvietením a umelo vyrábanou hmlou. Kostol naplnili väčšinou mladí ľudia zvedaví na inštrumentalistku Ivu Bittovú, ktorá svojím výkonom potvrdila svoju skvelú muzikantskú povesť. Do synagógy prišlo najviac divákov v histórii *Mostov*, bolo ich tu približne päťsto. Medzi nimi sme stretli pravidelného účastníka, jedného zo zakladateľov podujatia v roku 1991 - exprimátora Bratislavy Petra Kresánka s manželkou. Koncert produkoval exminister kultúry Ladislav Snopko.

(FA MJK 10 626)

Jedným z tohtoročných vrcholov kultúrneho života na Slovensku sa stala výstava **KOLOMAN SOKOL** v Mirbachovom paláci v Bratislave. Výstava bola projektom firmy Henkel, ktorá už v minulých rokoch na Slovensku prezentovala diela významných svetových umelcov so slovenskými koreňmi (Andy Warhol, Dežo Hoffmann). Firma sa ujala diel mikulášskeho rodáka Kolomana Sokola, ktoré na Slovensko koncom minulého roka priniesli riaditeľ Galérie P. M. Bohúňa PhDr.

Karol Maliňák s primátorom mesta. Majster Sokol zapožičal 48 grafík budúcemu Centru Kolomana Sokola a dve grafiky mestu Liptovský Mikuláš. Vernisáž výstavy 27. novembra sa stala významnou spoločenskou udalosťou, vstup na ňu umožňovala len osobná pozvánka. Uskutočnila sa za účasti mnohých osobností kultúry i politiky, medzi inými aj ministra kultúry Milana Kňažka a ministra zahraničných vecí Eduarda Kukana. Výstava mala nevídanú mediálnu podporu, tlač o nej prinášala celostránkové inzeráty s mottom „Koloman Sokol nepotrebuje Picassa, na to, aby bol veľký“. Hoci sa v záplave všakovakých informácií nepísalo o tom, ako sa vzácne diela na Slovensko dostali, bol v tlači medializovaný vznik *Centra Kolonama Sokola* v Liptovskom Mikuláši, ktoré sa malo otvoriť v decembri budúceho roku pri storočnici svetoznáameho grafika.

December sa niesol v znamení „krstov“ nových hudobných nosičov, kníh a viacerých vianočných programov. Folková skupina **MINCE VO FONTÁNE** uviedla 12. decembra v Dome kultúry do života svoj nový album s názvom *Svetlo*.

O deň neskôr, 13. decembra prijal primátor Alexander Slafkovský pozvanie privítať do života najnovšiu knihu PhDr. Sone Kovačevičovej, rod. Zuffovej. **PRESKAKOVANIE POLIENOK.** V bratislavskom Klube slovenských spisovateľov sa konala milá slávnosť pri osemdesiatinách našej poprednej etnografky. Pani Kovačevičová sa narodila 12. decembra 1921 v Liptovskom Svätom Mikuláši. V knihe spomína na svoje rodisko, najbližšiu i širšiu rodinu, okruh priateľov, atmosféru medzivojnového Mikuláša i povojnovej Bratislavy. Kniha mohla potešiť všetkých starších Mikulášanov, pamätníkov „lepších čias“ i všetkých záujemcov o pekné, ľudské rozprávanie o nedávnej minulosti nášho mesta.

Veľká sála Domu kultúry ožila v druhej polovici decembra výpravnými vianočnými programi, ktoré sledovali väčšinou plné hľadiská. Pre svojich priaznivcov, väčšinou mladých ľudí, ale aj rodičov pripravila svoj celovečerný program úspešná dievčenská tanečná skupina **MAGIC EYES**. Na tradičnom vianočnom koncerte vystúpili aj žiaci Základnej umeleckej školy. Liptovské osvetové stredisko s Múzeom Janka Kráľa skomponovali klasické vianočné pásmo **HORY, HORY BETLEHEMSKÉ** v ktorom sa prelínal folklór, zborový spev i umelecké slovo. Už niekoľko rokov sa vo vianočnom čase prezentoval aj detský folklórny súbor Ďumbier, tento rok v pásme **UŽ IDÚ VIANOCE**.

(Príloha Kultúra)

V. CIRKEVNÝ ŽIVOT

V májovom sčítaní obyvateľov, domov a bytov sa obyvatelia nášho mesta prihlásili k týmto cirkvám a náboženským organizáciám:

Rímsko-katolícka cirkev	11 513 obyvateľov
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	8 736
Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia	313
Grécko-katolícka cirkev	234
Evanjelická cirkev metodistická	126

Bratská jednota baptistov	88
iné cirkvi	57
Pravoslávna cirkev	56
Kresťanské zbory	48
Reformovaná kresťanská cirkev	19
Cirkev československá husitská	18
Cirkev adventistov siedmeho dňa	16
Židovská náboženská obec	15
Apoštolská cirkev	10
Starokatolícka cirkev	6
Cirkev bratská	5
nezistené vyznanie	1 100
bez vyznania	10 647 obyvateľov

V percentuálnom vyjadrení to znamená, že v Liptovskom Mikuláši žilo 34,88 percent rímskych katolíkov, 26,47 percent evanjelikov a. v., necelé percento jehovistov a gréckokatolíkov. Počet obyvateľov bez vyznania tvoril 32,26 percent z celkového počtu 33 007 obyvateľov mesta.

Cirkevný život katolíkov sa sústreďoval do troch farností v Liptovskom Mikuláši, Palúdzke a Okoličnom. V súvislosti s rozdelením Liptova na dva dekanáty v Liptovskom Mikuláši a Ružomberku sa na jar dekanom stal Vladimír Saniga z Liptovského Jána. Tým sa skončilo funkčné obdobie prodekana Michala Vitkovského z liptovskomikuláskej farnosti. Ako kaplán tu naďalej pôsobil Marek Biel a ako výpomocný kňaz Zoltán Reiter a ..... **ako sme uviedli v zápise z minulého roku.** V kostole sv. Mikuláša pokrstili 105 detí, sobášili 42 párov a pochovali 60 zomrelých. Sväté omše sa v pracovných dňoch konali ráno a večer, v nedele a sviatky päťkrát denne. Farskú charitu viedla pani Hilda Vechterová. Deti a mládež sa pravidelne stretávali v rámci Hnutia kresťanských spoločenstiev eRKO. Cez prázdniny absolvovali letný tábor v Liptovských Kľáčanoch. Každoročne sa v období Vianoc zapájali do zbierky *Dobrá novina*. Tridsať koledníkov navštívilo v meste približne štyridsať rodín, v ktorých vyzbierali 16 tisíc korún. Spolu s peniazmi z ostatných kútov Slovenska prispeli k zlepšeniu kvality života obyvateľov afrických krajín. V roku 2000 sa podarilo na Slovensku vyzbierať 8,5 milióna korún, ktoré pomohli pri stavbe troch základných škôl a dvoch nemocníc. Na sviatok sv. Mikuláša 6. decembra sa konala odpustová slávnosť, ktorej súčasťou bol aj vynikajúci koncert komorného dychového telesa *Junior Brass Quintet*. Po ňom nasledovala slávnostná svätá omša. Vo vianočnom čase sa v kostole predstavila mladá hudobná skupina *Clesta Verde* s druhou rockovou omšou *Vianoce sú iba raz na rock*. V rámci niekoľkoročných ekumenických kontaktov nacvičili spojené spevokoly sv. Mikuláša a evanjelický spevokol pod vedením Ľubomíra Rašiho *Vianočnú omšu* od A. Kmeťa. Vystúpili v kostole sv. Mikuláša i v evanjelickom chráme na Tranovského ulici. Vo filiálke mikuláskej fary v Ondrašovej pokračovala prestavba kostola, prerušená načas pre nedostatok financií. Na jeho dostavbu venovalo mesto 100 tisíc Sk.

Vo farnosti v Okoličnom pôsobil farár Ján Garaj, známy svojou záľubou v cyklistike, ku ktorej pritiahol aj mladých veriacich. Pripravili už deviaty ročník Don Bosco TOUR a uskutočnili tretí ročník cyklistickej časovky do vrchu Podbreziny – Veterná Poruba za účasti 50 cyklistov. Záujem sa rozšíril na celé Slovensko, takže Okoličné navštevovalo každý mesiac 15 – 25 chlapcov. Kontakty nadviazali aj s českými a poľskými cyklistami. Celé snaženie smerovalo k duchovnej obnove mladých ľudí a nadväzovaniu nových priateľstiev.

(Liptov 15.1.2002, 22.1.2002)

EVANJELICKÝ A. V. CIRKEVNÝ ZBOR evidoval v tomto roku 2 478 členov, čo bolo o 219 viac ako v roku 2000. Do zboru pristúpilo 13 členov, vystúpili piati, aby prešli do Kresťanského spoločenstva. Zborovými farármi boli Mgr. Libor Bednár a Mgr. Marián Bochnička, ktorý bol v minulom roku národným farárom. Po voľbe bol 6. mája inštalovaný za zborového farára. Kaplánka Mgr. Renáta Degúlová odišla od 1. septembra do Vranova nad Topľou na miesto seniorálnej kapláanky. Hlavné služby Božie sa konali v nedele a sviatky v kostole na Tranovského ulici a každú druhú nedeľu v kostole v Ondrašovej a modlitebni v Okoličnom. Večerné služby Božie sa slúžili od januára do apríla v starej fare na Tranovského ulici, od mája do októbra v kostole vo Vrbici a v novembri, decembri opäť v starej fare. Služby Božie bývali každú druhú sobotu aj v penzióne na Podbrezinách. O dianí v cirkevnom zbore informoval zborový časopis *Vrbickosvätomikulášske zvesti*.

Počas roka bolo pokrstených 32 detí a 13 dospelých, sobášených 8 párov a pochovaných 60 veriacich. Konfirmácie 10. júna sa zúčastnilo 28 detí a 9 dospelých. Biblická a vnútromisijná práca v zbore prebiehala pri stretnutiach s dospelými, mládežou i deťmi. Tie mali na fare svoju besiedku a v rámci nej biblické vyučovanie, ktoré prebiehalo súbežne s nedeľnými službami Božími. Kaplánka Renáta Degúlová pripravila pre deti počas prázdnin týždňový denný tábor na starej fare. Mládež vo veku 13 – 14 rokov (prevažne žiaci evanjelickej ZŠ) mala biblické hodiny v piatok. Ženy sa pri biblickom štúdiu stretávali pod vedením Janky Žiaranovej. Náboženstvo sa vyučovalo na všetkých základných školách (509 žiakov) na gymnáziu (38 študentov), dievčenskej odbornej škole a SOU obchodnom (27 študentov). Na vyučovaní sa okrem zborových farárov podieľali aj kaplánka Renáta Degúlová, Mgr. Vladimír Pavlík (farár zo Závažnej Poruby), farárky Mgr. Lýdia Lehotská, Mgr. Katarína Hudáková a Mgr. D. Veselá.

V evanjelickom kostole sa v nedeľu 27. mája konali celoslovenské slávnosti k 365. výročiu vydania *Cithary sanctorum*, prvého evanjelického spevníka. Zúčastnil sa ich aj slovenský evanjelický spevokol *Prúdy* z juhoslovenskej Kovačice s dirigentom Pavlom Tomášom. V kostole koncertovali 26. mája s výberom najkrajších a najznámejších piesní z *Cithary sanctorum*, čím predstavili svoje CD a MG nosiče *Bože veľký od večnosti*, ktoré vydal Transcius. Oslavy výročia skončili seminárom v priestoroch MsÚ na tému *Juraj Tranovský a Cithara sanctorum v dejinách a prítomnosti evanjelickej cirkvi*, ktorý viedol generálny biskup ECAV na Slovensku Július Filo.

V septembri si členovia zboru v rámci slávnostných služieb Božích pripomenuli život a dielo rodiny Ruppeltdovcov.
(Farárska správa za rok 2001, príloha Cirkvi, FA MJK 10 612-617)

Niektoré cirkvi vyšli zo svojich kostolov medzi obyvateľov a návštevníkov mesta. Čulé aktivity sme zaznamenali zvlášť v Miestnom združení **YMCA** na Slovensku (Kresťanské združenie mladých ľudí). Mikulášske združenie patrilo medzi 18 miestnych združení na Slovensku. Ich členovia pracovali systematicky s deťmi a mládežou, pravidelne organizovali letné tábory, udržovali a rozvíjali vzťahy so zahraničnými partnermi. V piatok 11. apríla v Dome kultúry pripravili stretnutie s nóorskymi členmi YMCA. Počas roka organizovali cyklus vzdelávacích podujatí pre mládež. Na tomto mieste chceme pripomenúť krátku históriu YMCA. Young Men's Christian Association - Kresťanské združenie mladých ľudí bola založená v Londýne roku 1844 ako kresťanský servis pre mladých ľudí žijúcich v priemyselných mestách. YMCA je dobrovoľné, nepolitické a necirkevné združenie. Jeho dobrovoľní pracovníci vedení kresťanskými ideálmi slúžia mladým ľuďom bez ohľadu na pohlavie, rasu, národnosť, náboženské vyznanie, sociálne postavenie či politické presvedčenie. YMCA začala na Slovensku pôsobiť v roku 1921. Priniesla k nám niekoľko nových a dovtedy neznámych športov, ako boli basketbal, volejbal či lukostreľba. Rovnako medzi prvými začala pôsobiť v oblasti detských letných rekreačných táborov. Počas Slovenského štátu bola YMCA zrušená a jej majetok bol zabavený. Po vojne bola opäť obnovená a vrátil sa jej aj majetok. V roku 1951 však bola jej činnosť opäť prerušená a majetok protiprávne prebral štát. V roku 1990 bolo združenie YMCA obnovené, ale štát jej majetok nevrátil.

Vo štvrtok 30. augusta popoludní pred okresným úradom a večer v synagóge vystúpili členovia kresťanského spoločenstva *Agape* z Trnavy. Mladí katolíci, väčšinou vysokoškoláci na evanjelizačnej cesty po mestách Slovenska šíрили svedectvo o Ježišovi Kristovi hudbou, slovom a divadlom. V synagóge sa predstavili evanjelizačným predstavením *Pán Zástupov*.
(SME 1.6.2001, príloha Cirkvi)

Na vojenskom cintoríne na Háji-Nicovom posvätili 6. decembra **NOVÝ DREVENÝ KRÍŽ**. Trojmetrový kríž – symbol kresťanov tu bol na žiadosť občanov osadený ešte pred Pamiatkou zosnulých, v novembri. Jeho darca chcel zostať v anonymite. Kríž vysvätili traja kňazi, katolícky kaplán Marek Biel, evanjelický farár Marián Bochnička a vojenský katolícky duchovný Peter Švehra. Bol to prvý kríž umiestnený medzi vyše tisícov hrobov príslušníkov 1. českolovenského armádneho zboru od jeho vzniku pred štyridiatimi rokmi. Cintorín s pamätníkom nad mestom bol sprístupnený 9. mája 1961.
(Liptov 11.12.2001, FA MJK 10 596 –97)

VI. ZDRAVOTNÍCTVO

NEMOCNICA S POLIKLINIKOU (NsP) sa aj tento rok nachádzala, rovnako ako celé zdravotníctvo, v zlej finančnej situácii. Dlhy voči dodávateľom z mesiaca na mesiac narastali. Spôsobovali ich minimálne platby, resp. neuhrádzanie zdravotných výkonov zdravotnými poisťovňami. Navyše, od 1. júna vstúpila do platnosti nová platová úprava zdravotníckych pracovníkov bez finančného navýšenia, čo v praxi prinieslo ďalšie zvýšenie zadĺženosti nemocnice.

Ku koncu tohto roka dosiahli nesplnené záväzky mikuláskej nemocnice 137,337 mil. Sk. Na druhej strane, dlh zdravotnej poisťovne Perspektíva voči nemocnici vo výške 23 mil. Sk sa nedarilo uplatniť, vzhľadom na vyhlásenie konkurzu na majetok tejto poisťovne. V takýchto podmienkach sa len veľmi ťažko darilo udržať akú-takú prevádzku. Niektorí dodávatelia liekov a zdravotníckeho materiálu začali v júni a júli vymáhať svoje pohľadávky prostredníctvom súdnych exekútorov. Finančné prostriedky nemocnice ledva stačili na mzdy zamestnancov. Táto situácia znamenala len každodenný zápas „o prežitie“ a neumožňovala koncepčnú, plánovanú a rozvojovú činnosť. Manažment nemocnice riešil po celý rok problémy s dodávkou liekov a zdravotníckeho materiálu, ktoré dodávatelia odmietli distribuovať na dlh. Nevykonávala sa potrebná údržba strojov a zariadení. Pokračovali transformačné kroky a optimalizáciou posteľového fondu nemocnice. Počet lôžok sa v tomto roku znížil o ďalších 28 postelí, takže kapacita zariadenia klesla na 459 lôžok (do 30.6. 2000 ich bolo 520). Zrušené boli lôžka na detskom oddelení (6), gynekologicko-pôrodníckom (10), ortopédii (5) a urológii (3). Racionalizačnými opatreniami sa znižovali nároky na ústavnú starostlivosť jej presunom do ambulantnej starostlivosti v prípadoch, kde to liečebný proces umožňoval. V rámci transformácie nemocnica odovzdala, po súhlase MZ SR, Krajskému úradu v Žiline budovu bývalého pľúcneho pavilónu, z ktorého sa mal stať domov dôchodcov pre zdravotne postihnutých občanov.

V priebehu roka nastúpili do funkcií, po predchádzajúcom výberovom konaní, noví primári. Od 1. februára na psychiatrické oddelenie MUDr. Homayun Shahpesandy, od 1. apríla na rádiodiagnostické oddelenie MUDr. Adriana Rajníková. Námetníčkou riaditeľa NsP pre ošetrovatel'stvo bola menovaná Mgr. Jana Koleňová.

V rámci priestorového vybavenia sa začal v marci využívať objekt Centrálné sklady a dielne. V prízemnej časti boli umiestnené centrálny sklady MTZ, údržbárske dielne, autodielňa, garáže. Na poschodí bola finančná učtáreň, oddelenie financovania a cien, úsek investičnej výstavby, lekárska knižnica. Zlikvidovaný bol drevený barák (bývalé kancelárie NsP) postavený ešte v roku 1958, ktorý už nevyhovoval platným bezpečnostným predpisom.

Výrazný úspech nemocnica zaznamenala len na úseku investičnej výstavby, keď sa vďaka pochopeniu ministerstva zdravotníctva a mesta Liptovský Mikuláš podarilo vybaviť úver na dostavbu nového chirurgického pavilónu. Z Prvej komunálnej banky bolo čerpaných 42,9 mil. Sk. Ministerstvo zdravotníctva pridelo tento rok na dostavbu 54 mil. Sk. Pavilón sa začal stavať ešte v roku 1991 s predpokladaným termínom ukončenia v decembri 1994. Stavebná časť chirurgického pavilónu bola ukončená 31. decembra tohoto roku.

Pracovníci psychiatrického oddelenia pripravili 23. mája pre širokú verejnosť *Deň otvorených dverí na psychiatrii*, v rámci *Roka duševného zdravia*. Každú hodinu odznela krátka informačná prednáška, po ktorej nasledovala voľná diskusia a prehliadka oddelenia. Informácie sa týkali tém: *Ako vyzerá bežný deň na psychiatrickom oddelení, Čo je to denný stacionár a čo sa tam deje, Možnosti liečby psychických ochorení, čo je elektrošoková liečba, Alkoholizmus a drogové závislosti, Sociálne a právne problémy v psychiatrii, zbavenie svojprávnosti, Miesto psychoterapie v liečbe duševných porúch, Môžu sa psychické poruchy prejavovať telesným ochorením?, Je schizofrénia rozdzvojenie osobnosti ?*

S rovnakými problémami ako v nemocnici sa každodenne stretávajú aj **SÚKROMNÍ AMBULANTNÍ LEKÁRI A LEKÁRNICI**. Dlhy zdravotných poisťovní voči nim narastali. Na protest zostali v máji lekárne na týždeň zatvorené. Regionálna lekárnická komora zabezpečila, aby bola každý deň jedna lekáreň otvorená. Podľa predsedníčky komory Viery Mokrišovej mali lekárnici v máji uhradené pohľadávky len za november minulého roku. Proti svojmu nízkemu ohodnoteniu protestovali na jeseň aj súkromní lekári. Keď sa im nepodarilo dohodnúť s ministerstvom zdravotníctva, zvolili originálnu formu protestu. V septembri na jeden deň zatvorili ambulancie a vzdelávali sa o ochrane zdravia a bezpečnosti pri práci. O dva týždne (11.–12. októbra) neotvorili ordinácie už na dva dni. Napriek kolapsu financovania zdravotníctva a veľkému zadĺženiu lekární, ani jedna z piatich lekární v meste neskrachovala.

Liga proti rakovine organizovala už piaty raz **DEŇ NARCISOV**. V piatok 6. apríla sa v uliciach mesta pohybovali skupinky študentov Strednej zdravotníckej školy, Gymnázia M. M. Hodžu, aby spolu s poslancami MsZ a ďalšími dobrovoľníkmi, ponúkali žlté narcisy ako symboly solidarity s onkologickými pacientmi. Umelé i živé kvietky na odevoch i v rukách ľudí rozžiarili uponáhľané ulice. Verejná zbierka na konto Ligy proti rakovine vyniesla v našom meste 109 913 Sk. Popoludní bol pre všetkých, ktorí prispeli na dobrú vec, pripravený v Dome kultúry *Koncert vd'ačnosti*. Pre približne 300 divákov vystúpili žiaci hudobného a tanečného odboru ZUŠ. Celoslovenská zbierka na podporu programov prevencie, včasnej diagnostiky, výskumu a liečby rakoviny vyniesla nevídanú sumu 9 525 383 Sk.

Opäť po roku, 7. júna sa uskutočnila akcia Asociácie Zdravých miest Slovenska podporená spoločnosťou Pfizer a mestskými úradmi jednotlivých miest - podujatie **ZDRAVÉ MESTÁ 2001 – Pfizer za kvalitu života**. Občania mesta si vo vestibule MsÚ dali vyšetriť hladinu cholesterolu v krvi, krvný tlak, percento tuku v tele a na ich špeciálne otázky odpovedali internista, urológ, psychológ, resp. psychiatier a odborník na výživu. K dispozícii bolo množstvo informačných letákov o rôznych zdravotných problémoch a chorobách vydaných firmou Pfizer. Ponuku využilo 97 obyvateľov s priemerným vekom 42,4 rokov, väčšinou žien. V našom meste sa tejto akcie zúčastnilo najmenej mužov zo všetkých členských miest (23,7 percenta). Podľa výsledkov dotazníkového prieskumu mala priemerná návštevnosť tohoto podujatia (v rámci celého Slovenska) 49,9 roka,

úplné stredoškolské vzdelania, bola vydatá, zamestnaná a nefajčiarka. Informácie o zdravom životnom štýle čerpala predovšetkým z médií, venovala sa práci v záhradke a prechádzkam.

(Mikuláš august, príloha Zdravotníctvo)

Spolok lekárov Liptova s NsP usporiadali v piatok 19. októbra **26. LIPTOVSKÝ LEKÁRSKY DEŇ**. Seminár bol venovaný onkológii, jej diagnostike a liečbe. V zasadačke MsÚ sa stretlo približne sto lekárov, odborníkov z celého Slovenska. Nádorové ochorenia sa stali druhou najčastejšou príčinou úmrtí, hneď po srdcovo-cievnych chorobách. Ich počet neustále stúpal. Štatistické údaje z liptovského regiónu ukazovali až desaťpercentný nárast oproti minulému roku. Vzhľadom na finančne náročnú diagnostiku i liečbu onkologických pacientov, vyzývali lekári občanov k aktívnemu prístupu k zachovaniu svojho zdravia odstránením škodlivých návykov – fajčenia, alkoholu, uplatňovaním zásad zdravej výživy a zdravého životného štýlu.

VII. SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V oblasti sociálnej starostlivosti sa samospráva zamerala na prevádzku detských jasí, klubov dôchodcov, rómsku problematiku a zo zákona vyplývajúce poskytovanie jednorazovej dávky sociálnej pomoci. Podľa údajov oddelenia kultúry, školstva, mládeže, športu, sociálnych vecí a zdravotníctva mestského úradu bolo v tomto roku podaných 123 žiadostí občanov o poskytnutie takejto pomoci. Z toho 58 žiadostí nezodpovedalo podmienkam pre priznanie dávky, pretože občania boli v hmotnej núdzi zo subjektívnych dôvodov. Jednorazové dávky boli priznané v 65 prípadoch vo výške 95 114 Sk. Najčastejšími žiadateľmi boli rozvedené matky s maloletými deťmi a občania prepustení z výkonu trestu.

Vo februári predložil zástupca primátora Ing. Jozef Repaský poslancom MsZ **KONCEPCIU ROZVOJA CHÝBAJÚCICH SOCIÁLNYCH ZARIADENÍ**. Stalo sa tak v súvislosti s prechodom kompetencií zo štátnej správy na samosprávu od januára 2003. Veľká časť sociálnych služieb (organizovanie spoločného stravovania, opatrovateľská služba a ďalšie) sa mala presunúť na obce a mestá. Nedostatok týchto zariadení s mestskou i okresnou pôsobnosťou malo aspoň čiastočne riešiť prebudovanie infekčného, resp. pľúcneho pavilónu v areáli nemocnice na domov dôchodcov pre 40 – 60 zdravotne postihnutých žiadateľov. Výhodou tohoto riešenia mala byť dostupnosť zdravotníckej starostlivosti a zabezpečenie stravovania. V koncepcii sa počítalo aj s rozšírením Domova dôchodcov-penziónu na Podbrezinách o kuchynsko-jedálenský blok s kapacitou 200 – 250 podávaných jedál, na ktorý by mesto prispelo čiastkou 500 tis. Sk. Tento blok mal zabezpečiť stravovanie nielen pre klientov domova, ale i starších a sociálne odkázaných obyvateľov Podbrezín. V koncepcii boli perspektívne začlenené aj vytvorenie mestskej nocľahárne, strediska hygieny, práčovne a vývarovne jedál pre sociálne odkázaných.

V rozpočte mesta bola naplánovaných 192 tisíc korún na prevádzku šiestich **KLUBOV DÔCHODCOV (KD)**: KD I. Vajanského ulica (133 členov, vedúca Emília Šed'ová), KD II. Vajanského ulica (173 členov, vedúca pani Šatková), KD Iľanovo (55 členov, vedúca pani Tatarková), KD Bodice (63 členov, vedúci Ing. Gallo), KD Podbreziny so sídlom v Okoličnom (počet členov 48, vedúca pani Dzurošková) a od júna tohoto roku aj KD Demänová (počet členov 150, vedúca pani Zelinková). Najnovší klub dôchodcov získal priestory v bývalom domovníckom byte v Kultúrnom dome v Demänovej. Hoci sa na činnosť klubov z mestských financií použilo 160 626 Sk, rozhodli sa dôchodcovia hľadať sponzorov a odhlasovali aj zvýšenie členských príspevkov, aby mohli naplniť svoje zámery a ciele pri aktívnom trávení voľného času. Klub dôchodcov I. na Vajanského ulici pripravil 25. septembra stretnutie spriatelенých klubov dôchodcov regiónu stredného Slovenska. Pri tejto príležitosti otvorili výstavku drevorezieb, plastík a olejomalieb Márie Hrabinskej, J. Nemca a ručných prác členiek klubu. V októbri *Mesiaci úcty k starším* venoval mestský úrad s Domom kultúry dôchodcom vydarené tanečné predstavenie žiakov ZUŠ *Malý princ*.

Mesto prevádzkovalo dvojce **DETSKÝCH JASLÍ**. Kapacita Inštrukčných detských jaslí na Komenského ulici bola od marca znížená o päť miest, na celkových päťdesiat miest, a to na základe kontroly Štátneho zdravotného ústavu v Liptovskom Mikuláši. Prevádzku zariadenia zabezpečoval 14-členný kolektív. Keďže v priebehu roka pokračoval pokles detí v jaslách (rodičia presúvali svoje deti do materských škôl i pred dovŕšením dvoch rokov veku dieťaťa), prijali poslanci MsZ v októbri uznesenie, podľa ktorého bolo dočasne uzavreté jedno oddelenie s kapacitou 15 detí na dobu, pokiaľ sa nezvýšili záujem o tieto jasle. Rozpočet jaslí bol naplánovaný vo výške 1,005 mil. Sk.

Detské jasle s oddelením rehabilitácie na Kuzmányho ulici mali kapacitu 35 detí, o ktoré sa staral 17-členný pracovný kolektív. Do oddelenia rehabilitácie sa deti prijímali na základe doporučenia detského neuróloga MUDr. Pajora. Rehabilitácia prebiehala podľa pokynov odborníka Vojtovou metódou. Kapacita oddelenia bola 10 detí. Rozpočet zariadenia 677 tisíc korún bol oproti minulému roku nižší o 33 tisíc korún.

V Hlbokom, kde žilo tristo Rómov, malo v budúcnosti vzniknúť aj **RESOCIALIZAČNÉ CENTRUM PRE RÓMOV NOVÝ SVET**, ktorého projekt vypracovali na referáte sociálnych vecí MsÚ. Rozpočet projektu počítal s grantom z Úradu vlády SR. Na prestavbu a adaptáciu objektov bývalého športového klubu a ubytovne v tesnej blízkosti rómskej osady bolo potrebné 1,5 mil. Sk. Základnou funkciou centra malo byť pozitívne pôsobenie hlavne na rómske deti a mládež z osady, vplývanie na ich sociálne a hygienické návyky a postupné zlepšovanie ich sociálneho kontaktu s okolím. Väčšina detí z Hlbokého nemala takmer žiadne podmienky na prípravu do školy, ale ani na zmysluplné prežívanie voľného času. V júli s mestským úradom nadviazali kontakty predstavitelia programu *Rómske práva a prístup k spravodlivosti v Európe*, ktorý vznikol vo Veľkej Británii a mal aj podporu tamojšej vlády. Realizovali ho už v Pardubiciach v Českej republike. Stretli sa s Rómami, zástupcami štátnej správy a zariadení, ktoré sa podieľali na tejto práci. Program si kládol za cieľ

zlepšiť vzťahy menším (aj Rómom) s ostatnými obyvateľmi i verejnou i mestskou samosprávou. Integráciou Rómom v meste sa zaoberal aj mladý Newyorčan Eben Friedman, študent politológie, ktorý momentálne pôsobil v Spoločenskovednom ústave SAV v Košiciach. Vo svojej práci porovnával postavenie a život Rómom na Slovensku a Macedónsku. Informácie zbieral prostredníctvom dotazníkového prieskumu. Na základe videného a zažitého považoval Liptovský Mikuláš v oblasti vzťahov Rómom a majoritného obyvateľstva (dôvera v políciu, diskriminácia) za nadštandardné mesto v celoslovenskom meradle. (Liptov 24.7.2001, 31.7.2001)

Už šiesty rok sa v **PÁLKOVOM CENTRE – KRÍZOVOM STREDISKU** starali o deti a mládež s poruchami správania, ktorých výchova bola narušená alebo vážne ohrozená. Pre deti predškolského veku bol určený projekt primárnej prevencie v materských školách *Zdravie pre deti - deti pre zdravie*. Ďalší projekt predovšetkým pre rómske deti bol po štyroch stretnutiach pre nezaujímavosť rodičov ukončený. V skupine detí staršieho školského veku (5.– 9. ročník ZŠ) mali pracovníci centra už viacročné skúsenosti. Komunita s dvadsiatimi deťmi sa stretávala raz týždenne. Zamerali sa najmä na zvládnutie agresívneho správania, asertivitu, na predchádzanie experimentovania s návykovými látkami, hodnotovú orientáciu, riešenie konfliktov a podobne. Pravidelne sa stretávala aj komunita rómskych detí. Ďalšiu skupinu tvorili deti zo sociálne málo podnetného prostredia. Táto aktivita vznikla v spolupráci s odborom sociálnych vecí a rodiny okresného úradu. Práca komunity bola zameraná najmä na záujmy, záľuby, aktívne využívanie voľného času, sebazpoznanie, priateľstvo, hodnotovú orientáciu a komunikáciu. Dôležitou súčasťou činnosti Pálkovho centra boli aj prevenčné aktivity *Daj mi šancu*. V piatich základných školách, šiestich stredných školách a odborných učilištiach sa ich zúčastnilo približne 675 žiakov a študentov. Vo svojich aktivitách pokračovala aj rovesnícka skupina študentov stredných škôl a učilíšť, ktorí prenášali myšlienky prevencie závislosti do kolektívov vo svojich školách v regióne Liptova. V centre sa stretávali raz mesačne, vydávali svoj časopis *Ostrov nádeje*. Táto činnosť mala aj medzinárodný rozmer. V júni pricestovala do Liptovského Mikuláša skupina rovesníkov z Nemecka. Pracovníci centra spolupracovali pri prevencii sociálnopatologických javov aj so Slovenským múzeom ochrany prírody a jaskyniarstva, kde odborne zabezpečovali podujatie *Chceme žiť bez drog*. V rámci rovnomennej výstavy uskutočnili 98 besied pre 2 248 návštevníkov. V rámci projektu *Zdravá škola* na ZŠ Janka Kráľa pokračovali pravidelné stretnutia so žiakmi 4. ročníka. Počas letných prázdnin absolvovalo dvadsať detí týždňový výchovno-rekreačný pobytový tábor v Moravanoch nad Váhom. V júli a septembri sa v Pálkovom centre stretávali mladí ľudia v *Klube nezamestnanej mládeže*. Týždenný výcvik mal štyridsiatim účastníkom napomôcť lepšie sa presadiť na trhu práce.

Od 1. januára začalo na evanjelickom farskom úrade svoju činnosť **STREDISKO ZBOROVEJ DIAKONIE**. Počas roka bola opatrovateľská služba v domácnostiach poskytnutá 13 klientom, ľuďom v pokročilom veku, telesne aj psychicky chorým,

nevládnym a osamelým. Zborová diakonia organizovala pre starších aj prednášky na aktuálne témy. Od júla sa konali takéto stretnutia v penzióne pre dôchodcov na Podbrezinách. Diakonia pracovala s príspevom Krajského úradu v Žiline, Okresného úradu v Liptovskom Mikuláši a tiež z milodarov cirkevníkov.

PROJEKT DOMU CHARITAS SV. KLÁRY Katolíckej spišskej chartiy v Liptovskom Mikuláši rezonoval tento rok aj na zasadnutiach mestského parlamentu. Sestra Júlia Bodoríková vypracovala projekt na pomoc dievčatám a ženám vo veku od 15 do 25 rokov pochádzajúcich z rozvrátených rodín. Dom sv. Kláry im mal umožniť krátkodobý pobyt, počas ktorého by prekonali svoje ťažkosti za aktívnej spolupráce odborníkov – lekára, psychológa, sexológa, kurátora či kňaza. Dom mal fungovať od septembra. Táto veľmi potrebná aktivita sa však stretla s predsudkami niektorých poslancov MsZ. Vedenie mesta totiž ponúklo Charite na jej žiadosť, dávnejšie opustený rodinný dom na Nábřeží 4. apríla, v tesnej blízkosti školy Márie Rázusovej-Martákovkej. Štyria mestskí poslanci sa zľakli „zlého vplyvu“ klientiek na okolie. Prítom sa v tomto zariadení nepočítalo ani s umiestnením narkomaniek ani asociálnych prípadov. Na základe viacerých jednaní bola navrhnutá alternatíva, umiestniť Dom sv. Kláry radšej v Okoličnom, v terajšej pedagogicko-psychologickej poradni, ktorej zriaďovateľom bol okresný úrad. Podľa Júlie Bodoríkovej tento objekt nevyhovoval kapacitne a potreboval komplexnú rekonštrukciu. Po všetkých prieťahoch zakúpila Katolícka spišská charita, bez pomoci mesta, pre Dom sv. Kláry rodinný dom na Borbisovej ulici. Zrekonštruovali ho do konca roka. V rámci svojich sociálnych služieb sa Charita v meste starala o 58 ľudí. Zamestnávala desať stálych zamestnancov, troch z verejnoprospešných služieb a tri zdravotné sestry v rámci agentúry domáce ošetrovateľstva.
(Liptov 18.4.2001)

VIII. ŠPORT A TELOVÝCHOVA

KOMISIA ŠPORTU PRI MsZ rozdelila v marci príspevky telovýchovným jednotám, športovým klubom i jednotlivcom v celkovej hodnote 550 tisíc korún:

HK 32 (mládež)	80 000 Sk
Komisia mládeže pri HK 32	5 000 Sk
KTK (mládež)	60 000 Sk
TJ Tatran (mládež)	60 000 Sk
Klub BMX Podbreziny	23 000 Sk
VTJ VA	23 000 Sk
RMK	18 000 Sk
TJ ŠM jazdecký oddiel	18 000 Sk
CTM - šachy	18 000 Sk
ŠK Demänová	18 000 Sk
Lyžiarsky pioniersky klub	18 000 Sk

Lyžiarsky klub Podbreziny	18 000 Sk
TJ Kriváň	18 000 Sk
Taekwondo klub Orol	18 000 Sk
FC 34 Palúdzka	14 000 Sk
ZŠ Janka Kráľa	15 000 Sk
TJ Il'anova	14 000 Sk
TJ Snaha Ploštín	14 000 Sk
TJ Bodice	14 000 Sk
ZŠK Jasná horolezecký klub	14 000 Sk
ZŠ M.R. Martákovej	10 000 Sk
Klub športovej gymnastiky	10 000 Sk
Športový klub	10 000 Sk
Streetball	10 000 Sk
Lubomír Gallo (cyklista)	10 000 Sk
Klub bežec. lyžovania Jasná	7 500 Sk
Klub alp. lyžovania Jasná	7 500 Sk
Martin Krivoš	5 000 Sk

HOKEJISTI HK 32 VA pokračovali v najvyššej hokejovej súťaži *West extraligy* 2000/2001 v piatok 5. januára. Začiatkom roka odišiel Paukovček do Nitry a Zajíc sa vrátil do Plzne. V polovici februára mužstvo „zdecimovala“ chrípka, takže museli odložiť zápasy 47. a 48. kola. Dvanásť hráčov malo chrípku, dvaja boli zranení, štyri reprezentovali Slovensko na univerziáde v Poľsku. Po základnej časti ligy obsadili hráči siedme miesto, čím splnili cieľ a očakávanie vedenia klubu. V nadstavbovej časti „play off“ extraligy hrali tri zápasy s obhajcom titulu Slovanom Bratislava. Nevyhrali ani jeden, raz dokonca prehrali vysoko 0 : 11. Extraligový ročník 2000/2001 tak pre mikulášsky hokej skončil.

V apríli zimný štadión hostil slovenský reprezentačný tím, dvadsaťtri hokejistov na čele s trénerom Jánom Filcom. V rámci záverečnej časti prípravy pred MS v Nemecku zohrali 18. apríla a 19. apríla prípravné zápasy s Lotyšskom. V prvom z nich zvíťazili 3 : 0 a v druhom 2 : 1. Okrem zápasov si hokejisti našli čas aj na spoločenský program. Pred budovou mestského úradu na Štúrovej ulici zasadili kapitán slovenskej reprezentácie Zdeno Cíger s trénerom Ernestom Bokrošom symbolickú mladú lípku.

V sezóne 2000/2001 sa darilo dorastencom HK 32 VA, v apríli sa stali majstrami Slovenskej republiky. Tí istí hráči si zmerali sily v auguste na neoficiálnych ME hráčov do 18 rokov v nemeckom Garmisch-Partenkirchene. Medzi ôsmymi majstrami z Ruska, Švédska, Nemecka a Švajčiarska sa umiestnili na peknom druhom mieste. Bodovali aj mikulášski „starí páni“, ktorí v 16. ročníku Oravsko-liptovskej hokejovej súťaže obsadili prvú priečku.

Po troch sezónach ukončil pôsobenie na trénerskom poste HK 32 VA Ján Hegyi. V sezóne 2001/2002 sa novým trénerom mužstva stal Ján Šimčík a jeho asistentom Jozef Sasko. V júli odišiel Bartánus hosťovať do Zlína, posilou mužstva sa stal Martin Opatovský, z Plzne prišiel skúsený Pleva, zo Zvolena obrancovia Čop a Augusta, z českého Písku Křížek. Deviaty ročník hokejovej

extraligy začal 7. septembra. V prvom kole hostia z bratislavského Slovana porazili domácich 3 : 5. V decembri, po poslednom tohtoročnom 39. kole extraligy mužstvo HK 32 VA skončilo na šiestom mieste.

Z odchovancov mikulášskeho hokeja pôsobil v zahraničí Marek Uram. Druhú sezónu hral v moravskom Znojme, ktoré skončilo v českej lige po základnej časti súťaže na druhom mieste. Samotný Uram sa v kanadskom hodnotení umiestnil na druhom mieste. V zámorí už od roku 1998 pôsobil Martin Cibák. Hral vo farme mužstva Tampa Bay.

(Liptov 10.4.2001, 18.4.2001, 4.9.2001, 16.10.2001, príloha Šport)

KANOE TATRA KLUB (KTK) mal v tomto roku 150 členov, z toho oddiel vodného slalomu (OVS) 131 členov, šachový oddiel (ŠO) 14 členov a oddiel vytrvalostného behu (OBB) 5 členov. Klub zamestnával sedem stálych zamestnancov, z toho tréner mládeže mal pracovnú zmluvu od 1. mája. Klub získaval prostriedky na činnosť z vlastných zdrojov (podnikateľskými aktivitami) a v menšej miere od sponzorov a z finančných darov. Významným zdrojom boli účelové prostriedky zo štátnych fondov i príspevkov mesta.

Vo februári sa funkcionári KTK dostali do vedenia Slovenského zväzu vodného slalomu a zjazd. Na valnom zhromaždení v Banskej Bystrici boli za podpredsedov zvolení Ivan Cibák (komisia slalomu) a Alexander Slafkovský (šéf komisie pre medzinárodný styk). Ďalším členom v deväťčlennom výbore sa stal Ján Piaček, tajomník KTK. Správna rada KTK v spolupráci s organizačným výborom pripravila v máji *53. ročník Medzinárodného tatranského slalomu*, ktorý sa prvýkrát v tomto roku konal ako *Memoriál Ondreja Cibáka*.

Samostatnou kapitolou v činnosti KTK bola rekonštrukcia Areálu vodného slalomu, ktorá začala ešte v októbri 2000. Prvá etapa pokračovala na jar tohoto roku rekonštrukciou trate číslo 2 *Orava*, s použitím dotácie 4 milióny Sk zo Štátneho fondu telesnej kultúry a príspevkom mesta 1,5 milióna Sk. Demontované bolo panelové dno koryta, upravilo sa na nové profily, položená bola hydroizolačná fólia a geotextília, betónovali sa tri bazény a vtokový objekt trate, opäť bolo položené panelové dno trate, brehy boli vyložené kameňmi a nakoniec sa inštalovali prekážky do trate. Nové závesné zariadenia na bránky dodala firma Jumakov, s r.o. z Likavky. Zmodernizovaná bola aj stará tribúna pri sútoku tratí a vybudované dve nové tribúny pozdĺž novej trate. Rekultivovala sa väčšina trávnatých plôch. Práce o niekoľko týždňov zdržala nepriazeň počasia. Intenzívne júlové dažde narušili ochrannú hrádzu, zaplavili rekonštruovanú trať a zmyli privezenú zeminu. Všetky práce, s výnimkou špeciálnych dodávok, zabezpečil klub vlastnými silami (pretekári i tréneri) a s najatými pracovníkmi v rámci projektu verejnoprospešných prác. Činnosť koordinovala stavebná komisia KTK, ktorú tvorili MUDr. Alexander Slafkovský, Ing. Vladimír Dzuroška, Ivan Cibák, Stanislav Gejdoš, Eduard Sliviak a Ján Piaček. Hodnota vykonaných prác od októbra 2000 do novembra 2001 bola vyčíslená na 7, 952 mil. Sk. Išlo o najväčšiu investičnú akciu KTK od otvorenia Areálu vodného slalomu v roku 1977. Ďalšie etapy rekonštrukcie boli podmienené dostatkom finančných prostriedkov.

Pretekári KTK, zvlášť oddielu vodného slalomu, dosiahli počas roka vynikajúce výsledky. To sa odrazilo aj na ich umiestnení v rôznych športových anketách. Už 30. novembra v priestoroch Štátnej opery v Banskej Bystrici vyhodnotili najlepších športovcov Armády SR za rok 2001. Boli medzi nimi aj Michal Martikán a Elena Kaliská. Alexander Slafkovský ml. bol vyhlásený za najlepšieho športového juniora Armády SR ako juniorský majster sveta v kanoistike. V desiatke ocenených sa umiestnil aj Tomáš Kučera. V ankete o najlepšieho športovca Slovenska za rok 2001 Michal Martikán obsadil 4. miesto a Elena Kaliská skončila na 13. mieste. Spomínaní vodáci (s výnimkou Kučeru) boli vyhlásení aj medzi najlepšimi športovcami mesta Liptovský Mikuláš za tento rok. KTK sa stal aj najlepším športovým kolektívom mesta.

V apríli všetkých zaskočila správa o vážnom zranení člena klubu, slovenského reprezentanta Romana Štrbu, ktorý spadol z jedného mikulášskeho fabrického komína. Príčiny tejto nešťastnej udalosti neboli oficiálne komentované. Juniorský majster sveta z roku 1992, víťaz Svetového pohára v roku 1998 a účastník Letných olympijských hier v Atlante ležal v tunajšej nemocnici niekoľko týždňov v bezvedomí. Keď sa prebral, bola nevyhnutná finančne veľmi náročná rehabilitačná liečba. Na pomoc Romanovi Štrbovi zriadil KTK účet v Tatrabanke. V rámci verejnej zbierky boli v redakcii novín Liptov a v obchodnom dome Prior umiestnené zapečatené sklenené schránky. Romana Štrbu v kajaku s Romanom Vajsom nahradil Pavol Hric. (Liptov 3.4.2001, 22.5.2001, 3.7.2001, Pravda 19.2.2001)

Medzi najúspešnejších mikulášskych športovcov patrili aj cyklisti na špeciálnych bicykloch - **BIKROSÁRI KLUBU BMX PODBREZINY**. V niektorých vekových kategóriách patrili k slovenskej špičke. Trénovali na dráhe vo Vitálišovciach. Vybudovaná bola na močaristom teréne a v prípade nepriaznivého počasia už nevyhovovala. Riešenie videli v získaní nového pozemku od mesta. Ten by mohli využívať aj ostatné deti. Z oddielu vyšla úspešná pretekárka, dvanásťročná Natália Bírová, ktorá pretekala za CK Pikolo Trenčín. V septembri sa majstrom Slovenska v kategórii 9 až 10-ročných stal Jakub Brziak. V celkovom hodnotení Európskeho pohára BMX 2001 obsadil piate miesto. Tento talentovaný chlapec bol prvýkrát slovenským majstrom už ako šesťročný. V Slovenskom pohári sa výborne umiestnili aj ďalší pretekári klubu. Na prvom mieste A. Niňaj (kateg. 5–6 ročných), na piatom mieste E. Niňajová (kateg. 7–8 roční), na treťom mieste M. Kováč (kateg. 11–12 roční).

(Liptov 24.4.2001, 29.5.2001, 16.10.2001, 20.11.2001)

Hráči **FUTBALOVÉHO KLUBU TATRAN VA LIPTOVSKÝ MIKULÁŠ** boli od roku 1997 účastníkmi III. futbalovej ligy. Jarnú časť ročníka 2000/2001 odštartovali na 7. mieste so ziskom 23 bodov. V tejto situácii si, podľa prezidenta klubu Milana Mikušiaka, trúfali aj na postup do Slovenského pohára. V rámci príprav na jarnú časť ligy absolvovali s trénerom Rudolfom Urbanovičom a jeho hrajúcim asistentom Petrom Matkom začiatkom februára trojdňové herno-zápasové sústredenie v Senci. Hrali tri zápasy s Chorvátskym Grobom, Jablonicou a Blatným. Jediným profesionálnym hráčom v mužstve bol brankár

Šupej. Ostatní boli zamestnaní a v klube boli za dosahované výsledky zainteresovaní prémiami. Ročník 2000/2001 skončil FK Tatran na piatom mieste, takže splnil predsezónne plány.

V novom ročníku 2001/2002 sa chcelo mužstvo udržať v strede tabuľky. Ale už koncom septembra kleslo na 13. miesto, na čo tréner Rudolf Urbanovič reagoval nečakanou abdikáciou. Novým trénerom sa stal Ružomberčan Ľubomír Páleník. Po jesennej časti súťaže obsadil TJ Tatran 11. miesto (14 bodov, skóre 14 : 21), čo bol v jarnej časti istý boj o záchranu. Na konferencii klubu 30. novembra zvolili tajným hlasovaním futbalistu roka 2001. Z dvadsiatich futbalistov dostali hlasy štrnásť. Víťazom ankety sa stal Mário Medla. Rozpočet klubu sa na tento rok oproti minulosti nezmenil, futbalisti mali k dispozícii dva mil. Sk. Prezident Milan Mikušiak a športový manažér Jozef Tekel sa postarali tento rok o budúcnosť klubu aj tým, že spolupracovali na otvorení futbalových tried v Základnej škole v Okoličnom.

(Liptov 13.3.2001, 20.3.2001, 17.7.200, 4.9.200, 25.9.2001, 13.11.2001, SME 13.10.2001, 4.12.2001, 5.2.2002)

FUTBALOVÝ KLUB FC 34 PALÚDZKA bol do roku 1999 známy ako TJ Dynamo Palúdzka. Mužstvo hrávalo dvadsaťdva rokov I. A triedu (terajšiu IV. ligu), z ktorej v roku 1994 zostúpilo do V. ligy. Hrali v nej so striedavými výsledkami. Pre chlapcov bola najúspešnejšia sezóna 1998/1999, vtedy skončili na druhom mieste. Od postupu do vyššej súťaže ich delilo len horšie skóre.

V tomto roku boli po jesennej časti ročníka 2000/2001 na deviatom mieste. V súťaži bojovalo aj ďalších päť liptovských mužstiev - Bobrovec, Závažná Poruba, Bešeňová, Dúbrava, Svätý Kríž. Trénerom FC 34 Palúdzka bol Peter Kokavec. Káder tvorili mladí hráči, zväčša odchovanci klubu. Najstarším hráčom bol štyridsaťjedenročný M. Nízky, ostatní chlapci boli oveľa mladší. Finančná situácia klubu nebola začiatkom roka priaznivá. Podľa Petra Kokavca sa po zmene názvu klubu rozhodli miestni podnikatelia a sympatizanti vstúpiť do klubu a pomôcť aj finančne. Po prvých problémoch sa však postupne začali vytrácať a všetka práca zostala na štyroch ľuďoch. Ostali však firmy, ktoré sa im neotočili chrbtom a „držali ich nad vodou“. Celá jarná časť, ale hlavne záver ročníka bol pre futbalistov veľmi horúci. Hrozil im dokonca zostup do nižšej súťaže. Nakoniec si v ligovom ročníku 2000/2001 vybojovali dvanáste miesto. Ani jesenná časť nasledujúceho ročníka 2001/2002 sa mužstvu nevydarila. Obsadili dokonca posledné 14. miesto so ziskom 8 bodov, skóre 10 : 22, čo pred jarnou časťou jednoznačne znamenalo opätovný boj o záchranu.

Napriek problémom s dospelými, mali v Palúdzke kvalitnú mládežnícku základňu. Mužstvo prípravky bolo na čele súťaže o Kormanov pohár. Káder pracoval pod vedením Vladimíra Vojtášeka a Milana Ľuptáka. Mladých futbalistov učili nielen futbalovému umeniu, ale hlavne pohybu. Suplovali tak podceňovanú výuku telocviku na základných školách. Žiaci FC 34 Palúdzka pod taktovkou Ľubomíra Zvadu hrali IV. ligu a po jeseni boli na šiestom mieste. Dorastenci trénovali pod vedením Jána Trnovského. Po jesennej časti boli na deviatom mieste, čo nebolo neúspechom vzhľadom na kvalitnú úroveň súťaže,

keď väčšina mužstiev nadväzovala na športové triedy. O kvalite palúčanských dorastencov svedčilo aj to, že každoročne dopĺňali A mužstvo dospelých. (Liptov 13.3.2001, 24.7.2001, 27.11.2001)

Najvyššiu oblastnú súťaž vo futbale I. triedu hrali v sezóne 2000/2001 **TJ ILANOVO** a **ŠK KRIVÁŇ LIPTOVSKÁ ONDRAŠOVÁ**. V júni, v závere ročníka skončili Ilanovčania na 12. mieste so ziskom 27 bodov a skóre 33 : 42. Futbalisti z Ondrašovej skončili o priečku nižšie (na predposlednom mieste) s 26 bodmi a skóre 28 : 23. Do bojov nového ročníka 2001/2002 najlepšie vykročilo Ilanovo, po dvoch kolách bez straty bodu viedlo tabuľku. Jesennú časť súťaže skončili na druhom mieste s 25 bodmi, skóre 37 : 12. Zato Ondrašová sa trápila niekoľko kôl na poslednom mieste tabuľky bez jediného bodu. Po jesennej časti zimovala na dne tabuľky, na 14. mieste so ziskom jediného bodu a skóre 10 : 57. (Liptov 3.4.2001, 26.6.2001, 14.8.2001, 30.10.2001, SME 22.10.2001)

V rámci Združenia športových klubov Jasná pracoval **KLUB ALPSKÉHO LYŽOVANIA** a **KLUB BEŽECKÉHO LYŽOVANIA**. Alpskí lyžiari mali 37 členov. V pretekárskych družstvách boli zastúpené všetky vekové kategórie. Trénermi v sezóne 2000/2001 boli Ján Dubovský a Ivan Ilanovský. Najúspešnejšími pretekármi sa stali žiaci: Dagmar Devečková, Matej Antoška; juniori: Ivana Petranová, Katarína Danková; dospelí: Zuzana Smerčiaková, Katarína Krasulová; veteráni Imrich Mareček. Zuzana Smerčiaková sa nominovala na ZOH. Klub bežeckého lyžovania mal 90 členov, z toho 35 aktívnych pretekárov vo všetkých kategóriách. V hodnotení centier talentovanej mládeže obsadil Klub bežeckého lyžovania v rámci Slovenska pekné tretie miesto, za Štrbským Plesom a Banskou Bystricou. V reprezentačných družstvách boli zaradení juniori Šuster a Kmetóny a dorastenci Kubáň a Ferianc. Činili sa i žiaci, ktorí získali spolu päť medailí, z toho dve zlaté. Titul majsterky SR získala Katarína Garajová. Klub organizoval pravidelne tri preteky: kvalifikáciu žiakov, majstrovstvá SR a populárny Beh do vrchu s medzinárodnou účasťou. Najúspešnejší bežci – žiaci: Katarína Garajová, Zuzana Gregorová, Alena Olgayová, dorast: Ján Ferianc, juniori: Lenka Plchová, Michal Šuster, Marián Kmetóny. Najúspešnejších mikulášskych lyžiarov prijal 21. mája primátor mesta. (Liptov 29.5.2001, FA MJK 10 611)

V uliciach mesta a jeho okolí sa uskutočnilo na jar viacero tradičných bežeckých podujatí. Do **BEHU OSLOBODENIA MESTA** 4. apríla sa zapojilo do 250 žiakov a žiačok základných škôl. Poslednú aprílovú nedeľu (29. apríla) sa zišlo vyše 110 pretekárov z celého Slovenska na 21. ročníku **BEHU OSLOBODENIA BODÍC**. Za pekného slnečného počasia pripravili skúsení organizátori (Bežecký klub, Zväz požiarnej ochrany Bodice s podporou mesta Liptovský Mikuláš pod vedením predsedu organizačného výboru Štefana Ganóczyho) výborné trate a kvalitne zabezpečili celé preteky. Hodnotné ceny venované početnými sponzormi víťazom odovzdal primátor mesta. **SVETOVÝ BEH MIERU 2001** (Sri Chinmoy Oneness-Home Peace Run) prechádzal po piatykrát Liptovom 17.– 18. mája. Na jeho realizácii sa opäť podieľali aj okresný a mestský úrad a pracovisko

Krajského útvaru Slovenského združenia telesnej kultúry. Bežci s horiacou fľašou sa zastavili v ZŠ v Okoličnom a prijali ich na mestskom úrade. **BEH OLYMPIJSKÉHO DŇA** sa konal pred krytou plavárňou 21. júna. Tradičný kilometrový okruh absolvovali najmladší, mladší a starší žiaci, dorast a juniori. Celkovo štartovalo 219 aktérov vo ôsmich vekových kategóriách. Jednu z nich odštartoval aj náš úspešný cyklistický reprezentant, paraolympionik Ľubomír Gallo (na vlaňajších hrách v Sydney dvakrát piaty). Ďalšie preteky Behu olympijského dňa zorganizovali aj Vojenská akadémia a športovci v Ondrašovej. Osemnásť ročník cezpoľného behu **ONDRAŠOVECKOU HORIČKOU** pripravili organizátori v nedeľu 23. júna. „Vďaka“ nepríjemnému studenému počasiu bola účasť skromnejšia ako zvyčajne. Na štart sa postavilo 92 bežcov z celého Slovenska.

(Liptov 18.4.2001, 29.5.2001, SME 21.6.2001, 26.6.2001)

Na piatom **MEDZINÁRODNOM STRETnutí OBRÝCH LETECKÝCH MODELOV** sa 26. a 27. mája na agroletisku v Gôtovanoch stretli špičkoví modelári zo Slovenska, Maďarska, Poľska i Čiech. Pripravil ho Letecko-modelársky klub pri Posádkovom klube armády. Nechýbali ani majstri sveta, celkovo sa predstavilo sedemdesiat osem lietajúcich pretekárov. Podujatie sa v priebehu piatich ročníkov zaradilo medzi najlepšie na Slovensku. (Liptov 5.6.2001)

Zaujímavé podujatie pripravili opäť po roku Fitness B Jerguša Baču so spoločníkom Jánom Germánusom z Revúcej s podporou mesta Liptovský Mikuláš. Na **2. PODBREZINSKOM JUNIÁLESE** sa v sobotu 16. júna predstavili fitneska, majsterka sveta Marieta Žigalová z Košíc a silák, svetový šampión Ján Germánus. Obaja sa svojimi výkonmi usilovali o zápis do Guinnessovej knihy rekordov. Žigalová zvládla 118 Wensonových zhybov na rukách a Germánus v tlaku na lavičke vytlačil činku s hmotnosťou 270 kg. Na juniáles prišli aj slovenský hokejový reprezentant Michal Handzuš a ďalší hráči z kanadsko-americkej NHL Ľuboš Bartečko, Richard Zedník, Vlado Országh a olympijský víťaz, vodný slalomár Michal Martikán. Pred početnými divákmi v kultúrnom programe vystúpili aj tanečná skupina *Magic Eyes* a skupina *Ploštín Punk*.

(SME 18.6.2001, príloha Šport)

V areáli mestskej krytej plavárne na Vajanského ulici vybudovalo mesto v spolupráci s volejbalovými nadšencami pred časom **IHRISKO NA PLÁŽOVÝ VOLEJBAL**. Vo väčšej miere sa začalo využívať až toto leto, keď bolo otvorené denne od 10.00 do 21.00 hod. Areál prevádzkovali Verejnoprospešné služby. Tie spravovali aj zimný štadión, ktorého novú sezónu 2001/2002 začali už 7. júla letnou hokejovou školou najmenších nádejí.

(Mikuláš júl)

TURNAJ V STREETBALLE 2001 sa uskutočnil v sobotu 25. augusta na Námestí mieru. Diváci videli na dvoch ihriskách 16 družstiev z celého Slovenska, počúvali super hudbu, zapojiť sa mohli do diváckych súťaží. Turnaj organizovali traja nadšenci - Martin Králik, Juraj Stankoviánsky a Juraj Knot a sponzorovali mesto Liptovský Mikuláš, ITOCA šport, ELAN šport, ODCB, VÚB, Igor Stano

Elektronik, piváreň Klietka. Turnaj vyhrali *Bostonskí katolíci* z Liptovského Mikuláša.
(Liptov 4.9.2001)

40 ROKOV ORGANIZOVANÉHO HOROLEZECTVA si pripomenuli členovia mikulášskeho horolezeckého klubu Jasná. Prvý horolezecký oddiel v Liptovskom Mikuláši, ktorý bol súčasťou TJ Dynamo Nízke Tatry (dnes Združenie športových klubov Jasná) založili Alojz Lutonský, Ivan Kováč, Viliam Krnáč, Emil Ondráš, Gustáv Plávka. Títo nadšenci začali postupne vytvárať podmienky pre horolezecký šport. Privádzali do oddielu ďalších mladých ľudí, ktorí sa v dolinke Machnatô v Demänovskej doline učili základom horolezeckej abecedy a postupne cez blízke Vysoké Tatry prenikli do rôznych horských systémov Európy, Ázie a Ameriky. Už po piatich rokoch od založenia oddielu liezli jeho členovia na Kaukaze, v Talianskych Dolomitoch a Bernských Alpách. Neskôr sa pohybovali aj v Ťan-Šane, Pamíre, v Himalájach, Fánskych vrchoch, v pohorí Olympos, Pyrenejách, Romsdale či Arménskej vysočine. V tomto roku mal horolezecký klub Jasná osemdesiatštyri riadnych členov, päť čestných členov a šesť členov mládežníckej kategórie. Predsedal mu Miroslav Jurkovič. Na počesť okrúhleho výročia sa rozhodli horolezci absolvovať prvú liptovskú expedíciu do Južnej Ameriky - expedíciu *Bolívia 2001*. Cieľom ich expedície boli Kráľovské Cordiliery, ich najvyššia hora Nevado Illimani s výškou 6462 m a Huayna Potosi (6088 m) v blízkosti hlavného mesta Bolívie La Paz.
(Liptov 17.7.2001, 22.1.2002, Výročná správa HK Jasná, príloha Šport)

NÁRODNÝ VÝSTUP NA KRIVÁŇ 2001 (17. – 19. augusta) sa uskutočnil v roku 160. výročia výstupu Ľudovíta Štúra a jeho druhov na tento tatranský končiar. Organizátormi podujatia boli opäť aj Klub slovenských turistov Liptova a mesto Liptovský Mikuláš. Pre záujemcov z Liptova bol pripravený v sobotu i nedeľu mimoriadny autobus, ktorých ich dovezol až do Račkovej doliny. Výstupové lístky predávali na Oblastnom útvare SZTK na Ulici M. M. Hodžu 20.

Jubilejný **X. ROČNÍK MUŠKÁRSKÝCH PRETEKOV LIPTOVSKÝ LIPEŇ**, ktorý bol zároveň aj IV. ročníkom memoriálu Alojza Kojša pripravila 8. septembra Mestská organizácia Slovenského rybárskeho zväzu v Liptovskom Mikuláši. Pretekárska trať bola vytýčená na Váhu od cestného mosta pri hoteli Jánošík po malú vodnú elektrárňu Slovakia nad športovým rybníkom pri Okoličnom.

Mestská organizácia Slovenského rybárskeho zväzu vydala pri tejto príležitosti bulletin, v ktorom predstavil doterajšiu činnosť jej predsedu Ing. Ján Otčenáš: „Vznik našej organizácie sa datuje od 17. mája 1945, kedy bol založený Liptovský rybársky spolok, ktorý združoval dvadsaťšesť členov. Predsedom tohto spolku sa stal pán Peter Benko a tajomníkom pán Jozef Macko. Spolok začal obhospodarovať úsek Váhu s prítokmi sútoku Váhu s Belou na východe a po dedinku Dechtáre (ktorá je pod vodou priehrady Liptovská Mara) na západe v celkovej dĺžke okolo dvadsaťdva kilometrov. Rybiu osádku tvorili prevažne pstruhy, lipne a v úseku pod Liptovským Mikulášom bol hojný výskyt hlavátky, mreny, podustvy, jalca a doslova krdle čereblí, hlaváčov, plžov a

hrúzov. Po roku 1950 sa záujem o rybárstvo prejavil hlavne nárastom členskej základne, ktorá presiahla stovku. Významnou devízou tohoto obdobia bol nielen rast členov, ale aj systematická starostlivosť o zarybňovanie všetkých vôd, ktoré organizácii patrili. Myšlienka zarybňovania bola taká silná, že viedla k spoluúčasti pri vybudovaní rybného hospodárstva v ústí Demänovskej doliny v lokalite Pavčinej Lehoty. Prezieravosť tejto myšlienky a hlavne pomoc rybného hospodárstva sa potvrdila v neskorších rokoch, keď došlo k niekoľkým otravám s veľkým úhynom rýb vo Váhu. Šesťdesiate roky nám priniesli nielen myšlienku a plány o priehrade Liptovská Mara, ale i začiatok jej výstavby koncom roku 1964. Dokončením vodného diela a jeho uvedením do prevádzky v roku 1975 sa začala ďalšia etapa v živote liptovskomikulášskych a slovenských rybárov. O čo sme prišli? Nové možnosti rybolovu, ktoré sme predtým poznali len z čítania a počutia t. j. lov kaprov, zubáčov, štúk, ostriežov a iných druhov rýb. Zaučali sme sa do nových techník rybolovu a vodné dielo Liptovská Mara sa stalo súčasťou Liptova a rajom slovenských a zahraničných rybárov. A ešte niečo - rast členskej základne spolu s mládežou sa priblížil k číslu tisíc. A čo nás trápi? Sú to tri malé vodné elektrárne na Váhu v úseku medzi Liptovským Mikulášom a dedinkou Uhorská Ves. Tento vážny zásah do migračných ťahov rýb v dobe neresenia vyvoláva veľa polemík, ale i vrások na čele hlavne hospodárom, ako čo najoptimálnejšie tento problém vyriešiť.“

(Bulletin vydaný pri príležitosti jubilejného X. ročníka muškárskych pretekov)

Už piaty ročník **DŇA CHÔDZE HORE VÁHOM – DOLU VÁHOM** sa stal tohtoročným najmasovejším športovým podujatím v meste. V piatok 12. októbra sa na hrádzach Smrečianky a Váhu od Okoličného až po most do Palúdzky stretlo vyše štyritisícpäťsto „chodcov“ všetkých vekových kategórií, aby sa pridali k myšlienke „chôdze pre zdravie“. Znova sa stretol široký organizátorský kolektív zo stredných škôl, centra voľného času, Slovenského Červeného kríža, Olympijského klubu Liptova, Zväzu rekreačnej telesnej výchovy a mikulášskeho Štátneho zdravotného ústavu pod záštitou LOS, mestského i okresného úradu a Oblastného útvaru Slovenského združenia telesnej kultúry, ktorý zabezpečil jednotlivé stanovišťa, kde sa overovali vedomosti i šikovnosť. (Liptov 16.10.2001)

Jedenásty ročník medzinárodného **POHÁRA LIPTOVA** v modernej gymnastike sa konal 10. novembra v priestoroch Vojenskej akadémie. Okrem Sloveniek pretekali aj dievčatá z Maďarska, Poľska, Slovinska a Českej republiky. Súťažilo sa v troch kategóriách – staršie žiačky, juniorky a spoločné skladby. Domáce gymnastky zo Športového klubu Liptovský Mikuláš bodovali takto: medzi staršími žiačkami na 3. mieste skončila Petra Máčalová, 6. miesto obsadila Zuzana Húsková. V kategórii junioriek 8. miesto získala Jana Dubovská. V súťaži spoločných skladieb sa medzi juniorkami umiestnili dievčatá zo ŠK Liptovský Mikuláš na peknom 4. mieste. (Liptov 20.11.2002)

Pretekári **STREET PROF KICKBOX KLUBU** podávali počas celého roka vyvážené výkony. Aj napriek finančným a materiálnym problémom dokázali, že to so

športom myslia vážne. Na júnových Majstrovstvách Slovenska v Košiciach dosiahli bratia Navrátilovci výborné výsledky. Martin a Jaroslav získali po dve zlaté medaily. Tretí z bratov Peter si vybojoval striebro v kategórii semicontact. Marian Kulizák si odniesol zlatú a striebornú medailu. Na Majstrovstvách sveta v kickboxe vo Viedni vybojoval minuloročný majster sveta Martin Navrátil tretie miesto a stal sa tak tretíkrát za sebou najúspešnejším pretekárom klubu. (Liptov 10.7.2001, 8.1.2002)

Už piaty rok fungoval **LIPTOVSKÝ MARIÁŠOVÝ KLUB (LMK)**, v ktorom sa združilo 48 členov z celého Liptova. Klub bol jedným zo zakladateľov Slovenského zväzu mariášových klubov, ktorý mal 12 klubov. V tomto roku členovia pripravili prvý ročník súťaže *O najlepšieho mariášistu Liptova 2001*. Zapojilo sa doňho 58 hráčov z okresov Liptovský Mikuláš a Ružomberok. Započítavalo sa šesť hodnotených turnajov. Titul majstra Liptova 2001 získal Ing. Milan Mikušiak (Tatran Okoličné). Medzi prvými desiatimi umiestnenými boli aj Ing. Vladimír Poliak (Hotel Bocian Palúdzka) 2. miesto, Ing. Miroslav Macík (Hotel Bocian Palúdzka) 4. miesto, Milan Včela (Ondrašová) 5. miesto, Jaroslav Obert (L. Mikuláš) 6. miesto, Vladimír Rolný (Ondrašová) 9. miesto, JUDr. Milan Šušoliak (L. Mikuláš) 10. miesto. V slovenskej extralige boli v júli Liptáci na 6. mieste. Na decembrových Majstrovstvách Slovenska v súťaži družstiev obsadili 2. miesto. (Liptov 3.7.2001, 8.1.2002)

OSEMDESIATE NARODENINY VLADIMÍRA ČERNUŠÁKA, člena Medzinárodného olympijského výboru a bývalého predsedu Slovenského olympijského výboru oslávili 21. novembra v Posádkovom klube armády všetci jeho priatelia, členovia Klubu Horskej služby Nízke Tatry - sever. Oslávenec žijúci v Bratislave bol členom Klubu seniorov HS Nízke Tatry - sever a dobrovoľným členom HS od roku 1965. Pomáhal pri výstavbe domu Horskej služby v Jasnej, organizoval podujatia tejto organizácie v okresnom i medzinárodnom meradle. Blahoželať mu prišiel aj 92-ročný Mikulášan Peter Tomčík, v rokoch 1932–1935 chatár na Zbojníckej chate vo Vysokých Tatrách. (Liptov 27.11.2001)

NAJLEPŠÍCH ŠPORTOVCOV LIPTOVSKÉHO MIKULÁŠA ZA ROK 2001 prijal primátor 14. januára 2002 v priestoroch mestského úradu. Z jeho rúk prevzalo symbolické ocenenie týchto dvanásť športovcov:

Martin Navrátil (Street Prof kick-box klubu) za tretie miesto na MS WKA 2001 v light contacte a dve prvé miesta na Majstrovstvách SR;

Michal Martikán (KTK) za celkové víťazstvo vo Svetovom pohári vo vodnom slalome, prvenstvo v pretekoch družstiev a druhé miesto v individuálnych pretekoch na Majstrovstvách Slovenska;

Elena Kaliská (KTK) za celkové víťazstvo vo Svetovom pohári vo vodnom slalome, prvé miesto v pretekoch družstiev a druhé miesto v individuálnych pretekoch Majstrovstiev Slovenska;

Michaela Nosková (Leteckomodelársky klub) za druhé miesto z Majstrovstiev sveta leteckých modelárov kat. F1E;

Vasil Pavljuk (Raketomodelársky klub) za druhé miesto na majstrovstvách Európy;

Alexander Slafkovský, (KTK) za titul majstra Európy juniorov vo vodnom slalome, tretie miesto v celkovom poradí vo Svetovom pohári juniorov a dve prvenstvá na majstrovstvách Slovenska dorastu v individuálnych pretekoch i pretekoch družstiev;

Marián Vyšný (Športový klub polície) za prvé miesta na Majstrovstvách Európy v praktickej streľbe, v Slovenskej extralige aj v Európskej lige;

Rudolf Huna a **Dušan Devečka** (HK 32 VA) za prvenstvo slovenských hokejistov na Zimnej svetovej univerziáde 2001;

Peter Krčmárek (TJ Kriváň) za štyri tituly majstra Slovenska v atletike v kategórii žiakov;

Ivana Matúšková (VTJ Technika a MH Fitnes body klubu) za druhé miesto na Majstrovstvách Slovenska v športovej kulturistike, fitness;

Jakub Brziak (Klub BMX Podbreziny) za prvenstvo na Majstrovstvách Slovenska v bikrose a piate miesto v Európskom pohári;

V kategórii klubov boli ocenení:

Hokejový klub 32 za prvé miesto na Majstrovstvách Slovenska dorastu;

Leteckomodelársky klub za druhé miesto na Majstrovstvách sveta;

Kanoe Tatra Klub ako najúspešnejší športový klub Liptovského Mikuláša.
(príloha Šport, FA MJK)

HISTORICKÝ KALENDÁR ^{/*}

	JANUÁR
1.1.1951	vznikol národný podnik Kožiarske závody
1.1.1991	zanikol Okresný ústav národného zdravia a vznikli štyri samostatné právne subjekty, Nemocnica s poliklinikou Ružomberok a Liptovský Mikuláš, Lekárska služba
9.1.1871	sa vo Vrbici narodil Branislav Lacko , spolumajiteľ firmy Jur Lacko a synovia, zomrel 13.10.1951
14.1.1831	sa narodil Jozef Kováč majiteľ kožiarskej fabriky, divadelný ochotník, cestovateľ, zomrel 23.12.1898

^{/*} ak nie je uvedené inak, miesto narodenia i úmrtia je Liptovský Mikuláš

- 21.1.1861 vznikol spolok evanjelických žien **Dobrodej**, prvý slovenský ženský spolok so zameraním na vzdelávanie evanjelických dievčat v národnom duchu i v oblasti sociálno-humánnej
- 23.1.1941 zomrel v Bratislave **Pavel Socháň**, fotograf, etnograf, spisovateľ, narodil sa vo Vrbici 6.6.1862
- 28.1.1871 bol založený **spevokol Tatran**
- 31.1.1881 sa narodil **Peter Július Kern**, maliar, reštaurátor, zomrel 25.3.1963

FEBRUÁR

- 9.2.1911 zomrel v Ružomberku **Peter Makovický**, podnikateľ, obchodník, narodil sa vo Vrbici 31.1.1824
- 13.2.1851 zomrel **Juraj Bartoš**, katolícky kňaz, národnokultúrny pracovník, spolupracovník M. M. Hodžu, narodil sa v spišskej Závade 2.4.1798
- 23.2.1956 zomrel v Jure pri Bratislave **Ján Michal Oberuč**, ev. kňaz, historik, narodil sa v Palúdzke 28.6.1902
- 24.2.1926 sa v Poprade-Veľkej narodil **Ivan Ondrej**, maliar, reštaurátor, bývalý riaditeľ Galérie P. M. Bohúňa
- 28.2.1856 sa narodil **Jozef Stodola**, podnikateľ, starosta mesta v rokoch 1923–1928, zomrel 7.12.1938

MAREC

- 10.3.1946 sa v Demänovej narodil **Igor Rumanský**, maliar, grafik, pedagóg
- 12.3.1846 sa narodil **Rehor Uram-Podtatranský**, učiteľ, spisovateľ, národovec, zomrel v Košiciach 8.9.1924
- 22.3.1886 zomrel **Jozef Pit'o**, rómsky hudobník, huslista a primáš, narodil sa v Tekovských Lužanoch okolo 1795–1800
- 27.3.1926 sa v Okoličnom narodila **Dagmar Kmošková**, maliarka, výtvarná pedagogička
- 31.3.1921 bol založený židovský športový klub **Makkabea**

APRÍL

- 3.4.1981 zomrel v Bratislave **Ján Minca**, chemik, pedagóg, narodil sa v Ondrašovej 29.2.1924
- 8.4.1931 bola v meste zriadená Verejná sprostredkovateľňa práce
- 16.4.1711 sa v Okoličnom narodil **Alexius Okoličáni**, učiteľ, filozof, cirkevný historik, zomrel 2.10.1757
- 19.4.1866 sa vo Vrbici narodil **Martin Kajuch** (Szentmiklosi) právnik, zomrel 30.10.1932 v Budapešti
- 19.4.1956 zomrel **Václav Holý** stavebný inžinier, predseda Mestského národného výboru a podpredseda Okresného národného výboru Liptovskom Mikuláši, narodil sa 14.4.1888 v Prahe
- 20.4.1881 zomrel v Ružomberku **Daniel Božetech Makovický**, bankár, podnikateľ, narodil sa 17.2.1828
- 29.4.1916 sa v Il'anove narodil **Martin Bobul'a**, lesník, preparátor a ochranca prírody, zomrel v Liptovskom Hrádku 4.6.1983

- 30.4.1851 zomrel **Ján Pálka**, maliar, litograf, narodil sa 11.8.1830 vo Vrbici
- MÁJ**
- 1.5.1961 zomrel v Bratislave **Gejza Bárdoš**, lekár, vysokoškolský pedagóg, narodil sa 1.7.1908
- 7.5.1961 zomrel **František Klimeš**, kníhtlačiar, vydavateľ, starosta mesta v rokoch 1928–1939, narodil sa 16.12.1875 v moravskom Tovačove
- 8.5.1851 sa narodil **Ondrej Miloslav Bella**, básnik, prekladateľ, zomrel v Krakove 12.10.1903
- 9.5.1961 bol odhalený pamätník na Háji-Nicovô
- 14.5.1846 sa narodil **Gustáv Piňo**, rómsky hudobník, primáš, zomrel 4.6.1929
- 14.5.1871 sa uskutočnil prvý koncert zamiešaného speváckeho zboru **Tatran**
- 23.5.1876 zomrel v Zlatých Moravciach básnik **Janko Kráľ**, narodil sa 24.4.1822
- 25.5.1936 v Bratislave zomrel **Ján Levoslav Bella**, hudobný skladateľ, pedagóg, zakladateľ slovenskej národnej hudby, narodil sa 4.9.1843
- 28.5.1906 bol podaný návrh na zriadenie gymnázia v Liptovskom Mikuláši
- 29.5.1881 sa narodil **Miloš Ruppeltdt**, hudobný pedagóg a teoretik, zomrel v Bratislave 18.11.1943
- JÚN**
- 1.6.1886 sa narodil **Fedor Ruppeltdt**, ev. biskup, politik, spisovateľ, zomrel v Žiline 25.8.1979
- 12.6.1876 sa narodil **Dušan Ruppeltdt**, organizátor národného študentského hnutia, zomrel v Záhrebe 11.12.1896
- 18.6.1831 sa v Ondrašovej narodil **Belo Majlát**, historik, archeológ, župný hodnostár, zomrel 20.3.1900 v Budapešti
- 18.6.1961 v Zambii tragicky zahynul **Vladimír Fábry**, právnik a diplomat, od roku 1946 pracovník OSN, narodil sa 23.11.1920
- 28.6.1996 bola otvorená preložka cesty I/18 – diaľničný privádzač do mesta a pešia zóna v historickom centre
- JÚL**
- 2.7.1871 sa narodila **Mária Uličná**, učiteľka, kultúrna pracovníčka, zomrela 24.8.1954
- 11.7.1931 sa narodil **Miroslav Ksandr**, sochár, monumentalista
- 17.7.1946 zomrel **Jozef Bella**, lekár, publicista, narodil sa 29.7.1864
- 19.7.1996 zomrel v Ružomberku **Vladimír Kuna**, ev. kňaz, správca ev. sirotinca, záchranca židovských detí, narodil sa vo Vrbici 20.10.1904
- 28.7.1991 sa v synagóge uskutočnil prvý ročník podujatia **MOSTY**
- AUGUST**
- 1.8.1991 bola v rámci nového štatútu mesta zriadená mestská polícia
- 3.8.1951 sa narodil **Ján Hoffstädter**, sochár, rektor VŠVU

- 4.8.1861 bol založený **Spolok správy divadelnej**, pokračovateľ Belopotockého tradície
- 4.8.1926 zomrela v Žiline **Klementína Ruppeldtová**, publicistka, kultúrno-osvetová pracovníčka, narodila sa 27.11.1850
- 5.8.1846 bola vysvätená nová židovská synagóga
- 11.8.1851 sa narodil **Július Heeger**, dopravný inžinier, zomrel v Budapešti 6.2.1914
- 12.8.1881 sa narodil **Jozef Kállay**, právnik, prvý župan Liptovskej župy po vzniku ČSR, v rokoch 1922–1927 minister s plnou mocou pre správu, zomrel v Bratislave 10.2.1939
- 17.8.1876 v Aleksinaci zomrel **Jozef Bohuslav Bella**, básnik, narodil sa 23.10.1832
- 18.8.1946 sa narodil **Ladislav Hyža**, rozhlasový režisér, riaditeľ štúdia SRO B. Bystrica
- 20.8.1881 sa v Palúdzke narodil **Štefan Balász** banský a hutnícky inžinier, zomrel v Šoproni 11.2.1962
- 29.8.1866 sa narodil **Kornel Stodola**, podnikateľ, národohospodár, publicista, zomrel 21.10.1946 v Bratislave

SEPTEMBER

- 1.9.1881 bola otvorená dievčenská a chlapčenská meštianska škola
- 9.9.1921 sa narodil **Ján Kamhal**, historik, publicista, výtvarný kritik, zomrel 16.5.1976 vo Zvolene
- 16.–17.9.1846 sa konalo **III. valné zhromaždenie Tatrína**
- 22.9.1916 sa narodil **Milan Rázus**, politik, zomrel v Prahe 11.8.1984
- 22.9.1916 zomrel v Pavčinej Lehote **Vojtech Benický**, speleológ, riaditeľ Múzea slovenského krasu v rokoch 1949–63, narodil sa v Pavčinej Lehote 12.5.1907
- 22.9.1916 sa narodil **Michal Hubka**, lekár, chirurg, autor vedeckých prác, zomrel v Bratislave roku 1984
- 22.9.1811 sa v Rakši narodil **Michal Miloslav Hodža**, evanj. kňaz, jazykovedec, národovec, zomrel v poľskom Tešíne 26.3.1870
- 30.9.1886 sa narodil **Michal Sekey**, učiteľ, spisovateľ, publicista, zomrel v Bratislave 20.11.1965

OKTÓBER

- 1.10.1991 bola v historickom centre mesta vyhlásená pamiatková zóna a v Palúdzke, Ondrašovej a Okoličnom pamiatkové súbory
- 4.10.1891 sa narodil **Ján Droppa**, lekár, riaditeľ Štátnej nemocnice, organizátor zdravotníctva, zomrel 8.3.1948
- 5.10.1816 sa v Palúdzke narodil **Ján Drahotín Ondruš**, básnik, zomrel 19.3.1845
- 10.10.1826 sa narodil **Ondrej Pálka**, garbiar, obchodník, zomrel 17.6.1892
- 16.10.1951 zomrel **Ján Maršalko**, sociálny demokrat, organizátor 1. mája 1918, narodil sa 27.1.1878 v L. Sielnici
- 18.10.1991 vznikol Dom Matice slovenskej
- 21.10.1946 zomrel v Bratislave **Kornel Stodola**, podnikateľ, národohospodár, publicista, narodil sa 29.8.1866

26.10.1856 sa narodil **Miloš Lacko**, spolumajiteľ kožiarskej firmy *Jur Lacko a synovia*, zomrel 9.12.1942

NOVEMBER

- 1.11.1846 sa narodil **Bohdan Augustíni**, spisovateľ, prekladateľ, zomrel 1.11.1876
- 2.11.1906 sa narodil **Miloš Marko**, chemik, pedagóg
- 2.11.1941 bol posvätený nový evanjelický kostol v Palúdzke
- 4.11.1891 sa narodila **Elza Vančová, rod. Stodolová**, vydavateľka, prekladateľka, organizátorka ženského hnutia, zomrela v Martine 8.8.1947
- 9.11.1731 sa narodil v Ondrašovej **Baltazár Pongrác**, spisovateľ, pedagóg
- 9.11.1891 zomrel v Budapešti **Šimon Bacher** hebrejský básnik a prekladateľ, narodil sa 1.2.1823
- 14.11.1926 bola založená Jednota proletárskej telovýchovy
- 18.11.1851 sa narodil **Matej Žuffa st.**, zakladateľ garbiarskej dynastie, zomrel 24.3.1914
- 21.11.1921 zomrela v Bratislave **Marína Hodžová**, divadelná ochotníčka, národovkyňa, narodila sa 31.3.1842
- 23.11.1916 sa v Maďarsku Kispésti narodil **Vojtech Mensatoris**, maliar, umelecký historik, bývalý riaditeľ Galérie P. M. Bohúňa, zomrel v L. Hrádku 19.9.1986
- 27.11.1931 vydali garbiarski robotníci **memorandum za udržanie kožiarskeho priemyslu**

DECEMBER

- 2.12.1751 sa v Demänovej narodil **Alexander Kubíni**, právnik, bibliograf, zomrel 27.7.1799
- 2.12.1821 sa v Palúdzke narodil **Andrej Lanštiak**, ev. kňaz, spisovateľ, zomrel v Siladiciach okr. Trnava 25.7.1908
- 8.12.1871 do Liptovského Svätého Mikuláša prišiel prvý vlak, otvorená bola Košicko-bohumínska železnica na úseku Poprad–Žilina,
- 11.12.1926 sa narodil **Ondrej Cibák**, reprezentant, tréner a organizátor vodného slalomu, zomrel 22. 7. 2000
- 12.12.1921 sa narodila **Soňa Kovačevičová, rod. Žuffová**, etnografka, publicistka
- 15.12.1836 sa narodil **Ján Pravdoľub Bella**, pedagóg, publicista, zomrel 27.3.1924 v Bratislave
- 22.12.1891 sa v Istebnom narodil **Michal Madera**, ev. farár, publicista, prekladateľ, zomrel 25.4.1945
- 25.12.1856 sa v Dolnom Kubíne narodil **Jur Janoška**, ev. kňaz, publicista, redaktor, zakladateľ vydavateľstva *Tranoscus*, biskup evanjelickej a. v. cirkvi, zomrel 27.1.1930
- 26.12.1916 zomrel v Part. Lupči **Michal Klimo**, ev. kňaz, spisovateľ, narodil sa 7.12.1853 v Bodiciach
- 30.12.1976 začala pracovať vodná elektrárň Liptovská Mara
- 31.12.1751 sa v Andiciach narodil **Daniel Bocko**, náboženský spisovateľ, zomrel v maďarskom Sarvaši 24.4.1806

31.12.1851	sa narodil Gustáv Augustíny , slovenský a rumunský novinár, zomrel 13.2.1900 v Arade
1286	prvá zmienka o Svätom Mikuláši
1636	vydanie evanjelického spevníka Cithara sanctorum
1806	sa narodil Móric Mauksch , učiteľ, zakladateľ ústavu pre hluchonemých v L. Mikuláši, zomrel v roku 1848
1846	sa narodil Peter Ballo , továrnik, výrobca kočov, zomrel
3.1.1913	
1871	sa narodil Aurel Ballo maliar, výtvarný pedagóg, zomrel v Prešove 27.4.1940
1871	sa narodil Eduard Penkala , vynálezca, technik, zomrel v Záhrebe

POUŽITÉ SKRATKY

ANO	Aliancia nového občana
a. s.	akciová spoločnosť
BP	Bytový podnik
BZVIL	Bavlnárske závody Vladimír Il'jiča Lenina
CTM	centrum talentovanej mládeže
DPH	daň z pridanej hodnoty
DS	Demokratická strana
ECAV	Evanjelická cirkev augsburského vyznania
EÚ	Európska únia
FA MJK	fotoarchív Múzea Janka Kráľa
FC	futbalový klub
FS	folklórny súbor
GPMB	Galéria Petra Michala Bohúňa
HK	hokejový klub
HK	horolezecký klub
HS	Horská služba
IBV	individuálna bytová výstavba
KTK	Kanoe Tatra Klub
LM	Liptovská mliekareň
LOS	Liptovské osvetové stredisko
MHD	mestská hromadná doprava

MJK	Múzeum Janka Kráľa
m. p.	mestský podnik
MO SR	Ministerstvo obrany Slovenskej republiky
MS	Matica slovenská
MsP	mestská polícia
MsÚ	mestský úrad
MsZ	mestské zastupiteľstvo
MŠ	materská škola
MV a RR SR	Ministerstvo výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
MTZ	materiálno-technické zabezpečenie
MZV SR	Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NATO	Severoatlantická aliancia
n. p.	národný podnik
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
NsP	nemocnica s poliklinikou
OSN	Organizácia spojených národov
PD	poľnohospodárske družstvo
PKA	posádkový klub armády
PKB	Prvá komunálna banka
PZ	policajný zbor
SAV	Slovenská akadémia vied
SBD	stavebné bytové družstvo
SCP	Severoslovenské celulózky a papierne
SeVaK	Severoslovenské vodárne a kanalizácie
SDK	Slovenská demokratická koalícia
SDKÚ	Slovenská demokratická a kresťanská únia
SDE	Strana demokratickej ľavice
SMOPaJ	Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva
SOP	Strana občianskeho porozumenia
SOŠ	stredná odborná škola
SOU	stredné odborné učilište
SPP	Slovenský plynárenský priemysel
s. r. o.	spoločnosť s ručením obmedzeným
SZTK	Slovenské združenie telesnej kultúry
STV	Slovenská televízia
ŠK	športový klub
TJ	telovýchovná jednota
TJ ŠM	Telovýchovná jednota Štátny majetok
TKO	tuhý komunálny odpad
VPS	Verejnoprospešné služby
VŠMU	Vysoká škola múzických umení
VSŽ	Východoslovenské železiarne
VŠVU	Vysoká škola výtvarných umení
VÚB	Všeobecná úverová banka

VÚC	vyšší územný celok
VTJ VA	Vojenská telovýchovná jednota Vojenská akadémia
VZN	všeobecne záväzné nariadenie
YMCA	Kresťanské združenie mladých ľudí
ZMOL	Združenie miest a obcí Liptova
ZMOS	Združenie miest a obcí Slovenska
ZŠ	základná škola
ZŠK	združenie športových klubov
ZUŠ	základná umelecká škola
Z. z.	Zbierka zákonov
ŽP	životné prostredie

REGISTER KLÚČOVÝCH SLOV

A

Amafilm Nicolaus 54, 61
 Armáda 53, 63
 Art Galéria u Bullov 58

B

Bytový podnik 8, 28
 Bytová otázka 30, 31

C

Cintorín vojenský 69
 Cintorín vrbický 27
 Cirkvi 66
 Cirkevný evanjelický a. v. zbor 64, 65,
 – zborová diakonia 74
 Centrum Kolomana Sokola 57, 65
 Centrum voľného času 22, 48, 49,
 Cestovný ruch 41
 Československá obchodná banka 39

D

Demografia 6
Deň detí 18
Deň chôdze 82
Deň narcisov 71
Dom Charitas sv. Kláry 74
Dom kultúry 8, 16, 17, 18, 28, 54, 62, 63, 66
Dom Matice slovenskej 59
Doprava 42
Dúhový most 19

E

Ekonomický klub Liptova 33
Euroregión Tatry 10

F

Farnosti katolícke 19, 67
Festival Folk Tatry 62
Festival Gastro Liptov 40
Finančné ústavy 39
Fond rozvoja Liptova 23
Fond rozvoja vzdelávania
Futbalový klub Tatran 75, 78
Futbalový klub 34 Palúdzka 75, 78

G

Galéria Petra Michala Bohúňa 18, 57, 60, 61, 62, 65
Generali poisťovňa 39

H

História
– 50 rokov LINAPO 36
– 50 rokov Stavoindustrie 37
– Mestská organizácia Slovenského rybárskeho zväzu 82
Historický kalendár 85
Hokejový klub 32 VA 75, 84
Hostia v meste 21

I

Informačné centrum mesta 8, 41
Internet 11, 43, 50

J

Jarný salón 62
Jasle detské 71, 72

K

Kanoe Tatra Klub 30, 49, 75, 76, 84
Kino Nicolaus 14, 54, 63
Klimatické pomery 45
Klub alpského lyžovania 75, 79
Klub bežeckého lyžovania 75, 79
Kluby dôchodcov 72
Knížnica Gašpara F. Belopotockého 54
Krajský úrad 50, 74
Kultúrne leto 56, 63

L

Liptovské združenie priateľov Francúzska 23
Liptovské osvetové stredisko 55, 62, 63, 64
Liptovský lekársky deň 71
Liptovský Lipeň 81
Liptovský mariášový klub 83

M

Mestská autobusová doprava 42
Mestské podniky 28
Mestské zastupiteľstvo
– Komisia ochrany verejného poriadku 25
– Komisia športu 75
– Komisia vzdelávania a mládeže 48
– zasadnutia 11 – 16
Mestský úrad
– evidencia obyvateľstva 7
– personálne zmeny 9
– rozpočet mesta 8
– rozvojový program 29
– zahraničné kontakty 9, 11
Mikulášske trhy 19
Mosty 65
Múzeum Janka Kráľa 8, 10, 17, 19, 21, 23, 56, 59, 62, 63

N

Nadácie 23, 57
Nemocnica 22, 24, 69,

O

Odbory 17
Obchod 39
– Gastro Liptov 40
– Verimex 41

Okresný úrad 16, 20, 74

P

Páľkove centrum 73

Pešia zóna 18, 19, 31 – 33

Ples primátora 16

Počasie pozri Klimatické pomery

Politické strany 24

– Aliancia nového občana 21

– Demokratická strana 9, 21

– Hnutie za demokratické Slovensko 21

– Kresťanskodemokratické hnutie 24

– Slovenská demokratická koalícia 21

– Smer 24

– Strana demokratickej ľavice 17, 20

– Strana občianskeho porozumenia 20

Polícia

– mestská 11, 25

– obvodné oddelenie Policajného zboru SR 24

Poľnohospodárstvo 38

– Agro Racio 38

– Liptovská poľnohospodárska a potravinárska komora 38

– Poľnohospodárske družstvo 38

– Poľnonákup 38

– Školský majetok Demänová 38

– Štrukturálny poľnohospodársky cenzus 39

Posádkový dom armády 54, 61, 62

Požiarňa ochrana 26

Priemysel 33

– KZ LM –Tilia 34

– LINAPO 36

– Liptovská mliekareň 10, 21, 23, 35

– Liptospol 34

– Nicolaus Leder 34

– St. Nicolaus 35

– priemyselný park 34

Prvý máj 17

R

Rázusovie dom 57, 63

Reštaurácie 41

Rotary klub 23, 61

Rotaract klub 24

S

Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 6

- vekové zloženie 6
- národnostné zloženie 7
- náboženské vyznanie 66
- Severoslovenské vodárne a kanalizácie 31
- Slovenské múzeum ochrany prírody a jaskyniarstva 58, 74
- Slovenské telekomunikácie 31, 43
- Sociálna starostlivosť 71
- Stavindustria 8, 37
- Stoličné dni 18
- Synagóga 30, 56, 63, 65, 69
- Školstvo
  - letné prázdninové dvory 49
  - Školy materské 46, 48
  - Školy stredné
    - Dievčenská odborná škola 50
    - Evanjelické gymnázium Juraja Tranovského
    - Gymnázium M. M. Hodžu 10, 21, 50, 51
    - Hotelová akadémia 22, 50
    - Obchodná akadémia 50
    - Odborné učilište 51
    - Stredná priemyselná škola stavebná 22, 50
    - Stredná zdravotnícka škola 50, 71
    - Stredné odborné učilište Vrbická ulica 50, 52
    - Stredné odborné učilište obchodné 50
    - Stredné odborné učilište poľnohospodárske 50, 52
    - Stredné odborné učilište stavebné 22, 50
    - Učilište stavebné 50
    - Učilište poľnohospodárske 50
    - Združená hotelová a obchodná škola 51, 52
    - Združená poľnohospodárska škola 51
  - Školy základné 46
    - Evanjelická základná škola biskupa Jura Janošku 47
    - Špeciálna základná škola 23, 48
    - Základná škola apoštola Pavla 47
    - Základná škola Janka Kráľa 74, 75
    - Základná škola Márie Rázusovej-Martárovej 74, 75
    - Základná škola na Demänovskej ceste 47
    - Základná škola na Nábřeží Dr. Aurela Stodolu 10
    - Základná škola v Okoličnom 49
    - Základná umelecká škola 16, 18, 48, 63, 66, 72
  - Školy vysoké
    - Vojenská akadémia 15, 22, 53
- Šport 75

V

Verejná správa 20

- reforma 5, 20
- regionálne voľby 20
- Verejnoprospešné služby 8, 28, 43
- Verejnospoločenský život 16
- verejná nahrávka Slovenského rozhlasu 17
- víťanie nového roka 16
- Vojenská akadémia pozri Školy vysoké
- Voľby
- regionálne 20
- Výstavba 29
- byty 30
- náhradné byty 31
- pešia zóna 31
- Vyšší územný celok 20
- Významní hostia 21

Y

- YMCA 17, 68

Z

- Zdravotníctvo
- Deň narcisov 71
- Nemocnica s poliklinikou 69
- štrajky lekárov a lekárnikov 70
- Zdravé mestá 71
- 26. Liptovský lekársky deň 71
- Združenia občianske 23
- Fond rozvoja Liptova 23
- Liptovské združenie priateľov Francúzska 23
- priemyselný park
- Životné prostredie 43
- skládka tuhého komunálneho odpadu 22, 28, 44
- separovaný zber 44
- Zákon o odpadoch 45